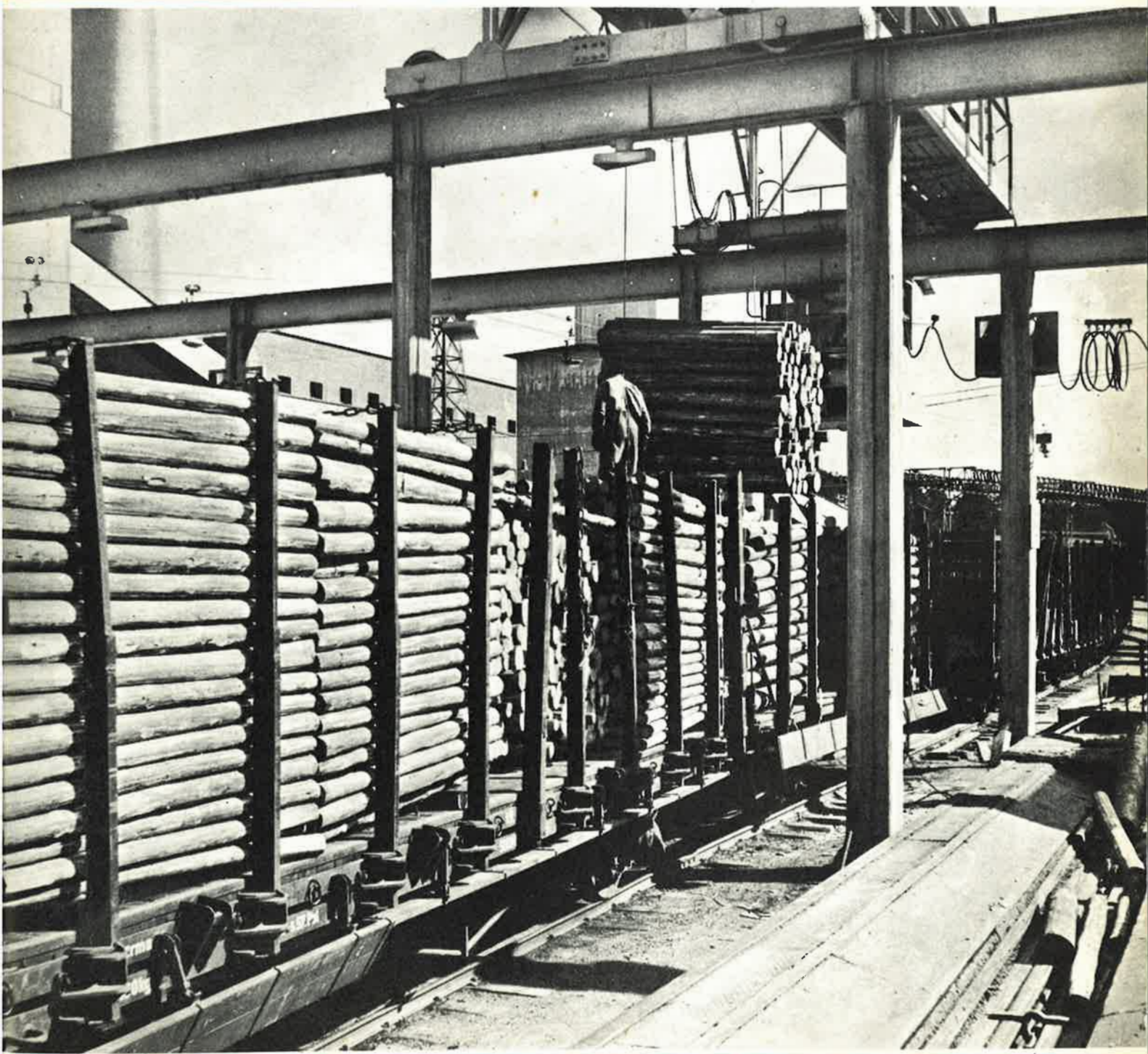

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

SISÄLTÖ:

METSÄOSASTO

Metsäneuvos Bjarne Bützow 60-vuotias ..	1
Metsänhoitaja Aaro Hiekkala: Kauko- kuljetuksen tehostamiskysymyksiä ..	2
Metsänhoitaja Einari Valleala: Kulo- tuksesta ..	8
Kämpä — metsätyömiehen asunto ..	14
Kultamitalimies ..	18
Manan majoille ..	18

HALLAN TEHTAAT

Eläkeläisten kesäretki ..	18
Lasten päiväkotia ..	19
Uimapromotio ..	19
Merkkipäiviä ..	19

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

Voikan höyryvoimalaitosta laajennetaan ..	20
Siltanäkymiä ..	22
Naisten työpukuja ..	24
Ammattikouluopetus uusille urille ..	27
Pitkäaikaisesti palvelleita ..	30
Mitalimiehiä ..	31
Merkkipäiviä ..	32
Manan majoille ..	34
Kävelyharrastuskilpailut ..	34
Kuusankosken tehtaitten kesämestaruus- kilpailut ..	36
Yhtymämme jalkapallomestaruuskilpailut	36
Liikennekilpailut ..	37
AK:n ansiomerkkejä ..	37

JUANTEHDAS

Rautatiejuhla Juankoskella ..	38
Isännöitsijä T. Timgrenin läksiäisjuhla ..	42
Perheenäitejä lomalla ..	43
Merkkipäiviä ..	43

HÖGFORSIN TEHDAS

Valimokongressin retkikunta vierailulla Högforsissa ..	44
Merkkipäiviä ..	46
Salon urheilukuulumisia ..	46
Yhtymämme kesämestaruuskilpailut ..	47

Toimituksen tuoilta

KANSIKUVA

Selluloosapuun koneellista purkausta Kymin selluloosatehtaalla. Nosturin avulla pinot siirtyvät kokonaisina 'paketteina' liotusaltaaseen. Liittyy kirjoitukseen "Kaukokuljetuksen tehostamiskysymyksiä" ss. 2—7.

Vastaava toimittaja: Veikko Talvi.

Toimitussihteeri: A. Ylikangas.

Kirjapaino: Kouvolan Kirja- ja Kivipaino.

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty.

Metsäneuvos Bjarne Bützow 60-vuotias

Kymin Osakeyhtiön metsäpäällikkö, metsäneuvos Bjarne Bützow täyttää lokakuun 17. päivänä 60 vuotta. Hän on syntynyt Oulussa. Tultuaan v. 1916 ylioppilaaksi Oulun II:sta suomalaisesta lyseosta hän valitsi elämänurakseen metsämiehen ammatin ja suoritti metsänhoitotutkinnon Helsingin yliopistossa v. 1920. Toimittuaan aluksi Ab Uleå Oy:n Kajaanin metsäkonttorin apulaismetsänhoitajana, Kiimingin Uittoyhdistyksen apulaisuittopäällikkönä ja Lohjan Uittoyhdistyksen uittopäällikkönä hän tuli v. 1924 G. A. Serlachius Oy:n metsänhoitajaksi ja v. 1934 Oy Toppilan metsäpäälliköksi. V. 1945 hänen kokeneisiin käsiinsä uskottiin yhtiömme metsäosaston johto. Sitä ennen sota-vuosien poikkeuksellisissa oloissa hän oli joutunut vastaamaan koko maan kannalta mitä vastuunalaisimmista tehtävistä. Talvisodan aikana hänet nimitettiin Rautatiehallituksen Puutavaratoimiston Oulun hankintapiiriin piirimetsänhoitajaksi, vuoden 1942 lopulla Rautatiehallituksen Puutavaratoimiston Pohjois-Suomen ylimetsänhoitajaksi, kesällä 1943 mainitun puutavaratoimiston toimitusjohtajaksi sekä myöhemmin johtokunnan varapuheenjohtajaksi, ja kevättalvella 1945 hän toimi Valtioneuvoston asettamana maan metsätyöpäällikkönä sekä Metsäasiain keskusjohdon jäsenenä. Sodan aikana perustetun Puuneuvottelukunnan jäsen hän oli aina sen lopettamiseen saakka. Hänen keskeistä asemaansa maan metsätaloudessa osoittavat myös monet muut hänelle uskotut luottamustoimet. Hän on Kymin Uittoyhdistyksen ja useiden muiden uittoyhdistysten johtokunnan jäsen, Uittokalusto Oy:n sekä

Rannikko- ja Sisävesiliikenteen Työnantajaliiton johtokuntien puheenjohtaja ja Oy Uittojärjestely Ab:n, Perkaus Oy:n sekä Oy Toppilan johtokuntien jäsen.

Metsäneuvos Bützowin askeleet ovat johtaneet aktiivisen metsätalouden ja käytännön puutavarahankinnan tietä yhä vaativampiin tehtäviin. Tähän hänellä onkin ollut erinomaiset edellytykset, sillä ammattimiehenä hän hallitsee metsäalan sen kaikessa laajuudessaan, minkä lisäksi hänen johtajaominaisuuksiinsa kuuluvat erottamattomasti luontainen organisaatorinen kyvykkyys ja hänelle ominainen harvinaisen tarmokas työtapo. Tunnustuksena ansioistaan hänelle suotiin metsäneuvoksen arvo v. 1948. Hän on saanut myös Keskusmetsäseura Tapion kultaisen ansiomerkin.

Metsäneuvos Bützow joutui ottamaan yhtiömme metsäpäällikön viran vastaan ajankohtana, jolloin suuren puutavarahankinnan ja yhtiön metsätalouden uudelleen järjestely ei suinkaan ollut helppo tehtävä. Tässä kaukonäköisyyttä ja lujaa tahtoa vaativassa työssään hän on onnistunut kiitettävällä tavalla. Se ei ole rajoittunut ainoastaan hyvin toimivan organisation luomiseen, vaan samalla hän on osoittanut kiinnostusta alaistensa rientoja ja huolia kohtaan. Yhtiön metsämieskunnan ammattitaidon kohottaminen on myös ollut hänen lämpimän harrastuksensa kohteena. Siitä on näkyvimpänä osoituksena Sippolan Metsäkoulun perustaminen ja sen menestyksellinen toiminta.

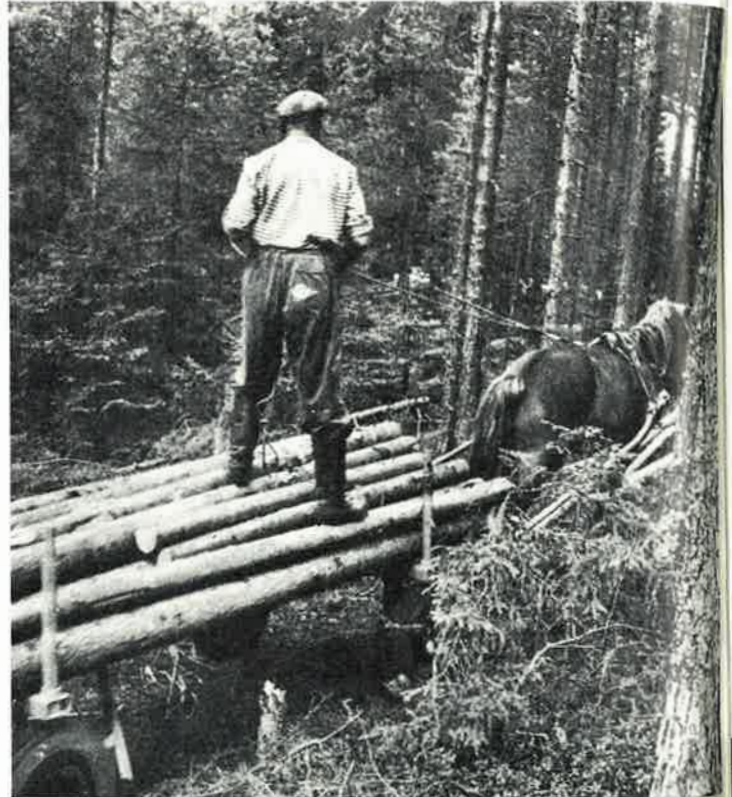
Lehtemme yhtyy kunnioittavimmin onnentoivotuksiin, joita metsäneuvos Bützow saa vastaanottaa merkkipäivänään.

Kaukokuljetuksen tehostamis- kysymyksiä

Puutavaran hankintaan liittyvistä töistä on teko-
vaiheen työt mukaan luettuna suurin osa kuljetukseen
liittyviä. Kysymyksen ollessa nimenomaan kauko-
kuljetuksesta luemme siihen kuuluvaksi auto-, rauta-
tie- ja vesikuljetuksen, hevoskuljetuksen sen sijaan
jäädessä ns. metsäkuljetuksen piiriin.

Joskin kaukokuljetusmuodon tai niiden keskinäisen
käyttöjärjestyksen valintaan vaikuttavat monet seikat,
joiden tarkempi käsittely ei ole tässä yhteydessä
mahdollista, on kustannuskysymys kuitenkin loppujen
lopuksi se, jonka ympärillä hankintaan osallistuvien
henkilöiden ajatukset pyörivät. Valaiskaamme tätä
seuraavalla esimerkillä. Samalla rahamäärällä, millä
nykyisin 1 pm³ normaalikuivaa pinotavaraa kulkee
hevosella 10 km:n matkan, kulkee se autolla 70 km,
rautateitse n. 200 km ja nippuhinauksella 700 km. Näi-
den lukujen valossa ymmärrämme vallan hyvin, mikä
merkitys puutavaran hankinnassa on oikean ja tarkoi-
tuksenmukaisen kuljetusmuodon valinnalla. Onkin
ilmeistä, että metsäosaston toimihenkilöiden yksi
tärkeimmistä tehtävistä on kaikkien sellaisten toimen-
piteiden edistäminen, jotka tähtäävät kalliin metsä-
kuljetuksen lyhentämiseen halvempien kaukokulje-
tusten kustannuksella, ts. töitten suunnittelu ja järjes-
täminen sellaiseksi, että kaukokuljetus voidaan ulottaa
milteipä kannolle saakka. Näissä kaukokuljetuksen
tehostamiskysymyksissä esiintyy kuitenkin monia
vaikeuksia, joista eräisiin tässä puutomme.

Autokuljetuksen merkitys puutavaran hankinnassa
on varsinkin sotien jälkeisenä aikana huomattavasti
kasvanut. Tähän on ensi sijassa vaikuttanut auto-
kaluston paraneminen ja voimakas lisääntyminen sekä
koneellisten kuormausmenetelmien, tieverkoston ja
ennen kaikkea autotalviteiden rakentamistekniikan
kehittyminen. Autokuljetusten kehittyminen on kui-
tenkin ollut huomattavasti nopeampaa kuin tieolojen,

lähinnä teitten kantokyvyn, siltojen ja rumpujen,
samoin kuin autoja koskevan lainsäädännön kehitty-
minen. Yksityiskohtaisemmin näihin kysymyksiin
puuttumatta todettakoon, että ne muodostavat vai-
keimman esteen autokuljetuksen kehittämiseksi. Eri-
koisesti tieverkostomme kaipaa uudistamista ja paran-
tamista nykyaikaista motoroitua liikennettä kohtuulli-
sesti tyydyttävälle tasolle siitkin huolimatta, että se
edellyttää suurten pääomien investointia koneineen ja
laitteineen. Tässä suhteessa on meillä erikoisen paljon
tehtävää. Kansantaloudellisesti ajatellen pitää tien
ensinnäkin palvella liikennettä ja sitä kautta yhteis-
kuntaa. Kun tiet suunnitellaan enemmän taloudellisia

Viereisellä sivulla:

Sydäntalvi on puutavaran hevoskuljetuksen aikaa.

Kesälläkin voidaan suorittaa puutavaran hevoskuljetusta. Kuvassa erikoislaatuiset kumipyöräiset vetopelit.

Alla: Maataloustraktori on osoittautunut käyttökelpoiseksi kuljetusvälineeksi myös metsävaiheessa ja paikoitellen se on alkanut kilpailla hevosen kanssa.

Oikealla: Puutavaran lähikuljetus päättyy varastoalueelle kaukokuljetusreitinvarten.

kuin muita näkökohtia silmällä pitäen, palvelevat ne samalla parhaiten metsätalouden tarpeita.

Nykyisten määräysten puitteissa on auton kantavuus miltei kääntäen verrannollinen auton järeyteen. Meikäläisiin vaikeisiin maastoihin kaivattaisiin raskasta, lujatekoista autokalustoa, mutta koska niiden oma suuri paino pienentää kokonaiskantavuusmääräysten puitteissa kuorman suuruutta, jarruttaa tämä kunnolliseen autokalustoon siirtymistä. Kun huomattava osa puutavaran kuljetuksista joudutaan myöskin suorittamaan teillä, joilla vahvistettu akselipaino on pieni, on ymmärrettävää, että myöskin akselipainojen saaminen samoiksi ja riittävän korkeiksi kaikille teille on puutavaran kuljetuksia ajatellen pyrkimyksen arvoinen tavoite.

Kun jo autoniputusten takia, joita on pidettävä autokuljetuksen tehostamiskysymyksistä kenties tärkeimpänä, olisi päästävä kautta linjan vähintään

Autokuljetuksella puut tuodaan vesistön varteen ja puretaan avonaiseen väylään.

Autokuljetuksessa käytetään myös nippukuormaa. Auto ajaa purkauslaiturilla kiilalavan päälle ja auton kallistuessa nippu vierii veteen.

18 pm³:n kuormiin, koska pienempien nippujen hinaus ja yhtiötämme ajatellen varsinkin ylikuljetus tulee epätaloudelliseksi, ehkäisevät voimassa olevat akselipainot jo nykyisen autokaluston taloudellista kuormittamista.

Vasta näiden suurten kysymysten, teitten, siltojen, rumpujen ja autoasetusmääräysten ratketessa suosiolliseen suuntaan voidaan täysin ryhtyä autokuljetusten ja kaluston yksityiskohtaisempaan kehittämiseen, jonka tulee tapahtua kutakin kuljetustarvetta ajatellen. Viitteenä tällaisista mainittakoon mm. vaihtolavat, vinssillä varustetut nippuhinausautot sekä erilaiset kuormauslaitteet.

Vielä vähemmän kuin autokuljetuksen tehostamiseen voi suurissa puitteissa kuljetuksen tarvitsija vaikuttaa rautatiekuljetuksen kehittämiseen. Kysymyksen on pääosiltaan valtiovallan käsissä. Sitä se on niin kuljetusmaksuihin kuin rautateitten kiskotukseen ja kalustoonkin nähden. Puutteita on kosolti. Kiskotus on heikko ja ratapihat muodostavat ruuhka-aikoina läpäisemättömiä pullonkauloja. Kuhunkin erikoiskuljetukseen sopivista vaunuista samoin kuin veto-

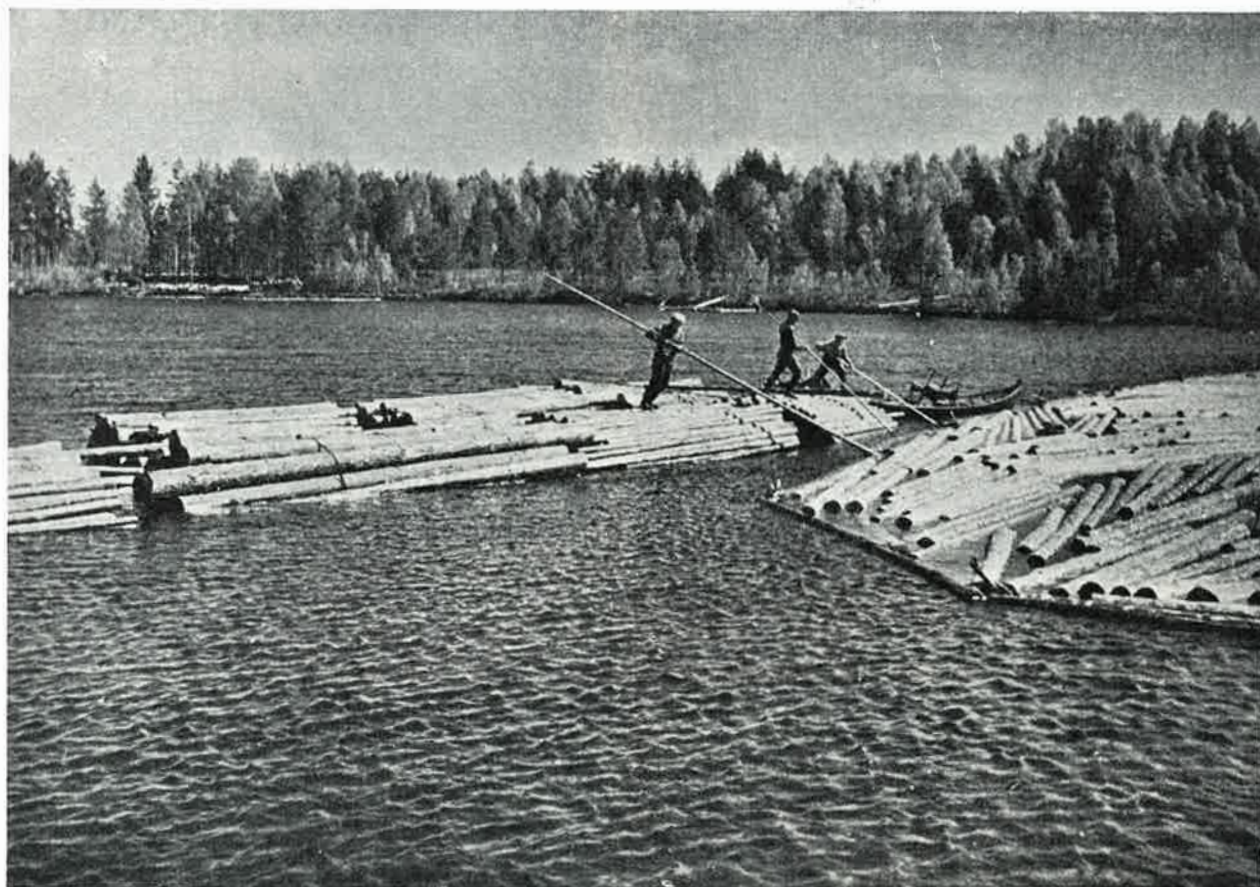
voimasta on puutetta. Jopa niinkin yksinkertainen asia kuin vanhan kaluston laakerit, jotka toissa talvena laakerirasvojen jäätyksen muodossa kovalla pakkasella aiheuttivat pariviikkoisen seisahtumisen puutavaran rautatiekuljetuksessa vaunujen seisossa kuormattuina ratapihoilla, ovat jo esteenä rautatiekuljetusten tehostamiselle.

Suurena kehityksen esteenä on vielä mainittava puutavarakuljetuksia ajatellen liikennepaikkojen kehnot varastoalueet ja -tiet. Rinnan näiden mielestäni suurten kysymysten kanssa ovat tärkeitä kuhunkin puutavarakuljetukseen sopivien vaunutyyppien, lastauslaitteitten jms. kehittäminen, jotka kukin yksityisinä kysymyksinä ovat hyvinkin tärkeää luokkaa. Varsin useilta tärkeiltä puutavaranlastauspaikoilta puuttuu myöskin sähkö, joka estää sähkökäyttöisten lastauslaitteitten hyväksikäytön. Kun nykyisillä kevyillä pinotavaran kuljettimilla saadaan, mikäli kuljetin on tarpeeksi pitkä, poistettua lastauksiin oleellisesti liittyvät tekijät, siirtomatka ja siirtokorkeus, olisi myös niiden saaminen entistä yleisempään käyttöön erittäin tärkeää.

Nippukuljetus säästää käsittelykustannuksia. Puut on hinattu nippukuormina rautatien varteen ja jatkavat nippuina matkaansa tehtaille.

Yleisin kaukokuljetusmuoto on uitto joko nippukuormina tai avolauttoina.

Vesikuljetuksista totesimme nippuhinauksen kaikkein edullisimmaksi. Näin ollen on sen tehostamiskysymyksistä mainittava nippuhinausmahdollisuuksien parantaminen väyliä perkaamalla sekä voimalaitosten ohittaminen nippukuljetusmuotoa käyttäen. Myöskin vanhat avokanavat ovat liian kapeita ja sulkukanavat hidasliikkeisiä, joten pitkän tähtäimen ohjelmassa ovat nämä vesikuljetuksen tehostamiskysymyksistä tärkeimpiä. Nippuhinaus kaukokuljetusmuotona luo mahdollisuuden paitsi suoranaiseen kustannusten säästöön kuljetusmaksuissa myöskin mahdollisuuden säästöön muulla tavalla. Puutavara voidaan ottaa entistä enemmän kuoripäällisenä, jolloin säästetään käsinkuorimiskustannukset varastopaikoilla ja puut voidaan siirtää edelleen konekuorintaan tehtaalla, mikä on ehdottomasti halvin kuorimistapa. Myöskin raaka-aineen laatu voidaan tietyissä tapauksissa kuoripäällisinä nippuhinaten säilyttää parempana. Nippuhinaus valmistaa myöskin mahdollisuuden puutavaran käsittelyvaiheen vähentämiseen, sillä

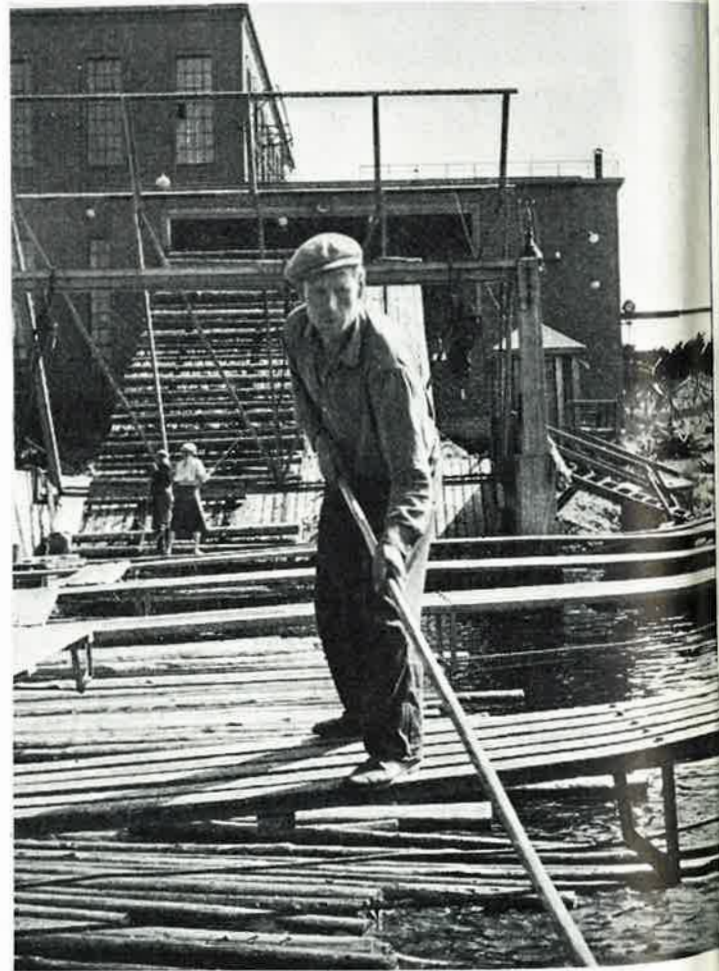
vaikkakin irtouitto jo sinänsä on muista kaukokuljetusmuodoista halvin, muodostavat erottelukustannukset yksistään aikaan nähden sellaisen kapeikon, josta olisi päästävä.

Teitten rakentamisesta puhutaan metsämies- ja vielä enemmän muissa piireissä mahdollisimman paljon. Kun puutavarankuljetuksia ajatellen on kansantaloudelliselta suuruusluokaltaan sittenkin kenties teitäkin suurempaa luokkaa uitto- ja nippuhinausväylien rakentaminen ja parantaminen, ei tästä kysymyksestä saisi missään piireissä vaieta.

Myöskin hinauskaluston kehittäminen on mainitsemisen arvoista suuruusluokkaa oleva kysymys. Esimerkiksi pienemmissä hinauksissa ja rannan keruissa on siirrytty miltei yksinomaan dieselkalustoon. Tämä on oikeaan osunut toimenpide, sillä tullaanhan näissä toimeen pienemmillä miesmäärillä kuin höyryhinaajia käyttäen. Varsinaisia kaukohinauksia ajatellen ei dieselkalustoon siirtyminen sen sijaan suuremmassa

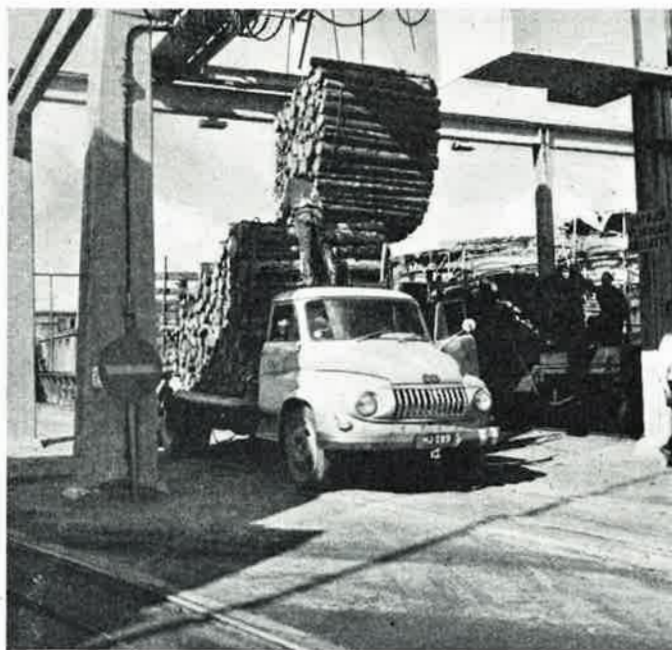

Puut ovat saapuneet matkan päähän Voikankosken alapuolelle varastoaltaseen, josta ne nousevat kuljettimen vieminä sirkkeliin ja kuorimarumpuihin ja edelleen jalostettaviksi hiokkeeksi sekä papeiksi.

*Tässä taas puu on tullut Kymn selluloosa-
tehtaan tuntumaan ja siirtyy koneellisen pur-
kauksen avulla niin rautatievaunusta kuin
kuorma-autosta jalostukseen.*

määrin ole ajankohtaista, mikäli on käytettävissä aikanaan hankittuja hyväkuntoisia 150—200 indikoidun hevosvoiman höyryhinaajia, sillä vaikka näissä tarvitaankin kahta vuoroa ajatellen kolme miestä enemmän, ei tämä n. 2000—2500 vuotuisesta käyttötuntimäärästä kyseen ollen riitä kuolettamaan uuden dieselkaluston hankintakustannuksia, jotka esim. n. 30 milj. markkaa maksavassa dieselhinaajassa ovat alhaisiakin korko- ja kuoletuskustannuksia käyttäen yhtä suurta luokkaa kuin varsinaiset käyttökustannukset.

Kaukokuljetuksen tehostamiskysymyksiin kuuluu vielä erikoisesti niputusmenetelmien kehittäminen. Koska läpi Suomen ei koko maatamme ajatellen vielä pitkään aikaan voitane päästä vesikuljetuksissa pois lyhyestä 2 m tavarasta, ja hinauksen kannalta taas edullisin nippukoko saadaan lyhyestä tavarasta kaksoisnippuina, olisi sellaisen niputtajan kehittäminen ajankohtainen ja tarpeellinen, joka pystyy tekemään koneellisesti kaksoisnipun lyhyestä tavarasta. Myöskin nippujen vedessä mittaus olisi saatava tieteellisesti tutkitulle, käytäntöön yksinkertaisesti soveltuvalla pohjalla ja tällaisen mittausmenetelmän hyväksyminen tasavertaisena muiden mittausmenetelmien joukkoon.

Koska varsinaiseen kaukokuljetukseen liittyy useassa tapauksessa kaukokuljetusmuodoistamme aina kaksi jopa kolmekin, olisi kaikkinaisen selvittely, joka tähtää näiden toisiinsa niveltämiseen, erittäin tärkeätä. Mitä pitemmälle voidaan eri kuljetusmuotojen yhteistoiminta kehittää, sitä parempi on luonnollisesti lopputulos. Näin ollen kaikki koneet ja välineet, jotka edistävät suuremman käsittely-yksikön kuin yhden kappaleen käsittelyn, tehostavat puutavaran kaukokuljetusta. Mainittakoon tästä esimerkkinä yhtiömme piirissä tapahtuva ja maassamme kenties pisimmälle viety tapaus Pielaveden hoitopiiristä.

2-metrinen pinotavara ladotaan varastoalueella hevosajon yhteydessä nippuihin. Vinssillä varustetut erikoisautot vetävät ne auton lavalle ja kuljettavat edelleen hinaukseen. N. 70 km:n keskimääräisen hinausmatkan jälkeen nostetaan niput Iisvedellä koneellisella nosturilla nippuina rautatievaunuun ja sitä tehden edelleen tehtaalle. Tässä tapauksessa tapahtuu raaka-aineen kuljetus nipuissa yli 300 km:n päästä, käytännöllisesti katsoen kannolta tehtaalle saakka. Yksistään erikoisautojen työsaavutukset nousevat normaaliolosuhteissa 5—20 km:n matkoilla verrattuna nuppi- ja rekka-autoihin tällöin kaksinkertaisiksi.

METSÄNHOITAJA EINARI VALLEALA:

Kulotuksesta

*Motto: Tuli on hyvä renki
mutta huono isäntä.*

Päivälehtiä ja radiota seuraavalle herra Jokamiehelle on ainakin kulotuksen nimi tuttu: Kuuleehan hän radiosta säätiedoituksen kulottajille, lukee lehdestä kulotuksen ryöstäytymisestä metsäpaloksi ja kenties huomaa tilastoja, joissa kerrotaan kulotusten laajuudesta. Herra Jokamiehen tiedot kulotuksesta supistunevat usein verrattain ylimalkaiseen käsitykseen, että kulotus on jonkinlaista metsämaan polttamista. Ja siinä hän on melko oikeassa. Mutta tarkempikaan tieto ei liene pahasta.

Tuli on Suomen metsien vanha tuttu. Ennen kuin ihminen aiheutti kuloja sammuttamalla huonosti eränuotionsa, ukkonen jo sytytteli tuleen harmaita keloja ja kuivia kankaita. Entisaikojen kulot riehuiivatkin laajalti. Vain ylipääsemätön maasto rajoitti leviämistä ja kunnon sade sammutti kulon. Eikä maata viljele-

Parhaiten palkitsee kulottajan vaivan kituvaa, naavaista kuusta kasvava kuivahko kangas. Tällaisen metsän kohtalo on aina sama: ennemmin tai myöhemmin metsä lakeaksi ja tuli nurkkaan.

Viereisellä sivulla:

Kulotuksen valmistelun varsinainen työ on n. 8 metriä leveään suojavyyhykkeen puhdistaminen hakkuutähteistä, jotka levitetään kulotettavalle alueelle.

Valmistelujen päätyttyä pidetään leppoisaa tauko tuulen vakiintumista ja muutenkin sopivaa sytytyshetkeä odoteltaessa.

Tavallisesti joudutaan riittävien hakkuutähteiden puuttuessa lyömään alueen arvoton puustokin maahan.

mään asettunut ihminen suinkaan surrut metsän palamista. Usein hän tieten tahtoen sytytti metsän tupansa nurkalta pitääkseen metsien pedot loitompana. Syvällekäyvää muutosta metsien kehitykselle merkitsi myös kaskiaika; sen muistojahan ovat melkein kaikki valkokylykiset koivikkomme ja useimmat kasvuaiset männiköt.

Tuli kuuluu vieläkin niihin luonnonvoimiin, joita ei edes nykyisen atomiajan ihminen täysin hallitse. Myöskin metsässä valloilleen ryöstäytynyt tuli saattaa aiheuttaa suuria vahinkoja. Sen sijaan sen vaikutus itse metsämaahan on yleensä edullinen. Tuli muuttaa hetkessä paksun sammalen ja raa'an kangasturpeen pintakerroksen kasveille sopivaksi lannoitusaineksi, mikä osaltaan jouduttaa myös kangasturpeen maatunneemman osan lahoamista. Tällaisilla mailla ei ole vaaraa koko kangasturpeen palamisesta ja siitä aiheutuvasta maan laihtumisesta. Siksi valitaankin kulotettavat alueet erittäin huolellisesti. Sellaisina tulevat useimmiten kysymykseen vanhaa kituvaa ja naavoitunutta kuusta kasvavat kuivahkot kankaat.

Paitsi maan lievää lannoitusta saavutetaan kulotuksella muitakin etuja. Hakkuutähteet häviävät lannoitavaksi tuhkaksi ja tuhohyönteisten elinmahdollisuus-

det loppuvat; samalla helpottuu kylvö- tai istutustyö suuresti. Mutta haittojakin on: osa maan eloperäiseen pintakerrokseen varastoituneista ravinteista haihtuu ilmaan tai huuhtoutuu pohjaveteen. Kulotus on varsin runsaasti ihmistyötä vaativaa ja kallista. Kustannukset lisääntyvät varmuuden mukana ja erityisesti pienet alueet tulevat kalliiksi kulottaa. Suurin haitta on kuitenkin kulon ryöstäytymisen vaara. Kulotus on siinä suhteessa 'tulella leikkimistä', että aina on olemassa mahdollisuus tulen riistäytymiseen. Samalla on kuitenkin korostettava, että onnettomuuden todennäköisyys voidaan taloudellisuuden puitteissa supistaa erittäin pieneksi. Palaamme tähän tarkasteltuumme miten kulotus tapahtuu.

Kulotus tapahtuu alueella, joka on hakattu aukeaksi tai — harvoin — siemenpuuasentoon. Kulotettavan alueen reunalla kasvavat puut kaadetaan alueen keskustaa kohti, jolloin reunaan jää mahdollisimman vähän hakkuutähteitä. Suoranaisesti kulotukseen liittyvänä työnä siirretään poltettavalle alueelle n. 8 m leveältä suojavyyhykkeeltä kaikki irtonainen kuumasti palava aines, ensi sijassa hakkuutähteet ja muut risut. Vaarallisissa paikoissa paljastetaan kivennäismaa kuokkimalla tai lapioidamalla suojavyyhkeksen ulko-

Nykyisin tulen sytyttämiseen ja levittämiseen käytetään yleisesti tätä tarkoitusta varten valmistettuja liekinheittämiä.

Poltto aloitetaan tuulen alta suojavyöhykkeen sisäreunassa olevista hakkuutähteistä ja sitä jatketaan kuljettamalla tulta edelleen suojavyöhykkeen sisäreunaa molempiin suuntiin, 'vedetään aisoja eteenpäin', kuten ammattikielessä sanotaan.

reunaan n. $\frac{1}{2}$ m:n levyinen vyö palokujaksi. Jos polton onnistuminen vaatii, lyödään kulotusalueen jätepuustokin maahan, jolloin se palaa paremmin. Palokujan ulkopuolelle kaivetaan 50—100 m:n välein kuoppia, joista tarvittaessa voidaan saada sammutusvettä. Vesipaikka ja sille vievä polku merkitään aina erittäin näkyvästi. Hosat valmistetaan välittömästi ennen kulotusta. Niitä sijoitetaan maahan poikki palokujan n. 20—30 m:n välein.

Kulotus onnistuu tavallisesti parhaiten toisena hakkuun jälkeisenä kesänä. Kulotukset suoritetaan toukuun lopussa tai kesäkuussa, jolloin hakkuutähteet ja sammalkerros ovat kuivuneet hyvin palaviksi, ja sellaisena päivänä, jolloin tuuli näyttää pysyvän suunnaltaan vakaana. Sopivin aika kulotuksen aloittamiselle on iltapäivä. Tällöin tuulen suunta on tavallisesti vakiintunut ja sen voimakin alkaa heiketä.

Sytytys suoritetaan nykyisin liekinheittimellä; aikaisemmin käytettiin kepin päähän pistettyjä tuhenkääppyröitä. Sytytys tapahtuu tuulen alapuolella sellaisesta kohdasta, että tuli levitessään joutuu etenemään

Suotuisalla säällä tuli leviää hitaasti vastatuuleen ja sivuille ehtineistä 'aisoista' alueen keskustaa kohti. Palamista joudutetaan sytyttämällä houkutustulia vastatuuleen hitaasti etenevän tulirintaman eteen.

sivu- tai vastatuuleen, ei missään tapauksessa myötätuuleen. Kulotusmiehistö joutuu työskentelemään melkein kokonaisuudessaan savun sisässä autellen tulta eteenpäin ja sammutellen palonalkuja palokäytävän ulkopuolelta. Jos esityöt on tehty perusteellisesti eikä sää tuota yllätystä, supistuvat työt itse polttovaiheessa melko vähiin. Tulen levittämiseen tavanomaista nopeutta — suojavyöhykkeen reunaan on kerralla tulussa n. 20—30 m — tarvitaan pari kolme miestä kummallakin puolella. Jokaiseen kulotukseen varataan kuitenkin huomattava reservimiehistö yli välttämättömän vähimmäistarpeen. Tulen sammussa kauimmin palaneilta paikoilta voidaan niissä aloittaa jälkisammutus, jota ei ole syytä kiirehtiä. Mitä tarkemmin alue palaa, sitä vähäisemmäksi jää jälkisammutus ja sitä pienempi on uudelleensyttymisvaara.

Riittävän kuivilla alueilla tuli etenee sopivaa vauhtia alueen keskustaa kohti sekä vastatuuleen että erikoisesti sivutuuleen 'aisojen' ehdittyä nousta riittävän ylös. Tulen leviämistä edistää huomattavasti kuuman, ylös nousevan ilman synnyttämä imu kulosalueen keskustaa kohti. Tulen etenemistä voidaan jouduttaa myös ns. houkutustulilla, joita sytytetään liian hitaasti nousevan tulirintaman eteen. Ne jouduttavatkin tulen leviämistä ja ovat suurilla alueilla välttämättömiä, mutta niiden väliin jää usein vaillinaisesti palaneita tai palamattomia laikkuja, jotka helposti syttyvät myöhemmin uudelleen. Palon jälki tulee parhaaksi silloin, kun huolehditaan siitä, että

raitis ilma pääsee sivulta päin jatkuvasti itse palopesäkkeisiin.

Kulotuksessa käytettävistä työvälineistä mainittiin edellä muutamia. Vesi sammuttaa sekä tehokkaasti että nopeasti, mutta sen vaikutus ei ole kovin pitkäaikainen. Hyviksi sammutusvälineiksi ovat osoittautuneet tavalliset selässä kannettavat puutarharuiskut säästävän vedenkäyttönsä sekä liikuteltavuutensa vuoksi. Veden kulutusta voidaan edelleen supistaa lisäämällä siihen kostutusaineita, ns. 'märkää vettä'. Varmimmin tuli sammuu silloin, kun palopesäke peitetään hiekalla tai muulla kivennäismaalla. Sen käyttö edellyttää lapiota tai leveäteräisiä kuokkia, joilla palokujakin parhaiten valmistetaan. Kulotuspaikalle varataan aina työvälineitä myös pahimman varalle. Mikäli tuli karkaa ja nousee latvatuleksi, ei sen leviämistä voida pysäyttää muuten kuin hakkaamalla sopivaan kohtaan tulen leviämissuunnan eteen aukko ja sytyttämällä sen eteen vastatuli. Tämän takia ovat puunkaatovälineet välttämättömät.

Jälkisammutus tehdään aina perusteellisesti ja mitä suurimmalla huolella. Siksi siinä käytetäänkin veden sijasta kivennäismaata, mikä takaa sen, ettei kerran sammutettu pesäke ala uudelleen kytetä. Jälkisammutukseen varataan työvoimaa niin paljon, että työ voidaan pitää loppuun saatettuna keskiyöhön mennessä. Sammutajan apuna on tällöin yökaste, ilman viileys ja tuulen tyyntyminen. Jälkisammutuksen päätyttyä jätetään paikalle vielä pari kolme miestä jälkivartiioon,

Tärkein kulotuksen työväline on 2—3 metrin pituinen tyvestä karsittu näre eli hosa, jolla lakaisemalla palokujan ulkopuolelle karannut tuli nopeasti sammuu. Hosamieheltä kysytään sekä sisua että kestävyyttä, sillä hän joutuu koko ajan työskentelemään aivan tulen vieressä ja enimmäkseen tuulen alapuolella tukahduttavan savun keskellä.

Hetken hengähdystauko pahimman hehkun ulkopuolella on välttämätön sen jälkeen, kun tuulenpuuskan lietsoma odottamaton purkaus on torjuttu. Vaikka kulotus sujuisi ilman yllätyksiä, täytyy hosamiehen käväistä välillä hengittämässä raittiimpaa ilmaa ja lepuuttamassa kirveleviä silmiään.

mitä vähitellen vähennetään pari kertaa päivässä tapahtuviin käynteihin. Alueen voi katsoa varmasti sammuneen vasta sitten, kun kunnollinen rankkasade on kastellut maan perin pohjin. Ei ole ensinkään harvinaista, että kulotusalueelle ilmestyy savua vielä viikon kuluttua polton päättymisestä, vaikka jälkisammutus on pyritty suorittamaan mahdollisimman suurella huolella.

Edellä viitattiin kulotukseen liittyvään tulen leviämisen vaaraan. Lienee käynyt ilmi, että sellainen on aina olemassa. Vakavin tilanne syntyy silloin, kun tuulen suunta muuttuu huomattavasti polton ollessa kesken. Tällainen yllätys voidaan välttää tarkoin seuraamalla säätiedoituksia ja perehtymällä paikallisiin sääilmiöihin. Tuuli ja nousevat ilmanpyörteet lennätelevät suuria kipinäparvia. Suurin osa niistä sammuu ilmassa, useat putoavat kulotusalueen lähelle ja synnyttävät palonalkuja. Ne on helppo sammuttaa, kun ne vain huomataan ajoissa. Vaarallisimpia niistä ovat pitkällä, ehkä useankin sadan metrin päässä syttyneet kulonalut. Huolellisen partioinnin avulla ne

useimmiten huomataan ja sammutetaan ajoissa. Milloin tuli karkaa kulotuksesta, tapahtuu se useimmiten kulotusta lähinnä seuraavien päivien aikana. Vartiomiehen torkahdus aamuauringon ihanasti lämmittäessä kylmän valvotun yön jälkeen tai hyväuskoinen luottamus siihen, että tuli on jo lopullisesti sammunut, lienevät tavallisimmat syyt kulon karkaamiseen.

Kulotus ei ole mikään itsetarkoitus. Se on suhteellisen kallis keino, jolla metsän hoitaja pyrkii parantamaan haltuunsa uskotun metsämaan tuottoa. Se merkitsee nykyajan metsänkasvattajalle samaa kuin kaskenpoltto menneinä vuosina suomalaiselle maanviljelijälle.

Monelle metsämiehelle oma kulotusalue on muodostunut rakkaaksi rastiksi, jonne hän vuosien vierieissä palaa yhä uudelleen ja josta hän vieraallekin kertoo suurella lämmöllä. Täällä hän tuntee melkein tyhjältä luoneensa uutta ja perustaneensa muistomerkin, joka kertoo hänen omasta työsuudesta Suomen metsien hyväksi.

Liinat silmillä levittävät tytöt risukasoja alueen sisään, ettei liian kova kuumuus estäisi hosamiehiä vartioimasta palokujan ulkoreunaa eli 'pääpuolustuslinjaa'.

Puolisen tuntia sytyttämisen jälkeen on tuli yleensä ehtinyt sammua. Kuuma tuhka pöllähtelee kulkijan askelissa ja kytevistä pesäkkeistä tupruava savu kirvelee silmissä ja rajoittaa näkyvyyttä.

Kämpä — metsätyömiehen asunto

Aikamme on yhä enemmän muuttunut arkisen asialliseksi ja samalla on maaperä käynyt hedelmättömäksi kaikenlaiselle romanttiseen vivahtavalle. Klassillisen tukkijätkänkään piirteet eivät ole säilyneet entisellään. Miehekässävyyisessä puhemielessä hän on tosin vielä säilyttänyt komealta kalskahtavan tittelinsä, mutta todellisuudessa hänestä on tullut metsätyömies, joka ei sanottavastikaan erotu metsätoista lisäansiota hankkivista maaseudun vakinaisista eläjistä.

Entiseen aikaan oli tukkijätkä huolettoman rehvakaan ja vapauttaan rakastavan miehen perikuva. Metsätyömailla ja savotoilla hän hankki elantonsa ja silloin tällöin ihmisten ilmoille ilmestyyttyään huolta huomisesta tuntematta hävitti tuossa tuokiossa ansionsa. Pian hänen olikin hakeuduttava takaisin metsän pariin ja niin jatkui hänen kulkunsa milloin oman vaellusviettinsä, milloin nälän viitoittamana. Todellisuudessa tuollainen jätkä kaikista romanttisista

piirteistään huolimatta eli kovaa ja ankaraa elämää. Hänen oli ylipäänsä aina tyytyminen vähään ja hänen sanottiinkin olevan kotonaan silloin, kun hän kääntyi reppuunsa päin. Toisinaan hän saattoi saada katon päänsä päälle jossakin syrjäisessä maalaistalossa tai torpassa, mutta monesti hänen oli turvauduttava itse rakentamaansa laavuun tai maakämpppään.

Meidän aikanamme jätkä elää enää harvoin pelkän reppunsa varassa. Saapuessaan kämpppään töitä kysymään hänellä on tavallisesti myös iso matkalaukku kädessään, sillä hän ei tule toimeen yhtä vähällä kuin entiseen aikaan. Ja mikä tärkeintä: hänellä on ylipäänsä kunnon työvälineet, parhaassa tapauksessa jopa moottorisaha kainalossa. Ja on itsestään selvää, että tällaisilla välineillä, joita kaiken lisäksi huolella ja taidolla hoidetaan, päästään hyvin työtuloksiin. Jätkästä on tullut ammattityömies, joka täyttää kunnialla oman paikkansa puutaloutemme paljon työtä vaativalla, mutta myös paljon työtä antavalla saralla.

Metsätyömiehen ammattitaidon kohoamisen ja sen arvostamisen ohella on tapahtunut kenties vieläkin suurempi muutos työolosuhteissa. Sosiaalisessa mielessä onkin metsätyömiehen asemassa ollut paljon

Kirjokiven runkokämpä sijaitsee ihmisten ilmoilla aivan rautatieaseman läheisyydessä.

Tavallisesti kämpän luontaisetuihin kuuluu aimo annos luonnonkauneutta, kuten tämä Sikoniemen kämppeä esittävä rantakuva osoittaa.

toivomisen varaa, mutta sitä ilahduttavampaa on todeta, että varsinkin viime sotien jälkeen tässä suhteessa on saatu aikaan aivan oleellisia parannuksia. Korpjen keskelle on syntynyt kämppähdyskuntia, joihin tutustuminen antaa parhaiten kuvan tästä tukkijätjän työympäristössä tapahtuneesta kehityksestä. Jos vertaisimme jätkän aikaisempaa laavua ja maakorsua uudisraivaajan ensimmäiseen asumukseen, niin nykyaikaista metsätyömiehen kämppää voisimme pitää varsinaisen päärakennuksen vastineena.

On luonnollista, että sosiaalinen lainsäädäntömme on ulottunut myös metsätyömaille. Kämppälaissa mainitaan vähimmäisvaatimukset, mitkä metsätyömiesten majoitusta järjestettäessä on otettava huomioon. Eriytyinen kämppätöimikunta on myös antanut yksityiskohtaisia ohjeita metsätyömaiden kämppämajoituksesta. Mutta käytännössä ei ole useinkaan rajoitettu pelkästään lain asettamien vaatimusten täyttämiseen, vaan jatkuvasti kehitetty entistä tarkoituksenmukaisempia kämppätyyppejä ja koetettu keksiä mahdollisimman käytännöllisiä ratkaisuja, jotka olisivat samalla taloudellisesti suhteellisen edullisia.

Yhtiömme metsäosaston ohjelmassa tämä kämppäkysymys on ollut ja on jatkuvasti erittäin keskei-

nen. Sen suuruusluokkaa osoittanee jo se, että tällä hetkellä metsäosasto voi majoittaa parisentuhatta metsätyöntekijää, joista kolme neljänestä metsäosaston omiin kämppiin ja loput vuokra-asumuksiin. Metsäosaston omia yhteismajoituskämppiä onkin kokonaista 167, joten niistä talolukunsa ja asukasmääränsä puolesta muodostuisi monta keskikokoista maalaiskylää. Todellisuudessa ne ovat kuitenkin hajallaan ympäri hankinta-alueen ja mitä erilaisimmissa paikoissa. Pääosaltaan nämä yhtiön kämppääsunnot ovat 16—18 miehen joko kiinteästi paikalleen rakennettuja tai siirrettäväksi suunniteltuja levytaloja, joihin varsinaisen kämpän lisäksi kuuluu keittiö, emännän huone, työnjohtajan huone, kuivaushuone ja komerotiloja. Kämpän välittömässä läheisyydessä sijaitsevat sauna, talli ja muut tarpeelliset ulkosuojat. Täten tällainen kämppähdyskunta muodostaa aina useiden rakennusten muodostaman ryhmän muistuttaen maalaistaloa. Asukasta kohden taloudellisimman ja tarkoituksenmukaisimman asumistyyppin löytämiseksi on työskennelty jatkuvasti ja tällöin todettu, ettei vain yhdellä standardityypillä tulla toimeen, vaan tarvitaan useita vaihtoehtoja. Esimerkiksi runkokämppään saadaan lisätilaa kuljettamalla paikalle siirrettäviä neljän

Palkkimäen kämppää on Hallan puutalotehtaan valmistama levytalo.

Perävuoren kämppähdyskunnan kaksi neljän miehen pikkukämppää. Oikean puoleinen edustaa vanhempaa ja vasemman puoleinen viimeistä mallia.

Kämpän yleinen saunatyyppi on kuin kesämökkiläisen unelmasauna.

Alla: Palkkimäen kämpän pitkäaikainen asukas Väinö Santala työssään palstalaan, terottamassa petkeleensä terää ja vetelemässä leppoisia sauhuja kämpän portailla työpäivän päätyttyä.

miehen yhteiskämppiä. Pienemmissä työkohteissa, joihin ei kannata ajatella runkokämpän rakentamista, tullaan mainiosti toimeen tällaisilla pikkukämpillä.

Lämmityksen ja valaistuksen suhteen on kokeiltu erilaisia lämmitys- ja valaistuslaitteita. Isommissa yhteismajoituksissa on lopuksi päädytty keskuslämmitykseen. Pienissä kämpissä käytetään uunilämmitystä, mutta vastaisuudessa voi tulla kysymykseen myös nestekaasulämmitys. Valopetroolilamppu on yleisin valaistusväline, mutta ei sähkökään ole kämppöoloissa kokonaan tuntematon. Myös tällä alalla saattaa kaasuvallata jalansijaa.

Kämpän vakiovarusteisiin kuuluvat sängyt, lukittavat kaapit, iso pöytä, penkit, jakkarat sekä radio. Talon puolesta tuo posti kämppään myös muutamia sanomajaa aikakauslehtiä, joten tuntumassa muuhun maailmaan kyllä ollaan. Sauna lämpiää kahdesti viikossa ja jokapäiväinen pesu tapahtuu myös saunassa.

Kämpän järjestyneitä oloja kuvaa kenties parhaiten kämpän ruokatalous. Tällaisen runkokämpän vakinaiseen henkilökuntaan kuuluu säännöllisesti emäntä ja talonmies. Aamulla klo 7 aikaan avautuu kämpän ja keittiön välinen luukku ja miehet saavat aamiaisen, joka sisältää kaksi ruokalajia. Aamiaisen yhteydessä

Palkkimäen kämpän talli edustaa uusimpia saavutuksia tällä alalla.

Alla:

Palkkimäen emäntä rva Taimi Nikulainen päivällisen valmistuspuuhissa.

Tilannekuva Palkkimäen kämpästä päivällistä odoteltaessa. Taustalla kämpän ja keittiön välinen luukku, kämppäliesi, radion kovaääninen ja ilmoitustaulu. Ovi johtaa kivaushuoneeseen.

kukin ottaa pöydästä leipää, voita ja muuta särvintä sekä palan painimeksi kaljaa mukaansa metsään sen verran kuin arvelee päivän kuluessa syövänsä. Illan suussa klo 17 aikaan tarjoillaan tukeva päivällinen ja myöhemmin vielä kahvia tai teetä. Miehet joutuvat maksamaan ainoastaan ruoan hankintakustannukset ja taloutta hoidetaan siten, että päivän ruoka maksaa miestä kohden keskimäärin 300 mk. Ruoan hankinnasta ja kuljetuksesta kämpälle huolehtii metsäosasto. Lisäksi miehille tarjoutuu tilaisuus keittää omista 'poroistaan' kahvia kämpän puolella olevalla liedellä. Ahkeraan siinä pannut ovatkin tulella.

Emännälle kävisi liian raskaaksi hoitaa yksin tällaista suurtaloutta. Sen tähden hänen apunaan onkin talonmies, joka pilkkoo puut, kantaa vedet, pitää pihamaan puhtaana ja auttelee muissa raskaammissa töissä. Toisinaan saattaa talonmiehen lisäksi olla apuemäntä.

Yhtiön metsäkämppiä ei tarvitse lähteä hakemaan matkojen takaa, sillä niitä löytää melkein tehtaiden liepeiltä. Tämän kirjoituksen kuvat on otettu Pohjois-Valkealasta Tihvet- ja Luujärven rantamilta. Ne edustavat metsäosaston erilaisia kämppiä, sekä hieman vanhempaa että aivan viimeistä mallia.

Eläkeläisten kesäretki

Hallan vanhusten tavanmukainen kesäretki Aholansaareen osui kuluneen kesän hellesään aikoihin, mikä hieman pelotti jo järjestäjiäkin. Vanhuksia on kuitenkin sää aina suosinut heidän lähtiessään yhteisille retkille ja niinpä ei nytkään lämpömittari heinäkuun 17. p:nä sentään osoittanut helle-ennätystä. Oli sen verran lämmintä ja poutaa, että oli hauska viettää päivä saarella vanhojen tuttuun parissa. Hallan martat häärivät tunnettuun tapaansa kahvikeittimen ja kenttäkeittiön ääressä. Kenttäkeittiössä porisi kala-keiton puutteessa kesäkeitto, mikä tuntuikin hyvin sopivan tunnelmaan. Ohjelmaa riitti pitkin iltapäivää välipaloiksi. Nummisuutarien Esko aidossa asussaan esitti hämmieteitään ja saarella toimivan päiväkodin lapset leikkivät. Uimakoulukin antoi oman panoksensa järjestämällä uintikilpailut. Vanhuksista Matti Viinikainen lausui runoja ja Elin Johansson lauloi. Lopuksi piti kirkkoherra Tammekas hartauspuheen.

Yläkuvassa Hallan vanhimpia asukkaita, etualalla 86-vuotias Stefan Aalto. Alakuvassa naispuolisia retkeläisiä.

Kultamitalimies

Elokuun 22. päivänä Savonlinnassa hotelli Tott'issa järjestetyssä kahvitilaisuudessa sai viime kesäkuussa eläkkeelle siirtynyt metsätyönjohtaja Einar Haikonen yhtiömme kultaisen ansiomerkin. Ylimetsänhoitaja R. Arnkil kiitti puheessaan työn veteraania puoli vuosisataa kestäneestä uskollisesta työstä yhtiömme hyväksi.

Haikonen toimi poikavuosistaan lähtien erilaisissa tehtävissä nippukoneella ja vv. 1915—1922 sen päällikkönä, minkä jälkeen hän siirtyi metsätyönjohtajaksi Saimaan hoitoalueeseen.

LEHTEMME SEURAAVA NUMERO

ilmestyy jo 1½ kuukauden kuluttua eli marraskuun 5. p:nä. Siihen tarkoitettut kirjoitukset ja kuvat pyydetään lähettämään toimitukselle syyskuun 30. päivään mennessä.

Manan majoille

Työnjohtaja Onni Ilmari Saastamoinen kuoli sydänhalvauksen kohtamana 1. 7. 57 metsänleimaustyömaalla Brusilan tilalla Iisalmen maalaiskunnassa.

Hän oli syntynyt 18. 3. 1918 Pielavedellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1946 työnjohtajaksi Savon hoitoalueen Heinämäen piiriin, missä toimi kuolemaansa saakka.

Ammattitaidon tulevaan elämäntehtävänsä Saastamoinen hankki metsä- ja uittotöissä, joita hän joutui tekemään aivan poikasesta saakka. Työnjohtajana ollessaan hän kartutti ammattitietojaan suorittamalla v. 1951 Kymmin Oy:n Sippolan metsäkoulussa ns. työnjohtajakurssin.

Ammattinsa taitavana, huumorintajuisena ja rauhallisesti vaikeimpiinkin tilanteisiin suhtautuvana hän saavutti niin esimiestensä kuin alaiestensakin täyden luottamuksen.

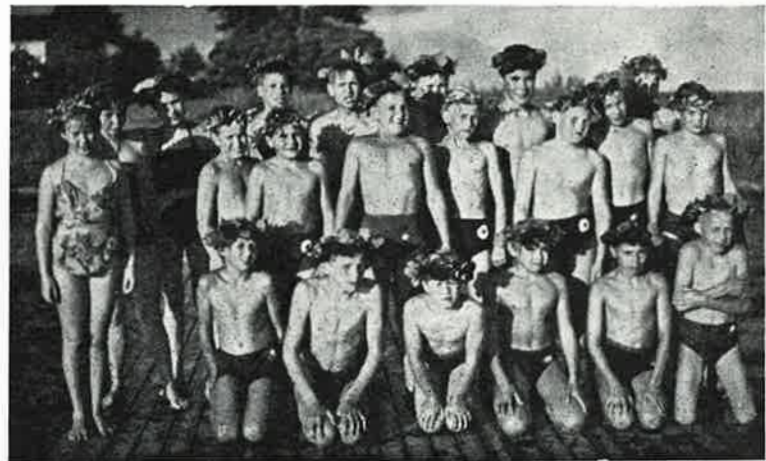
Poismennyttä jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja kolme pientä lasta.

Lasten päiväkotii

Lasten päiväkotii on ollut tänäkin kesänä toiminnassa Aholansaarella. Hietikko, nurmikenttä ja kalliorinteet ovat olleet koko päivän ahkerassa käytössä. Saaresta on Hallan lapsille tullut kesän riemujen keskipiste.

Uimapromotio

Kauniin kesän ansiota lienee ollut sekin, että uimapromotiossa Aholansaa-ren uimakoululla voitiin vihkiä lukuisa joukko tyttöjä ja poikia uimamaistereiksi ja kandidaateiksi. Promootorina toimi Hallan Tehtaitten johtaja majuri Björn Weckman. Uimamaistereiksi vihittiin Mauri Flink, Ari Kallio, Reijo Kekkonen Pertti Kleimola, Urho Leppänen, Martti Liimatainen, Timo Luoto, Paavo Lustig, Mikko Markkanen, Leila Mäkiranta, Tuula Mäkiranta, Lasse Palmu, Kari Tallniemi, Harri Vihersalo, Seppo Vinni, ja Seppo Virtanen sekä uimakandidaateiksi Harri Alajääski, Kari Alajääski, Ilkka Aspelin, Ilpo Heikkilä, Matti Kettunen, Marja-Sisko Markkanen, Pertti Pohjola, Kari Ritola, Matti Tani, Pentti Torstensson, Antti Torvinen ja Juha Utriainen.

Merkkipäiviä

Julius Korttila.

60-VUOTIAITA

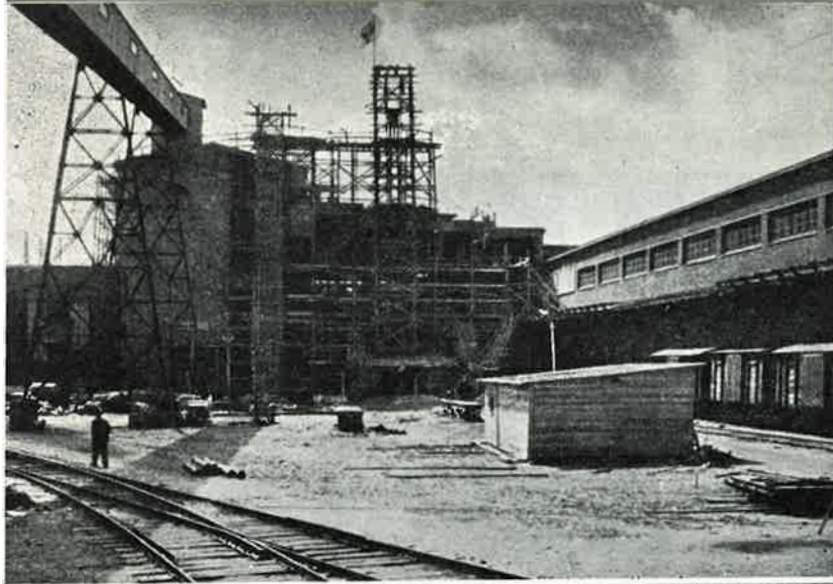
Kirvesmies Oskari Harju 15. 10. 57. Hän on syntynyt Viipurissa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1945 samaan toimeen missä on nykyisinkin.

Autotallin työkaluvaraston hoitaja Julius Korttila 31. 10. 57. Hän on syntynyt Kotkassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1919 höyläriksi. Noin 4 vuoden kuluttua hän erosi ja lähti Amerikkaan. Vuonna 1945 hän tuli takaisin yhtiöön aikaisempaan ammattiinsa ja siirtyi v. 1956 nykyiseen toimeensa.

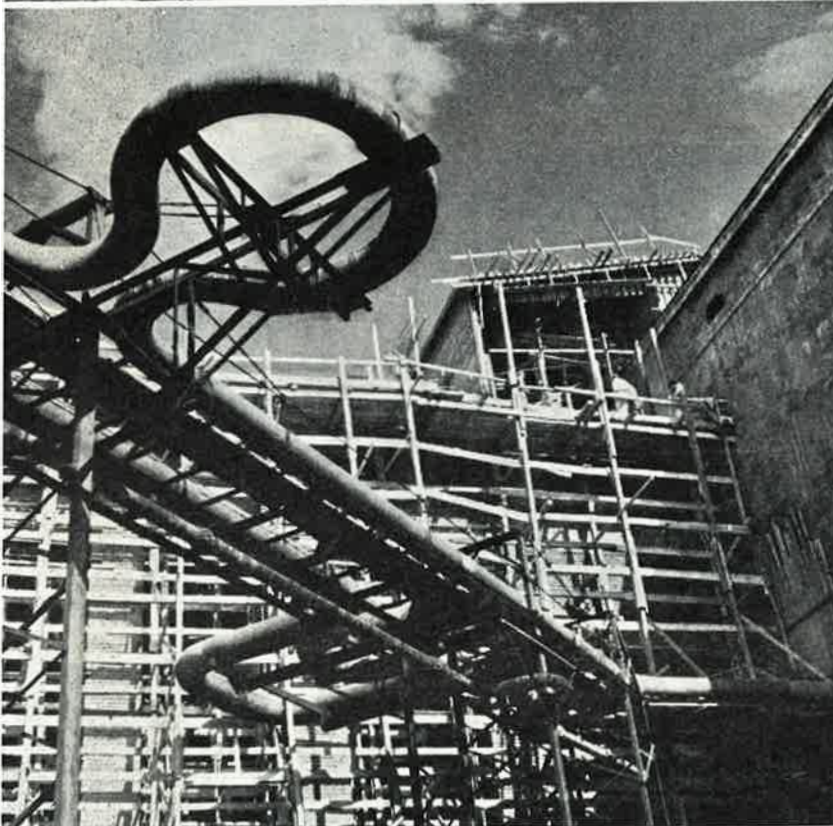
50-VUOTIAITA

Kirvesmies Tauno Karvonen 29. 10. 57. Hän on syntynyt Kotkassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1929 lautatarhalle sekatyöhön. Oltuaan sitten lautatarhalla lastaajana hän siirtyi v. 1950 rakennusosastolle kirvesmieheksi.

Konttorin siivooja Helvi Happonen 6. 11. 57. Hän tuli v. 1923 kausityöhön lautatarhalle ja siirtyi nykyiseen toimeensa v. 1952.

Voikan kattilahuone ja paperitehdas ovat kasvaneet kiinni toisiinsa. Höyryvoimalaitoksen uudisrakennus kuvattuna molemmilta sivuiltaan.

Viereisellä sivulla:

Vedenpuhdistuslaitos ja pumppuasema on vallannut itselleen paikan koskesta. Kuvassa rakennus on juuri kuoriutunut rakennustelineistä.

Höyryosaston päällikkö B. Zimmermann lausuu harjannostajaisväen tervetulleeksi. Hänestä vasemmalle Voikan rakennusosaston päällikkö J. Kalho ja Silta ja Satama Oy:n työpäällikkö dipl.ins. Toivo Härkönen.

Rakennusväkeä harjannostajaispöydän ääressä.

Voikan höyryvoimalaitosta laajennetaan

Muutama vuosi sitten Voikan höyrykeskus sai uuden suurteho kattilan. Se voitiin sijoittaa vanhaan kattilahuoneeseen, joten säästyttiin lisätilojen rakentamiselta. Höyryvoimalaitoksen toisen laajennusvaiheen ollessa parhaillaan menossa on sitä vastoin tarvittu uusi suuri rakennus, joka on vuoden sisään kohonnut kattilahuoneen ja paperitehtaan väliin ja joka yhdis-

tää nämä aikaisemmin erillään sijainneet rakennukset. Näiden kahden 'suuren' välissä uuden tulokkaan mittasuhteet eivät oikein pääse esille, mutta numerot osoittavat, että kysymys on kolmannesta 'suuresta'. Rakennuksen pituus on 45 m, leveys 30 m ja korkeus korkeimmalta kohtaa 32 m kokonaistilavuuden noustessa 32.300 m³:iin. Suuren ja keskeisimmän osan rakennuksesta vie konesali, joka on koko rakennuksen pituinen, 17 m leveä ja 15 m korkea. Tähän saliin asennetaan yhtiömme suurin höyryvoima-agregaatti, pituudeltaan 21 m. Kattoon tulee 70 tonnin siltanosturi, ja rautatien raidepari johdetaan rakennuksen sisään. Konesalin alla sijaitseviin kahteen suureksi osaksi

**KUUSANKOSKEN
TEHTAAT**

maanalaiseen kerrokseen sijoitetaan sähkön- ja höyrynjakoasemat.

Rakennustyöt sai urakalla suorittaakseen Silta ja Satama Oy. Vastaavana rakennusmestarina on toiminut rakennusmestari Toivo Taipale. Työt aloitettiin viime vuoden elokuun jälkipuoliskolla. Maata ja kalliota poistettiin n. 7.000 m³. Rakennuksen runko valettiin teräsbetonista ja seinät muurattiin reikätiilistä. Tiiliä tarvittiin 180.000 kpl, betonia 2.500 m³ ja terästä 210 tonnia. Pilareihin ja palkkeihin kiinnitettiin muotorautaa kaapeli- ja putkikanavien kiinnittämistä varten lähes kaksi kilometriä.

Rakennustyöt edistyivät hyvää vauhtia ja kesäkuun 26. päivänä vietettiin Voikan tehtaan keskusruokalassa harjannostajaisia. Kutsuvieraat ja rakennusväen lausui yhtiön puolesta tervetulleiksi höyryosaston päällikkö B. Zimmermann. Hän kiitti urakoitsijaa Silta ja Satama Oy:tä sekä rakennustyöväkeä hyvin suoritetusta työstä ja selosti uuden tulokkaan tärkeätä tehtävää voiman ja lämmön antajana Voikan tehtaalle.

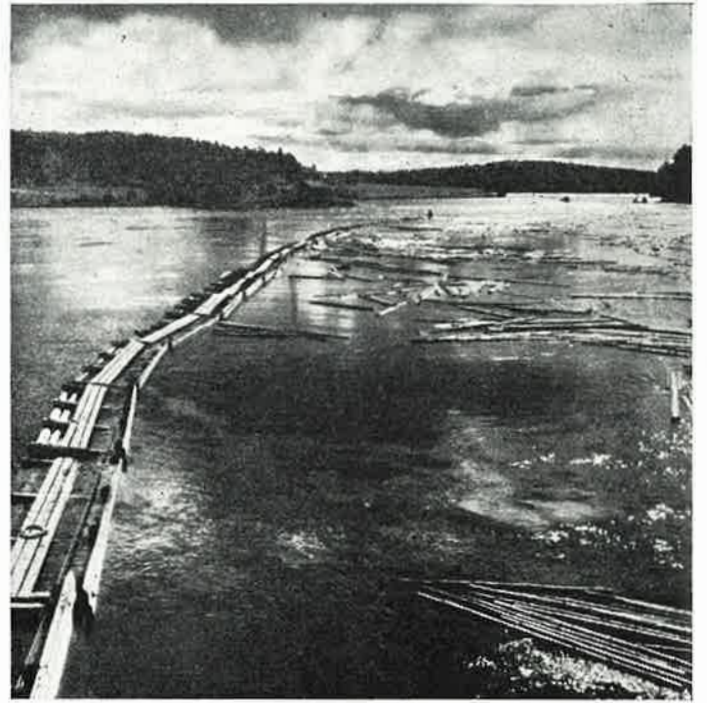
Urakoitsijaliikkeen puolesta puhui dipl.ins. A. Mikola lausuen ilonsa siitä, että tämä vaativa työ oli uskottu Silta ja Satama Oy:lle. Hän kohdisti kiitoksensa sekä Kymin Oy:lle että työntekijöille. Rakennusväen kiitokset esitti kirvesmies Sulo Parta.

Seuraavana päivänä vietettiin samassa paikassa jälleen harjannostajaisia. Tällä kertaa oli väkeä vähemmän, eikä juhlittava rakennuskaan vetänyt kooltaan vertoja edellisen päivän juhlinnan kohteelle. Mutta alle 5.000 m³:stä huolimatta tämäkin tulokas oli juhlimisen ja huomion arvoinen. Kysymyksessä oli näet höyryvoimalaitoksen uuden vedenpuhdistus- ja pumppulaitoksen harjannostajaiset. Laitoksen rakentaminen aloitettiin viime helmikuun lopussa. Rakennus sijaitsee kattilahuoneen kohdalla kosken rannassa tai oikeammin sanoen koskessa osan ollessa veden alla. Urakoitsijana on toiminut Insinööritoimisto Alfred A. Palmberg Oy, ja konstruktio-laskelmat on suorittanut Insinööritoimisto T. O. Pöysälä. Paikallisena rakennustöiden johtajana on toiminut insinööri Martti Nurmela.

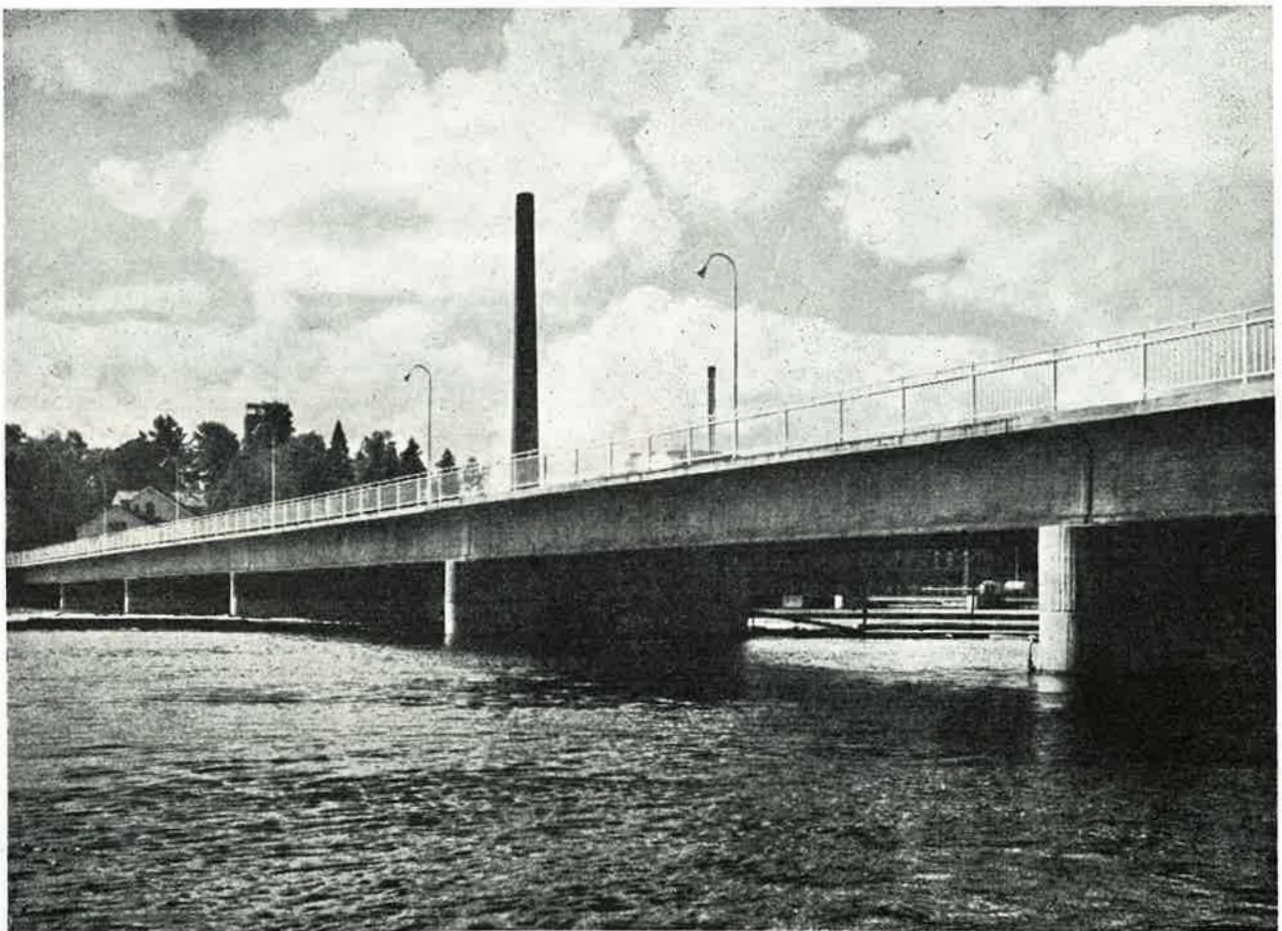
Harjannostajaisväen lausui tervetulleeksi insinööri B. Zimmermann, joka mainitsi, että koko rakennus on itse asiassa pelkkä kone, jonka tehtävänä tulee olemaan veden puhdistaminen höyrykeskuksen käyttöön sekä mekaanisesti että kemiallisesti kuin myös jäähdytysveden toimittaminen uuden höyryturpiinin lauhduttajalle. Puhuja totesi vaativan rakennustyön edistyneen suunnitelmien mukaisesti, josta kiitokset urakoitsijaliikkeelle samoin kuin työväelle. Insinööritoimisto Alfred A. Palmbergin puolesta puhui O. Vanttinen.

*Auringon kimaltelua,
pilvien kuvastelua ja
tukkien verkkaista
matkantekoa yläjuok-
sun puolella.*

*Komeana ylittää silta
Kymen. Tehtaan pii-
put tehostavat sillan
vaakasuorien viivojen
jänteveyttä.*

SILTANÄK YMIÄ

Voimalaitoksen puistomainen ranta luo idyllisyyttä siltamaisemaan.

Kaareva rantaviiva ja pilaririvistö puomeineen ja hopeapajuineen tarjoaa koristeellisen näkymän sillan Kuusaaan puoleisesta päästä.

Kymintehtaan puolelle tultaessa siltavaikutelma säilyy pitkälle tien noudattaessa rantaviivaa Mustanvuoren kohdalle saakka.

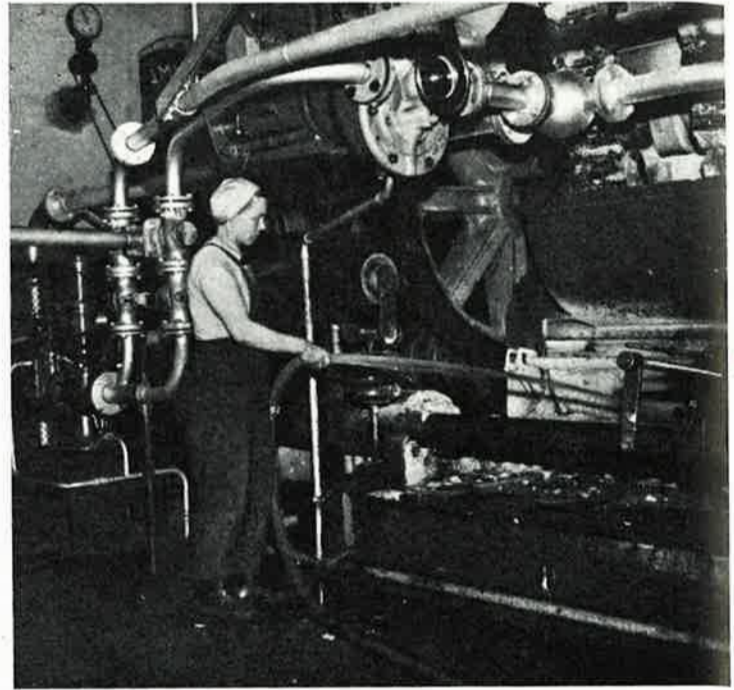

Tämän kesän kuva-aukeamamme kohteena on Ekholmin silta ja siltä avautuvat näkymät. Olemme aikanaan esitelleet sillan mielenkiintoisia rakennusvaiheita ja sen avaamista liikenteelle, mutta nyt viimeistelytöiden tultua suoritetuiksi ja kesäisen koreuden keskellä silta ansaitsee vielä uuden esitelyn. Sen tarpeellisuus tehdasalueen liikenneväylänä on todettu ensi päivästä alkaen, mutta käytännöllisen tehtävänsä ohella silta on vallannut arvovaltaisen paikan myös maisemallisena näkymänä.

Tämä nykyajan rakennustekniikan edustaja on kuin luotu paikalleen. Silta on komea nähtävyys, katselipa sitä ylä- tai alajuoksun puolelta. Se tekee myös vaikutuksen sitä pitkin kulkevaan. Ja tuskinpa on niin kiireistä sillan ylittäjää, joka ei silmäilisi sillalta avautuvia tehdas- ja jokimaisemia. Nämä siltanäkymät esittävät kotiseutumme aivan kuin uudessa valossa. Luonto ja tehdas antavat siinä sulassa sovussa kättä toisilleen. Kauneinta Kuusankoskea ja kauneinta Kymenlaaksoa.

NAISTEN TYÖPUKUJA

Lehdessämme on useaan otteeseen kirjoitettu naisten työpukukysymyksestä. Naisten yhteisissä tilaisuuksissa on esitelty vartavasten tehdastyöhön suunniteltuja naisten työasuja ja samasta asiasta on tehty työpaikoilla jatkuvasti valistustyötä. Mutta kaikesta tästä huolimatta toivomisen varaa on vielä paljon ja siten asia on pysynytkin yhä edelleen eräänlaisena 'päivänkysymyksenä'.

Vastustavaan asenteeseen lienee varmaan useitakin syitä. Moni on tottunut ratkaisemaan työvaatepulmansa varsin yksinkertaisella tavalla. Tuumitaan, että muussa käytössä aikansa palvelleet vaatteet kelpaavat kyllä työasuksi. Näin pääsee taloudellisestikin huokeammalla ja asianomaisesta itsestään saattaa olo tällä tavoin 'naisellisesti' pukeutuneena tuntua miellyttävämmältä kuin jossakin virka-asuisemmassa työtakissa tai housupuvussa. Kun tuota 'siviilimäistä' asua täydentävät hulmuavat kiharat, korvarenkaat ja muut koristukset, niin naisellinen viehätysvoima pitää kyllä puolensa koneen ääressäkin työskennellessä. Mutta on asiallisempiakin syitä, jotka ovat haitanneet oikean työpuvun yleistymistä naisten keskuudessa. Useat ovat kokeilleet työtakkeja ja housupukuja, mutta eivät ole löytäneet mieluistaan. Kankaat ovat olleet ikävän ja elottoman näköisiä, mallit huonosti istuvia, pestäessä kangas on kutistunut ja puku menettänyt kuosinsa ja varsinkin kuumassa työpaikassa tällainen asu on saattanut tuntua aivan liian lämpimältä.

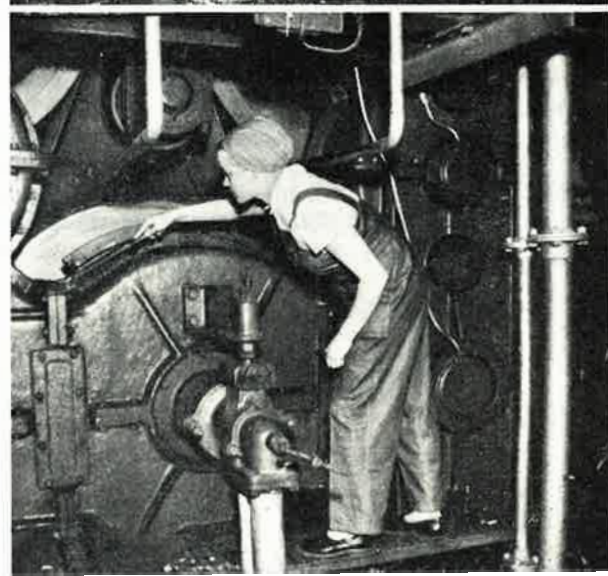
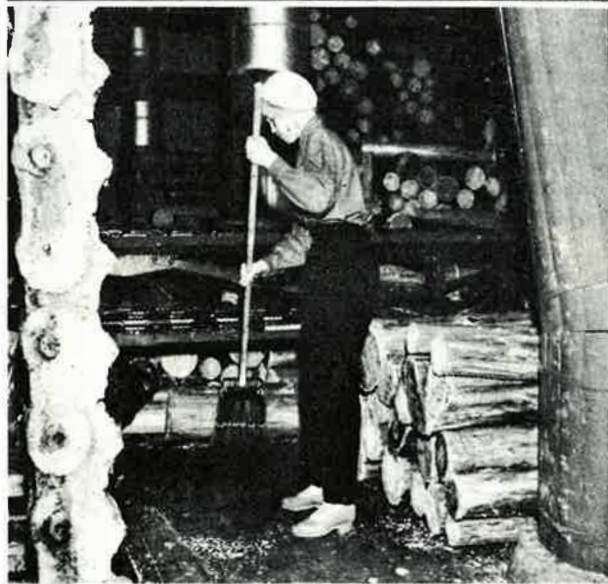
Epäilemättä onkin ollut aihetta monenlaisiin moitteisiin, sillä naisten työpukujen suunnitteluun ei aikaisemmin ole kiinnitetty riittävää huomiota. Nyttemmin valmisvaateteollisuus on kuitenkin kehittänyt sopivia malleja, laatuvalikoima on parantunut ja niinpä naistyöntekijä voi löytää kaupasta sopivan, tarkoituksenmukaisen ja kaiken lisäksi suhteellisen

halvan työpuvun. On olemassa myös malleja ja kaavoja, joiden mukaan hän voi valmistaa itselleen käytännöllisen työpuvun. Suurimpana kompastuskivenä onkin enää vain naisten oma ennakkoluuloisuus ja perinteelliset tottumukset. Ei myöskään kiinnitetä tarpeeksi huomiota sellaisiin seikkoihin kuin työasun asiallisuuteen ja hygieenisyyden sekä työturvallisuuden vaatimuksiin, joiden itse asiassa tulisi olla määrääviä tekijöitä työpukukysymystä ratkaistaessa.

Milloin naiset joutuvat suorittamaan työtään poissa koneiden ulottuvilta, on työtakki sopiva työasu. Useat naistyöntekijät hyväksyvätkin tämän vaateparren, onhan sellaisen pitämiseen totuttu jo kotioloissakin. Sen puuttuminen johtuu monessa tapauksessa vain siitä, ettei ole tullut sellaista hankitukseksi. Mutta kun tulee kysymykseen housupukuihinkin työasuun pukeutuminen, niin silloin useimmat asennoituvat jyrkästi jo sellaista ajatustakin vastaan. Näin tapahtuu siitä huolimatta, että nykyisin naiset — varsinkin nuoret — esiintyvät mielellään housupuvuissa vapaa-aikoinaan. Työpaikoille tämä muoti ei ole kuitenkaan levinnyt. Eikä oikeastaan tässä

Tämän aukeaman työkuvat, jotka on otettu Voikan puuhiomossa ja paperitehtaassa, osoittavat millaisessa ympäristössä tehdassiivoajat joutuvat työtään suorittamaan. Puhtauden- ja järjestyksenpidon on kohdistuttava myös koneisiin ja niiden välittömään läheisyyteen. Tietenkin koneiden liikkuvat osat on suojattu ja muista työturvallisuuden suojoitimenpiteistä huolehdittu, mutta parempi joka tapauksessa varoa kuin katua. Housupuku on tehokas henkilökohtainen suojoitimenpide ja työn laadun huomioon ottaen muutenkin sopivin työasu.

olekaan kysymys mistään muodista, vaan olosuhteiden vaatimusten edellyttämästä pukeutumisesta työpaikalla.

Oheiset puuhiomossa ja paperitehtaassa otetut kuvat esittävät sellaista työympäristöä, jossa housupuku on katsottava ainoaksi oikeaksi työasuksi. Leninkien heiluvat helmat ja esiliinojen nauhat eivät sovi tähän koneiden valtakuntaan enempää kuin työtakkikaan. Koneiden liikkuvat osat on kyllä suojattu, mutta koskaan ei suojalaitteita voida rakentaa aivan 100-prosenttiseksi suojaksi. Sen tähden henkilökohdainen varovaisuus ja valppaus on tarpeen, ja yhtenä välttämättömänä edellytyksenä on tällöin sellainen työpuku, joka puolestaan eliminoi vaaramahdollisuudet mahdollisimman vähin ja jossa työntekosujuu vaivatta. Tällöin on ehdottomasti paras mahdollinen työasu housupuku.

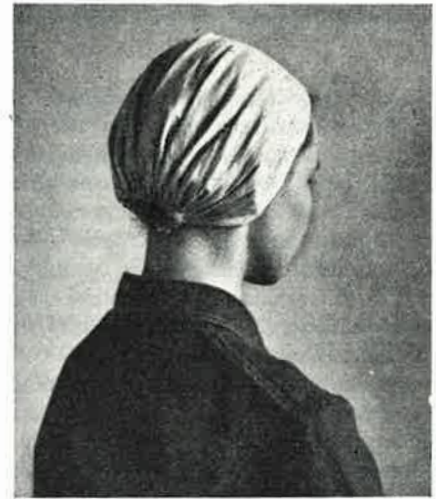
Nykyisin onkin saatavana vaatetehtaiden valmistamia asiallisia avosuojajahaalareita. Ne on valmistettu kutistetusta kankaasta, väreissä on valinnan varaa ja kokemuksen ja tutkimustyön tuloksena mallit on

samalla kevyt ja ilmava. Sellainen täyttää työturvallisuuden vaatimukset, suojaa hiukset pölyltä ja lialta ja on samalla hauskan näköinen. Oheisissa kuvissa nähdään Teollisuus-Tapaturman suosittama suojapäähine, jonka on suunnitellut teollisuusterveysasiantuntija Meeri Himanen. Tätä päähinettä on kokeiltu myös Kuusankosken tehtaissa ja todettu se kaikin puolin hyväksi ja suositeltavaksi. Jokainen voi valmistaa tämän päähineen itse seuraavan ohjeen mukaisesti:

Ainekset: kangasta n. 40 cm, reiällistä kuminauhaa (kapeaa) 12—15 cm ja pieni nappi. Valmiin päähineen mitat (kutistetusta kankaasta): suora sivu = pään ympäryys = 58—62 cm. Mittaa kutistettu kangas pääsi ympäryksen mukaiseksi ja lisää molempien reunojen käänteen vara = 4 cm. Taivuta mitattu osa kaksinkerroin ja mittaa taivutuskohdalta haluamasi korkeus + suoran reunan + kaarireunan käänteet (= 30 + 3 + 2 = 35 cm). Leikkaa kaarevasti. Kappale on melkein puolilympyrä. Käännä ensin suora reuna n. 2 cm:n palteelle oikealle ja sitten kaarireuna n. 1.5 cm nurjalle, jolloin saat nauhakujaan. Ompele

Teollisuus-Tapaturman suosittama suojapäähine on hauskan näköinen ja kevyt. Sen alla hiukset pysyvät kurissa ja suojautuvat pölyltä. Suosittelemme.

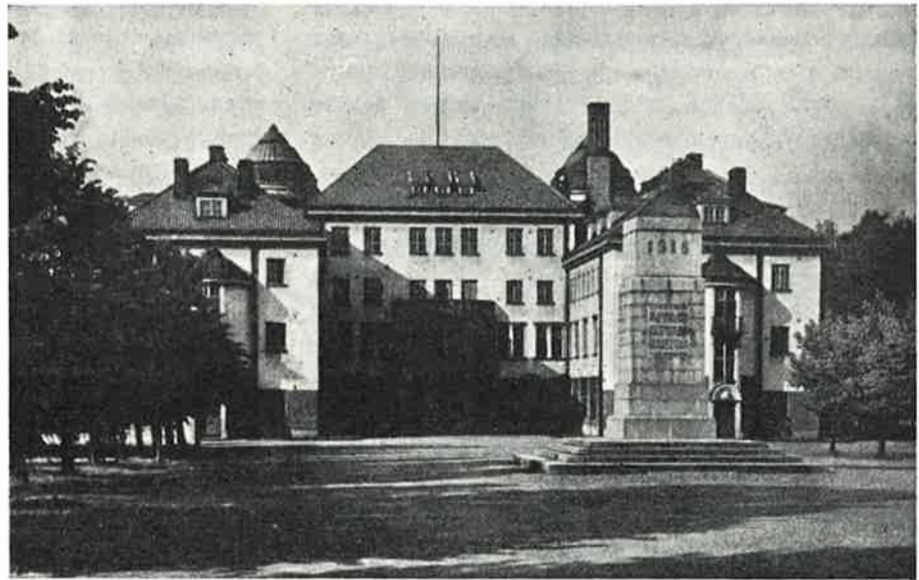
kehitetty kaikin puolin soveliaiksi sekä työntekijän että työnantajan kannalta. Haalarihousujen lahkeet samoin kuin puseroiden hihansuut kapenevat, joten välttyään koneiden liikkuvien osien tarttumisvaaralta. Housupuvun kanssa voidaan pitää myös lyhythihaisia ja kevyitä puseroita, mikä varsinkin kuumassa työympäristössä työskenneltäessä on paikallaan.

Oheisten kuvien esittämiä suojapukuja on Kuusankoskella saatavana Kymintehtaitten Kauppa Oy:stä. Haalarihousujen hinnat vaihtelevat 1.200 markan molemmin puolin puvun koosta riippuen. Lisäksi yhtiön palveluksessa olevat saavat ostoksestaan 10 prosentin alennuksen. Mitään alennuslippua ei tarvita, riittää kun asianomainen ilmoittaa työpukua ostaessaan nimensä ja työosastonsa.

Asiallinen työpuku ei kuitenkaan yksistään ratkaise työpukukysymystä, vaan myös päähineen sekä jalkineiden on omalta osaltaan täydennettävä oikeata työasua. Parhaana työpäähineenä on pidettävä sel-laista, joka kätkee suojaansa hiukset, mutta on

kuminauhan toiseen päähän nappi ja pujota nauha nauhakujaan läpi. Kiinnitä nappi nauhan reikään. Jos aukko jää liian suureksi, voit pienentää sitä käyttämällä kuminauhan sijasta venymätöntä nauhaa.

Työjalkineita hankittaessa on syytä muistaa, että jalkojen kunto ja terveys ovat suuresti riippuvaisia jalkineiden mallista ja laadusta. Esimerkiksi kumitossu on sopimaton työjalkine. Sen pohja varsinkin betonilattiaa vasten on liian ohut eikä tällainen jalkine tue jalkapohjan luonnollista kaarta. Seurauksena onkin aikaa myöten jalkojen väsyminen ja kaikenlaiset jalkasäryt. Ohut pohja ei suojaa jalkapohjaa myöskään nauhoilta ja muilta teräviltä esineiltä. Suositeltavin työkenkä on tukevapohjainen, matalakorkoinen jalkine. On kuitenkin työpaikkoja, joissa lattian märkyiden takia on käytettävä kumijalkineita. Tällöin on jalkine varustettava irtopohjallisella ja sukan on oltava paksuhko, jotta välttyttäisiin kumijalkineiden huonoilta ja terveyttä vahingoittavilta ominaisuuksiltaan.

Ammattikouluopetus uusille urille

Samanlaista otsikkoa käytimme kirjoittaessamme yhtiön ammattikoulusta lehtemme vuoden 1951 viimeisessä numerossa. Nytemmin kuuden vuoden kuluttua on jälleen katsottu tarpeelliseksi koulureformin suorittaminen ammattikoulussa. Asiaan lähemmin syvennyttäessä päätymässä oleva välivaihe osoittautuu kuitenkin askeleeksi uutta kouluohjelmaa kohti. Silloisen opetusohjelman ja -suunnitelman laatimiseen vaikuttivat sellaiset näkökohdat, jotka tällä kertaa on voitu ottaa entistä paremmin ja johdonmukaisemmin huomioon. Samalla niin edellinen kuin parhaillaan suoritettava uudistus kytkeytyy kansakouluopetuksessa tapahtuneisiin muutoksiin. Syksystä 1950 alkaen kansakoulu määrättiin 7-vuotiseksi ja nyttemmin Kuusankosken muututtua kauppalakunnaksi kauppa on velvollinen ylläpitämään 8-vuotista pohjakoulu, joka tulee jakautumaan 6-vuotiseen kansakouluun ja 2-vuotiseen päiväjätkokouluun eli kansalaiskouluun.

Ammattikoululla on sen perustamisesta vuodesta 1914 saakka ollut varsin keskeinen ja merkittävä asema paikkakunnan kouluoloissa. Sen syntymiseen olivat ammattikasvatuksen ohella vaikuttaneet sosiaaliset näkökohdat. Koulun tuli täyttää se aukko, mikä jäi silloisen kansakoulun ja työhönpääsyään väliin. Samalla tarjoutui nuorille tilaisuus oppia myös hyödyllisiä tietoja ja taitoja. Se toimi siten sekä valmistavana ammattikouluna että kansalaiskasvatusta antavana jatkokouluna.

Vuosien varrella eräät epäkohdat nimenomaan poikien ammattikoulutusta silmällä pitäen olivat

kuitenkin tulleet yhä ilmeisemmiksi. Valittavana oli vain joko metalli- tai puutyölinja, mutta näille ammattialoille ei oppilaista voitu koulunkäynnin päätyttyä sijoittaa kuin pieni osa, joten useimman kohdalta ammattikoulutus ei vastannut tarkoitustaan. Toisaalta oppilaat olivat aivan liiaksi lapsia osatakseen suhtautua kyllin vakavasti työopetukseen, ja linjajaon valinta niissä rajoitetuissa puitteissa, missä se oli mahdollista, jäi siinä iässä varsin sattumanvaraiseksi.

Näin ollen oli ammattikoululle ehdottomasti eduksi, kun kansakoulu määrättiin 7-luokkaiseksi, ja ammattikoulu tuli saamaan oppilaansa vuotta vanhempina kuin aikaisemmin. Tällöin tarjoutui tilaisuus harkita ammattikoulun opetusohjelman muuttamista muiltakin osilta. Poikien ammatinvalinnan helpottamiseksi ja opiskelun järjestämiseksi työmahdollisuuksia vastaavaksi päätettiin koulun entiset opetusosastot yhdistää ja opetussuunnitelmaa toisaalta täydentää siten, että kaikki oppilaat tulivat saamaan samanlaisen opetuksen sekä metalli- ja puutyössä että paperin- ja selluloosanvalmistuksessa. Tehtaiden tuotantopuolen ammattiaineiden opetus astui siten etualalle ja koulun nimikin muuttui paperialan valmistavaksi ammattikouluksi.

Poikien ammattikoulun uudessa opetusohjelmassa neljä eri linjaa

Kansakoulukurssin muututtua tänä syksynä poikien kohdalta jo 8-vuotiseksi on siitä seurauksena, että poikaoppilaat siirtyvät tästä lähin ammattikouluun

vuotta vanhempina ja että seuraavat oppilaat tulevat kouluun vasta vuoden päästä. Ammattiopetuksen kannalta tätä muutosta on pidettävä erittäin suotavana, sillä oppilaiden taipumuksista saadaan heidän jatkokoulua käydessään tähänastista parempi käsitys ja siten ammatinvalinnan ohjausta voidaan tehostaa. Samalla on tarjoutunut tilaisuus poikien ammattikoulun opetusohjelman edelleen kehittämiseen ja uudistamiseen siten, että pääpaino voidaan entistä enemmän kohdistaa varsinaiseen ammattikasvatukseen ja että yhtiön omalta kannalta tärkeät koulutuskysymykset voidaan ratkaista tarkoituksenmukaisella ja tuloksellisella tavalla. Ammattikoulutuksen tehostaminen onkin tullut erittäin ajankohtaiseksi, sillä tekniikan ja ennen kaikkea automatisoinnin nopeasti kehittyessä työtehtävät nimenomaan tuotantopuolella tulevat jatkuvasti muuttumaan ruumiillisesti vähemmän rasittaviksi, mutta sen sijaan enemmän teoreettista koulutusta vaativiksi. Sen tähden ammatillinen valmentautuminen edellyttääkin käytännöllisen työn ohella perusteellisen koulutuksen saamista.

Uuden ohjelman mukaan ammattikouluun tullaan syksystä 1958 alkaen ottamaan noin 70 poikaa eli niin paljon kuin koulun opetustilat sallivat. Opetuksessa noudatetaan linjajakoa alusta lähtien. Oppisuunnat ovat paperilinja, selluloosalinja, konepajakoulu ja puutyölinja. Paperilinjalle otetaan vuosittain noin 30 poikaa, selluloosalinjalle 16, konepajakouluun eli metallityölinjalle 18 ja puutyölinjalle 6. Tätä jakoa suunniteltaessa on noudatettu tehtaittemme uusien ammattimiesten tarvetta ja siten koulun oppilaat voidaan sijoittaa koulutustaan vastaaviin tehtäviin. Tulevien rakennusmiesten ja sähköasentajien ammattikoulutus tulee taasen tapahtumaan Kouvolaan rakennettavassa keskusammattikoulussa, josta Kuusankosken kauppala on varannut 36 oppilaspaikkaa.

Paperilinnan kurssi on 1-vuotinen lukuvuoden käsittäessä 40 työviikkoa eli 240 työpäivää. Vuoden teoreettinen perusopetus katsotaan tällä alalla riittäväksi, mutta myöhemmin asevelvollisuuden tultua suoriteksi ja työssä saadun kokemuksen lisääntyessä paperilinnan käyneillä on mahdollisuus osallistua paperialan jatkokursseille, joista teemme jäljempänä tarkemmin selkoa. 38 viikkotunnista käytetään 18 tuntia paperi- ja selluloosateknologian opetukseen ja 2 tuntia tehdaskäynteihin. Ammattiopetuksesta opetetaan 4 tuntia viikossa ja muina aineina ovat ammatilaskento, fysiikka, kemia, sosiaalinen aineryhmä (äidinkieli, kansalaistieto, ammattitalous ja työturvallisuus) sekä liikuntakasvatus.

Selluloosalinnan kurssi on 2-vuotinen ensimmäisen vuoden käsittäessä 40 ja toisen 32 työviikkoa. Koska

tällä alalla tarvitaan paperilinjaan verrattuna enemmän sellaisia teoreettisia tietoja, joiden opettaminen käy hyvin päinsä ammattikoulussa, on kurssi suunniteltu 2-vuotiseksi. Opetussuunnitelma sisältää samoja aineita kuin paperilinja tuntimäärän jakaantuessa hieman toisella tavalla. Jatkokoulutus tapahtuu samaan tapaan kuin paperialalla. Selluloosalinnan yhteydessä saavat koulutuksensa myös kemiallisen teollisuuden tulevat ammattimiehet.

Metallityölinjan samoin kuin puutyölinjan opetusohjelma on voitu toteuttaa jo tänä syksynä ja nämä linjat ovat olleet toiminnassa syyslukukauden alusta alkaen. Niille valittiin oppilaat ammattikoulun ensimmäisen kurssin suorittaneiden keskuudesta. Metallityölinjasta voidaan oikeutetusti käyttää nimitystä konepajakoulu, sillä kurssi on 3-vuotinen ja sen käytyään oppilaat siirtyvät nuorempina ammattimiehinä korjauspajoihin. Konepajakoulun kaksi ensimmäistä vuotta kestävät 42 työviikkoa eli 252 työpäivää kolmannen vuoden käsittäessä 32 työviikkoa. 42:sta viikkotunnista käytetään ammattityön opetukseen lähes 70 % eli 29 tuntia. Muina aineina ovat ammatiooppi, ammatilaskento, ammattiopetus, fysiikka, sosiaalinen aineryhmä sekä liikuntakasvatus. 6—7 kuukautta kestävän yhteisen peruskoulutusvaiheen jälkeen käytännöllinen opetus jakautuu seuraaviin aloihin: villaus ja asennus, koneistus, levy- ja putkityöt sekä hitsaus.

Puutyölinjan ensimmäinen vuosikurssi on 42-viikkoinen ja toinen 32-viikkoinen. 42:sta viikkotunnista käytetään ammattityön oppimiseen 30 tuntia muiden aineiden ollessa samoja kuin konepajakoulun ohjelmassa. Työnopetus jakautuu penkkitoihin, kirvesmiehentöihin ja maalaukseen eli sellaisiin ammattitoihin, joita tehdasosastojen puusepiltä ja maalareilta vaaditaan.

Työteknillisiä kursseja paperi- ja selluloosatehtaiden työntekijöille

Edellä jo viittasimme siihen, että paperi- ja selluloosalinjojen ammattiopetus ei tule rajoittumaan mainittuihin koulukursseihin, vaan myöhemmin tätä peruskurssin luontoista ammattiopetusta tullaan täydentämään kurssitoiminnan avulla, ns. työteknillisillä kursseilla. Tällaisen laajennetun opetusohjelman käyttäntöön ottaminen on katsottu tarpeelliseksi niin paperi- kuin selluloosatyöntekijöiden koulutuksessa. Koska ammattikoulua käyväällä nuorukaisella ei ole vielä ollenkaan käytännöllistä harjoittelua eikä tehdaskokemusta, voidaan hänelle ammattikoulua käydessään antaa tulevasta ammattialastaan vain teoreettiset alkeistiedot. Selluloosan keittämiseen ja valkai-

semiseen, paperin valmistamiseen, nykyisin käytännössä olevien lukuisten säätölaitteiden ja kojeistojen käyttöön ja muihin selluloosa- ja paperiteollisuuden työtekniillisiin ongelmiin hän voi lähemmin perehtyä vasta jokapäiväisen käytännöllisen työnsä yhteydessä.

Muutaman vuoden tehdastyöskentelyn jälkeen tulevalla selluloosa- ja paperialan ammattimiehellä on jo sen verran käytännöllistä kokemusta ja ammatillista tietoa, että hänellä on edellytyksiä täydentää ammattopintojaan jatkokoulutuksen avulla. Jotta hän pystyisi hallitsemaan hyvin ammattinsa ja jotta hänelle voitaisiin uskoa yhä vastuunalaisempia ja vaativampia tehtäviä, on ammattitietouden syventäminen teoreettisen jatko-opiskelun avulla nykyisin välttämätöntä. Tämän opetuksen antamiseen pyritään työtekniillisten kurssien avulla.

Näitä työtekniillisiä kursseja järjestetään erikseen sekä paperiteollisuuden että selluloosateollisuuden työntekijöille. Kurseille osallistuminen on vapaaehtoista ja opiskelu tapahtuu varsinaisen ansiotyön ohella. Tämän johdosta kurssit ovat iltakoulun luontoisia ja opetussuunnitelma käsittääkin vain neljä viikkotuntia kaksi tuntia kerrallaan. Kurssi aika on seitsemän kuukautta alkaen syyskuussa ja päättyen huhtikuussa. Opetusta annetaan pääasiallisesti luokkaopetuksena ammattikoulussa sekä tehdaskäyntien muodossa tapahtuvana havainto-opetuksena. Kaksi viimeistä viikkoa opiskellaan koulumaisesti ammattikoulussa ja tällöin kurssilaiset vapautetaan tehdastyöstä. Tämän loppujakson aikana tapahtuvat kertaukset kuulusteluineen. Kurssien opetussuunnitelmaan kuuluvat asianomaiset ammattiaineet sekä yleisinä aineina matematiikka, fysiikka ja kemia. Menestyksellinen opiskelu edellyttää luonnollisesti myös kotiopiskelua. Jollei oppilas pysty seuraamaan opetusta, voi hän itse lopettaa tai hänen opintonsa voidaan kurssin johdon taholta keskeyttää. Kullekin kurssille valitaan karsinnan ja testauksen perusteella 15—20 oppilasta. Hyväksytystä kurssitutkinnosta annetaan todistus ja päämääränä on, että tällä tavoin tietopuolisesti ammattitaitoaan kehittäneelle työntekijälle eteenpäin pääsy helpottuisi.

Ensimmäinen työtekniillinen kurssi suoritetaan siis sen jälkeen, kun asianomaisella on muutama harjoitteluvuosi takanaan ja kun hän on käynyt sotaväen. Työtekniillisen kurssin suoritettuaan hänestä tulee nuorempi ammattimies. Myöhemmin ensimmäisen kurssin käyneillä on mahdollisuus suorittaa toinen työtekniillinen kurssi. Sen avulla valmennetaan työntekijöitä vanhemman ammattimiehen tehtäviin. Järjestelyltään ja tuntimäärältään tämä kurssi vastaa ensimmäistä työtekniillistä kurssia. On myös suunnit-

teltu, että tarpeen tullen työnjohtotehtäviin soveltuvilla ja toisen kurssin suorittaneilla paperi- ja selluloosa-alan ammattimiehillä olisi tilaisuus käydä vielä kolmas ns. mestarikurssi, jonka avulla koulutettaisiin tehtäisiimme paperi- ja selluloosamestareita.

Työtekniillisten kurssien aloittamista ei aiota kuitenkaan siirtää siihen saakka, kunnes ensimmäiset oppilaat ovat käyneet ammattikoulun paperi- ja selluloosalinjan ja saaneet riittävän työkokemuksen. Kurssitoiminta aloitetaan jo tänä syksynä ja sitä tul-taneen vuosittain jatkamaan. Tänä syksynä järjestetään paperi- ja selluloosatehtaiden vanhemmille ammattimiehille kurssit, jotka opetussuunnitelmaltaan vastaavat edellä selostettua toista työtekniillistä kurssia. Seuraavana syksynä jatketaan kurssitoimintaa, joka voitaneen silloin laajentaa käsittämään myös nuorempien työntekijöiden jatkokoulutuksen. Saatujen kokemusten mukaan tullaan sitten kurssitoimintaa jatkamaan tarvittavassa laajuudessa. Koska näiden ensimmäisten vuosien kurssitoiminta ei voi nojautua uuteen ammattikouluohjelmaan, joudutaan kurssien opetussuunnitelmissa poikkeamaan lopullisesta ohjelmasta, mutta kunkin kurssilaisen työssä saamaansa kokemukseen nojautuen päästään varmasti hyviin tuloksiin.

Edellä on jo mainittu, että kurssiohjelma toteutetaan varsinaisen ansiotyön ohella. Jokaiselle kurssilaiselle maksetaan erityistä kurssiavustusta, ensimmäisen työtekniillisen kurssin oppilaalle 2.000 markkaa kuukaudessa ja toista työtekniillistä kurssia (tai vastaavaa) suorittavalle 3.000 markkaa kuukaudessa. Kaikille kurssien osanottajille maksetaan kahden viikon loppukaudelta, jolloin ollaan vapauduttu ansiotyöstä, kurssimaksun sijasta päiväpalkka kesälomapalkan maksuperusteiden mukaan. Kurssien loputtua annetaan kahdelle parhaalle oppilaalle rahastipendi.

Kurssien yleisten aineiden opetuksesta tulevat huolehtimaan ammattikoulun opettajat ja ammatti-aineiden opetuksesta tehtaiden insinöörit sekä teknikot.

Tyttöjen ammattikoulun opetusohjelma toistaiseksi entisellään

Koska tyttöjen kohdalla kansakouluopetus ei ole vielä muuttunut 8-luokkaiseksi, jatkuu tyttöjen ammattikouluopetus toistaiseksi entisellään. Lähitulevaisuudessa jatkokouluopetuksen järjestettyä tulee myös tyttöjen ammattikoulun opetussuunnitelma uusittavaksi uusia olosuhteita vastaavaksi. Luonteeltaan se pysyy nykyisellä linjalla valmistavana kodin-hoidon ammattikouluna, mutta oppilaiden varttuneempi ikä tekee mahdolliseksi opetusohjelman tehostamisen.

Armas Taavi Lahtinen.

Pitkäaikaisesti palvelleita

Emil Kurki.

VANHEMPI PAPERIMESTARI ARMAS TAAVI LAHTINEN

Voikan paperitehtaalta tulee 5.10.57 olleeksi 45 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 25.6.1894 Joutsassa. Heinäkuussa 1912 hän tuli työhön Kissakoskelle, mistä 4.5.20 siirtyi Voikan paperitehtaalle. Nuoremmaksi paperimestariksi hänet nimettiin 16.10.35 sekä vanhemmaksi paperimestariksi 1.11.50.

TYÖNJOHTAJA EINAR ERIK KOSKUS

Voikan korjauspajalta tulee 16.10.57 olleeksi 45 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 19.7.1890 Iitissä. Vuonna 1912 hän tuli työhön Voikan korjauspajalle apumieheksi ja työskenteli sittemmin viilaa-jana. Työnjohtajaksi hänet nimitettiin v. 1919 aluksi korjauspajan puolelle, mutta nykyisin kuuluu paperikoneitten korjauksen johtaminen hänen tehtäviinsä. Koskuksen kuva seuraavalla sivulla.

SIIRTOLAITOKSEN HOITAJA EMIL KURKI

Voikan puuhiomolta tulee 30.9.57 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 7.9.1888 Koivistolla. 15.10.1915 hän tuli työhön Kymin ulko-työosastolle, mistä v. 1931 siirtyi Voikan puuhiomon vasta valmistuneelle kuorimolle työskennellen nykyisin siirtolaitteiden hoitajana.

TYÖKALUOSASTON HOITAJA, SÄHKÖ- ASENTAJA ARVO KOSKINEN

Kymin sähköosastolta tulee 19.10.57 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 9.1.1894 Valkealassa. Työskentelynsä yhtiössämme hän aloitti Kymin korjauspajalla, mistä 4 kuukauden kuluttua siirtyi Kymin sähköosastolle. Hän on toiminut linja-asentajana, voima-aseman hoitajana ja moottoreiden hoitajana, suurimman osan palvelusajastaan kuitenkin sähköasentajana. Nykyiseen toimeensa työkaluosaston hoitajaksi hän siirtyi v. 1955.

Arvo Koskinen.

Antti Okka.

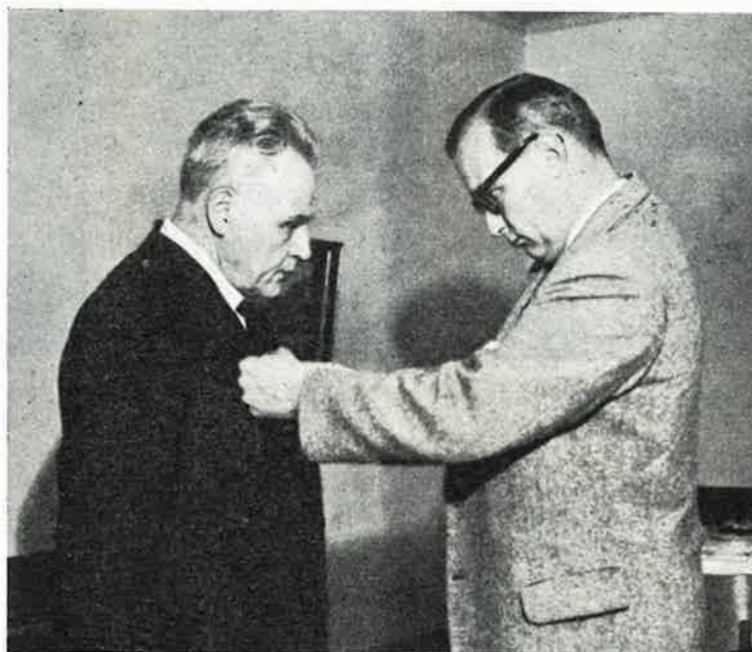

Veikko Kaukola.

Mitalimiehiä

Työnjohtaja Einar Erik Koskus Voikan korjauspajalta on saanut vastaanottaa Tasavallan Presidentin hänelle suoman Suomen Valkoisen Ruusun Ritarikunnan I luokan mitalin kultaristein. Kunniamerkin kiinnitti hänen rintaansa insinööri S. Lönegren Voikan klubilla 1. 7. järjestetyssä juhlatilaisuudessa.

Hissinkuljettaja Antti Juho Erola Kymin paperitehtaalta tuli 16. 7. olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa. Merkkipäivän johdosta hän sai vastaanottaa yhtiön kultaisen ansiomerkin, jonka hänen rintapieleensä Kymintehtaan virkamiesklubilla järjestetyssä juhlatilaisuudessa kiinnitti isännöitsijä Curt Cedercreutz.

MOOTTORIENHOITAJA ANTTI OKKA

Kymin sähköosastolta tulee 25. 10. 57 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 22. 2. 1893 Valkealassa. Oltuaan ensin työssä Kajaanissa Kajaani Oy:n sahalla ja tiilitehtaalla hän tuli 6. 1. 1912 yhtiömme palvelukseen Kymin ulkotyöosastolle, mistä v. 1914 siirtyi sähköosastolle puhelinasentajan apulaiseksi. Vuotta myöhemmin hän muutti Pietariin, missä toimi veturinlämmittäjänä sikäläisellä varikolla, mutta palasi maaliskuussa 1917 takaisin yhtiöömme. Toisen ulkomaanmatkan hän teki v. 1923 Kanadaan työskennellen siellä eräässä nahka-

tehtaassa Ontarion valtiossa. Kahden vuoden kuluttua Okka palasi jälleen kotimaahan ja tuli 27. 5. 25 yhtiömme palvelukseen sähköosastolle.

TYÖNJOHTAJA VEIKKO GUNNAR KAUKOLA

Voikan ulkotyöosastolta tulee 3. 11. 57 olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 9. 1. 1901 Iitissä. 15. 5. 16 hän tuli muurarien apulaiseksi Voikan rakennusosastolle, mistä v. 1919 siirtyi uitto-osastolle ja sieltä vuoden 1924 alusta ulkotyöosastolle lastaajaksi. V. 1948 hänet nimitettiin työnjohtajaksi valvomaan purkaus- ja lastaustöitä.

Jalmari Tavilampi.

Edvard Orava.

Einar Lehtimäki.

Emil Eskola.

Merkkipäiviä

60-VUOTIAITA

Rotatiokoneenkäyttäjä Jalmari Tavilampi, Kymin paperitehtaalta, 25. 9. 57. Hän on syntynyt Jämsässä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 17. 10. 1921 Kymin paperitehtaalle arkkipakkariksi. V. 1923 hän siirtyi rotatiokoneelle apumieheksi ja nimitettiin rotatiokoneenkäyttäjäksi seuraavana vuonna. Tavilampi on kuulunut palokuntaan 35 vuotta.

Navettamies Edvard Orava, maatalousosastolta, 27. 9. 57. Hän on syntynyt Mäntyharjussa. Oltuaan kotiseudullaan maa-, metsä- ja uittotoissa hän tuli v. 1934 yhtiömme palvelukseen maatyömieheksi Multamäen kartanoon. V. 1941 hän siirtyi Eerolan kartanoon, missä on toiminut ensin hevostmiehenä ja vuodesta 1943 lähtien navettamiehenä.

Apumies Einar Lehtimäki, Kymin rakennusosastolta, 16. 10. 57. Hän on syntynyt Iitissä. Oltuaan ensin työssä Kausalassa ns. Vihdin sahalla hän tuli yhtiömme palvelukseen Kuusaan sahalle v. 1926 työskennellen siellä vuoteen 1954. Sen jälkeen hän on palvellut mm. Kymin rakennusosastolla, Kymin talousosastolla ja Kuusaan paperitehtaalla sekä kuluva vuodesta lähtien jälleen Kymin rakennusosastolla.

Sorvaaja Emil Eskola, Kymin korjauspajalta, 1. 11. 57. Hän on syntynyt Kouvolassa. Yhtiömme

palvelukseen hän tuli v. 1921 Kymin korjauspajalle, missä onkin siitä lähtien yhtäjaksoisesti työskennellyt.

50-VUOTIAITA

Apumies Onni Edvard Vesterinen, Kymin rakennusosastolta, 24. 9. 57. Hän on syntynyt Kanneljärvellä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1937 ulkotyöosastolle työskenneltyään sitä ennen valtion rautateilla. Vuodesta 1938 lähtien hän on ollut yhtäjaksoisesti työssä mm. Kuusaan sahalla, Kymin ja Voikan ulkotyöosastoilla sekä vuodesta 1952 alkaen Kymin rakennusosastolla.

Lastaaja Eemil Vuorela, Kymin paperitehtaalta, 26. 9. 57. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 21. 3. 1910 Kymin ulkotyöosastolle, mistä 5. 6. 35 siirtyi nykyiseen toimeensa Kymin paperitehtaalle.

Kuorimon etumies Leonard Kääriäinen, Voikan selluloosatehtaalta, 28. 9. 57. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1922 Voikan uitto-osastolle työskennellen siellä useaan otteeseen. Voikan selluloosatehtaalla hän on ollut vuodesta 1932 lähtien.

Apumies Mikko Ripatti, Voikan rakennusosastolta, 28. 9. 57. Hän on syntynyt Hirvensalmella.

Onni Vesterinen.

Eemil Vuorela.

Leonard Kääriäinen.

Mikko Ripatti.

Janck Krzywacki.

Yrjö Ilvonen.

Aleksei Kuusinen.

Artur Lundin.

Yhtiömme palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1924 Kissakosken tehtaalle hiomopuun nostoon ja aloitti yhtäjaksoisen työskentelyn 12. 4. 43 Verlan puuhiomolla prässääjänä. Voikan rakennusosastolle hän siirtyi 1. 8. 54 toimien kirvesmiesten apumiehenä.

Rullapakkari Janck Krzywacki, Voikan paperitehtaalta, 6. 10. 57. Hän on syntynyt Haminassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli 16. 10. 1933 Voikan ulkotyöosastolle, mistä tammikuussa 1939 siirtyi paperiosastolle paperinlastaajaksi. Rullapakkarina hän on ollut 3. 10. 43 lähtien. Krzywacki on innokas urheilumies harrastaen etupäässä painia sekä kilpailumielessä että toimien VUV:n paininohjaajana. Myös uinti kuuluu hänen harrastuspiiriinsä ja mm. hän on ollut yli 20:nä kesänä uimaopettajana.

Teknikko Yrjö Ilvonen, Kymin korjauspajalta, 12. 10. 57. Hän on syntyperäinen kuusankoskelainen. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1921 vain 13-vuotiaana. Oltuaan Kuusaan korjauspajalla ja sen jälkeen Voikan piirustuskonttorissa yhteensä 6 vuotta hän erosi ja muutti Helsinkiin, missä hän työskenteli kone- ja aseparissa sekä piirustuskonttoreissa lähes 20 vuotta ja suoritti teknillisen koulun kurssin. V. 1946 hän palasi takaisin yhtiöömme työnjohtajaksi Kymin korjauspajan levy- ja putkiosastolle ja on tässä toimessa edelleenkin. Ilvonen osallistui molempiin viime sotiin palvelen asemestarina merivoimissa.

Levyseppä Alfred Aleksei Kuusinen, Kymin korjauspajalta, 19. 10. 57. Hän on syntynyt Tampereella. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1922 Voikan rakennusosastolle. Oltuaan sittemmin erällä muilla osastoilla vuoteen 1937 hän siirtyi Kymin korjauspajalle.

Insinööri Artur Lundin, Kymin paperitehtaalta, 21. 10. 57. Hän on syntynyt Helsingissä. Päätettyään koulunkäyntinsä Helsingin uudessa ruotsalaisessa yhteiskoulussa hän jatkoi opiskeluaan Tekniska läroverket'issä Helsingissä valmistuen insinööriksi v. 1931. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 3. 5. 1933 insinööriharjoittelijaksi Kymin paperitehtaalle ja toimii nykyisin saman tehtaan teknillisen johtajan assistentti-insinöörinä. Hän on kuulunut jäsenenä Suomen Paperi-insinööriyhdistykseen v:sta 1942 ja Kymenlaakson teknilliseen seuraan sen perustamisesta eli vuodesta 1945 lähtien. Insinööri Lundinin erikois-

harrastuksia ovat olleet kansantanssit, kuorolaulu ja puutarhanhoito. Hän on ollut useita vuosia kansantanssiseura Bragen jäsenenä ja kuuluu Kuusankosken Mieslaulajiin.

Voimalaitoksenhoitaja Martin Pick, Voikan sähköosastolta, 4. 11. 57. Hän on syntynyt Helsingissä. Työkenneltyään aluksi nelisen vuotta sähköalalla Läske-lässä hän tuli 20. 6. 1929 Kymin sähköosastolle ja toimi linja-asentajana sotien aiheuttamia keskeytyksiä lukuun ottamatta yhtäjaksoisesti 11. 5. 45 saakka. Oltuaan sitten kolme vuotta Uudenkylän Sähkö Oy:n palveluksessa hän palasi takaisin yhtiöömme toimien sähköasentajana kesäisin Haukkasuon tehtaalla ja talvisin Voikan sähkökorjaamolla. Nykyiseen toimeensa Voikan vesivoimalaitokselle hän siirtyi 1. 12. 50.

HAUKKASUO

60-VUOTIAS

Moottoriveturinkuljettaja Emil Rämä 22. 8. 57. Hän on syntynyt Sippolassa, missä myös suoritti koulunkäyntinsä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1921 metsäosastolle. V. 1926 hän ryhtyi yksityisyrittäjäksi ajaen metsäosaston puutavaraa vuoteen 1939 saakka. Haukkasuolle hän tuli v. 1941 Heseper automaattikoneen kuljettajaksi, ja nykyisessä toimeensa hän on ollut v:sta 1945. Hän on kuulunut kahdena vuotena tuotantokomiteaan.

Martin Pick.

Emil Rämä.

Kävelyharrastuskilpailut

KYMINTEHDAS

Kymintehtaan kävelyharrastuskilpailu suoritettiin 19. 4.—16. 6. välisenä aikana. Osanotto muodostui yllättävän suureksi ja tuloksissa päästiin miltei ennätyksiin. Kilpailuun osallistui yhteensä 459 henkilöä (v. 1956 388), joista yhtiön palveluksessa olevia 268. Eri kohteilla oli kävijöitä seuraavasti: Ahola 897 (584), Sääksniemi 896 (674), Eerola 744 (405), Pukkisaari 694 (410), Nauhanaho 441 (311) ja hiihtomaja 36 (22). Suorituksia kertyi siten kaikkiaan 3.708 (2.406). Kortteja palautettiin yhteensä 162 (125), joista miesten 75 (61), naisten 33 (29), puolisoiden 24 (19), tyttöjen 11 (8) ja poikien 19 (8). Viiden arvan tuloksen saavutti 15 (7) osanottajaa. Kävelty kilometrimäärä oli 30.746 (19.261). Parhaat tulokset:

Naiset: 1) Kyllikki Oinonen, Ky.pap., 278 km. 2) Martta Ukkola, kloorit., 237. 3) Hilda Toivonen, sell., 227. 4) Pirkko Tohka, konttori, 217. 5) Aune Nieminen, ulkotyöos., ja Sinikka Roitto, konttori, 202. 7) Oili Salenius, päälab., 172. 8) Elvi Pasi, sähköos., 165. 9) Eine Savola, kloorit., 160. 10) Maj-Lis Pekkalin, Kuu.pap., 158. 11) Anneli Lindqvist, Ky.pap., 152. 12) Maija-Liisa Mannari, Ky.pap., 150. 13) Irja Lampila, kloorit., 148. 14) Leena Pokki, kloorit., ja Seija Puolakka, Ky.korj., 109. 16) Elvi Ahonen, rak.os., 106. 17) Rauha Raento, rak.os., ja Alli Voutilainen, Kuu.pap., 105. 19) Elli Tuukkanen, talousos., ja Saara Hänninen, Ky.pap., 103. 21) Vilma Siro, päälab., 101. 22) Aune Tuviala, Ky.pap., 100.

Manan majoille

Kesäkuun 14 päivänä kuoli Kuusankoskella vaikean sairauden murtamana porari Demeter Haimi Kymin rakennusosastolta vähän yli 50 vuoden ikäisenä. Hän oli syntynyt 24. 10. 1906 Valkealassa 16-vuotiaana hän tuli työhön Voikan ulkotyöosastolle ja palveli sittemmin mm. Voikan rakennusosastolla, korjauspajalla ja paperitehtaalla. Välillä hän oli poissa yhtiöstä työskennellen yksityisillä urakoitsijoilla panostajana loughintatyömailla sekä sota-aikana linnoitustyömailla. Kymin rakennusosaston kirjoissa hän oli vuodesta 1942 lähtien.

Vainajaa jäivät lähinnä suremaan puoliso ja lapset.

Miehet: 1) Antero Rusi, Ky.pap., 385 km. 2) Urho Kiili, kloorit., 341. 3) Eino Hottinen, sell., 320. 4) Erkki Paasonen, rak.os., 304. 5) Alpo Arola, rak.os., 303. 6) Rainer Laine, Ky.korj., 302. 7) Leo Viljakainen, kloorit., 272. 8) Mauri Luoto, höyryos., 230. 9) Niilo Salama, sell., 227. 10) Bruno Tuominen, kloorit., 221. 11) Reino Lindqvist, Ky.pap., 214. 12) Kalle Kapiainen, Ky.pap., 210. 13) Albert Heinonen, rak.os., 209. 14) Niilo Aho, kloorit., 206. 15) Keijo Pasi, sell., 205. 16) Teppo Frimodig, sell., 204. 17) Torsten Nieminen, rak.os., 202. 18) Veikko Lupunen, rak.os., 160. 19) Olli Suurmäki, Ky.pap., 155. 20) Risto Aro, Kuu.korj., 154. 21) Reijo Mauno, talousos., Ukko Miikkulainen, tehdasrak.os., ja Urho Niemi, sell., 153. 24) Pertti Tuviala, Ky.pap., 152. 25) Torsten Nylund, konttori, 151. 26) Edvin Oinonen, rak.os., 143. 27) Leevi Ollila, sell., ja Kauko Takala, sell., 126. 29) Heikki Pasi, sähköos., ja David Rusi, talousos., 123. 31) Arvo Nurminen, raitiotiet, 116. 32) Emil Laitinen, sell., 115. 33) Vilho Karjalainen, Ky.pap., Kalevi Ollila, Ky.korj., ja Esko Honni, sell., 114. 36) Ilmari Tikkala, Ky.pap., 112.

Palveluksessa olevien puoliset: 1) Elin Lindström, puuhiomo, 383 km. 2) Mirja Rusi, talousos., 323. 3) Edith Ollila, sell., 320. 4) Aino Seppälä, rak.os., 309. 5) Hely Luoto, höyryos., 301. 6) Alli Salama, sell., 233. 7) Olga Takala, rak.os., 210. 8) Saima Aho, kloorit., Aino Jokimies, sell., ja Elli Mauno, talousos., 206. 11) Jenny Rantanen, rak.os., 200. 12) Martta Oinonen, rak.os., 153. 13) Ellen Pallaskallio, rak.os., 152. 14) Anna-Liisa Lindqvist, Ky.pap., 149. 15) Minna Miikkulainen, tehdasrak.os., 118. 16) Martta Pörsti, rak.os., 114. 17) Leni Mäenpää, Ky.pap., 110. 18) Liisa Suominen, sell., 109.

Tytöt 12—17 v.: 1) Ritva Vierula, asunto-os., 249 km. 2) Paula Toukkari, Ky.pap., 157. 3) Ritva Heinonen, rak.os., 133.

Tytöt 7—11 v.: 1) Lilja Vierula, asunto-os., 198 km. 2) Leena Seppälä, rak.os., 180. 3) Tarja Pallaskallio, rak.os., 122. 4) Päivi Nurminen, raitiotiet, 115.

Pojat 12—17 v.: 1) Pauli Tamminen, Ky.pap., 370 km. 2) Lasse Tuviala, rak.os., 260. 3) Tapio Rusi, talousos., 216.

Pojat 7—11 v.: 1) Raimo Bäckman, ulkotyöos., 411 km. 2) Jouni Salama, sell., 410. 3) Seppo Salama, sell., 408. 4) Markku Heinonen, rak.os., 233. 5) Kari Seppälä, rak.os., 218. 6) Leo Nikulainen, rak.os., 216. 7) Hannu Salama, sell., 193. 8) Urpo Kantanen, höyryos., 170. 9) Matti Mäenpää, Ky.pap., ja Pekka Mäenpää, Ky.pap., 160. 11) Ossi Tuominen, kloorit., 147.

TyPu:n suorittamassa lomapalkintoarvonnassa jakautuivat palkinnot seuraavasti:

Miehet: Edvin Oinonen, rak.os. (2 arpaa), K. V. Rosenback, konttori (1), Veikko Pasi, Ky.pap. (2), Mikko Hänninen, Kuu.korj. (1), Kauko Takala, sell. (2) ja Rainer Laine, Ky.korj. (5). Varalle Alpo Arola, rak.os. (5), Risto Aro, Kuu.korj. (3) ja Mauri Luoto, höyry (4). — Naiset: Kyllikki Oinonen, Ky.pap. (4), Aune Nieminen, ulkotyöos. (4), Vilma Siro, laborat. (2) ja Martta

Lindqvist, Ky.pap. (1). Varalle: Annikki Aranko, rak.os. (1), Elvi Ahonen, rak.os. (2) ja Eine Savola, kloorit. (3). — Puolisot: Elin Lindström, puuhiomo (5), Edith Ollila, sell. (5) ja Minna Miikkulainen, rak.os. (2). Varalle: Elli Mauno, talousos. (4) ja Hely Luoto, höyryos. (5).

VOIKKA

Osanotto Voikan tehtaan kävelyharrastuskilpailuun, joka suoritettiin myös 19. 4.—16. 6. välisenä aikana, oli varsin runsas, sillä majakäyntejä kertyi 2.497, vastaan luvun oltua edellisenä vuonna 1.630. Kilpailun aloittaminen aikaisin keväällä osoittautui onnistuneeksi ratkaisuksi, sillä tällöin pääsi vanhempi väki paremmin liikkeelle. Loppukevät olikin jo hiljaisempaa puutarhojen viedessä miltei koko vapaan ajan.

Käynnit eri majoilla jakaantuivat seuraavasti: Nauhanaho 1.255 (viime vuonna 806), Verkkosuo 487 (596), Pilkanmaa 222 (85) ja Virtakivi 533 (143) Vähimmäisvaatimuksen käveli 102 (84) osanottajaa, joista 26 (24) suoritti viiden arvan vaatimuksen. Palveluksessa olevista osallistui arvontaan 66 (57), joista 14 (13) viidellä arvalla. Kaikkiaan osallistui kilpailuun 246 (218) henkilöä. Parhaat tulokset sarjoittain:

Miehet: 1) Wäinö Lehtinen, korjauspaja, 588 km. 2) Artturi Karhu, sell., 510. 3) Pauli Vehmassalmi, sell., 452. 4) Pauli Seppälä, sell., 392. 5) Pauli Ojamies, sell., 370. 6) Yrjö Paljakka, sell., 360. 7) Kaarlo Koskinen, puuhiomo, 352. 8) Anssi Joutjärvi, pap., 344. 9) Risto Paljakka, pap., ja Viljo Erkkilä, sähköos., 324. 11) Pentti Taavila, sell., 316. 12) Atte Kekkonen, pap., 312. 13) Paavo Vähänen, karbidi, 306. 14) Lasse Knapp, pap., 300. 15) Aleks Järvilaine, ulkotyöos., 234. 16) Kalevi Palander, puuhiomo, 233. 17) Martti Vanhalahti, sell., 207. 18) Oiva Tolvanen, sell., 206. 19) Armas Ruippo, pap., 204. 20) Martti Nurminen, pap., 203. 21) Aake Tiilinen, pap., 200. 22) Olavi Takala, pap., 170. 23) Alex Arvila, sähköos., ja Eino Karhu, pap., 168. 25) Mikko Hämäläinen, pap., 159. 26) Erkki Knapp, korjauspaja, 156. 27) Hemmo Kinnari, sell., 151. 28) Leo Rautkoski, höyryos., 150. 29) Keijo Jokiranta, konttori, 148. 30) Pentti Miettinen, sell., 112. 31) Unto Seppälä, rautatie, 110.

Naiset: 1) Raili Turkkila, rak.os., 200 km. 2) Terttu Jokiranta, sähköos., 155. 3) Sirkka Arvila, talousos., 154. 4) Taimi Puolakka, rak.os., 152. 5) Aune Peltola, talousos., 104. 6) Eila Puljava, karbidi, 84. 7) Rauha Karhunen, höyryos., 66. 8) Orvokki Ollikainen, ulkotyöos., 53. 9) Anneli Inkeroinen, pap., 51.

Palveluksessa olevien puolisot: 1) Lahja Sulkanen, puuhiomo, 332 km. 2) Salme Salonen, sell., ja Aili Koskinen, puuhiomo, 312. 4) Eila Päärni, karbidi, ja Elli Niemi, rak.os., 301. 6) Lempi Nurminen, pap., 203. 7) Irja Tiitinen, pap., 170. 8) Helmi Ojamies, sell., ja Terttu Takala, pap., 130. 10) Alli Joutjärvi, pap., 124. 11) Aili Hasu, talousos., ja Sirkka Järvinen, korjauspaja, 108. 13) Annikki Vähänen, karbidi, 103. 14) Astrid Hansen, sell., 70. 15) Kerttu Ukkonen, rak.os., 67. 16) Sanni Koskinen, pap., 60.

Tytöt 12—17 vuotta: 1) Anja-Liisa Salonen, sell., 420 km. 2) Marja-Leena Koskinen, pap., 252. 3) Terttu

Heimonen, höyryos., 212. 4) Vuokko Heimonen, höyryos., 200.

Tytöt 7—11 vuotta: 1) Pirkko Koskinen, puuhiomo, 448 km. 2) Merja-Inkeri Sulkanen, puuhiomo, 384. 3) Eva-Kaarina Sulkanen, puuhiomo, ja Pirkko Sulkanen, puuhiomo, 372. 5) Terttu Simola, kuljetusos., 244. 6) Marja-Leena Mannari, pap., 120. 7) Seija Äijälä, rak.os., ja Ulla Tillanen, ulkotyöos., 74.

Pojat 12—17 vuotta: 1) Pertti Arvila, sähköos., 462 km. 2) Pekka Kivioja, pap., 318.

Pojat 7—11 vuotta: 1) Jorma Seluska, rak.os., 228 km. 2) Juha-Matti Koskinen, pap., 156. 3) Jorma Taavila, sell., 116. 4) Markku Salonen, sell., 108.

Työpaikkaurheilutoimikunnan suorittamassa arvonnassa jakautuivat lomapalkinnot seuraavasti:

Miehet: Anssi Nurminen, korjauspaja (1 arpa), Viljo Erkkilä, sähköos. (5), Aake Tiilinen, pap. (4), Heikki Järvinen, korjauspaja (2), Ludvig Laitinen, karbidi (1) ja Eino Peltoja, talousos. (2). Varalle: Toivo Ukkonen, rak.os., (2), Wäinö Lehtinen, korjauspaja (5) ja Lasse Knapp, pap. (5). — Naiset: Aune Peltola, talousos. (2). Varalle: Anneli Inkeroinen, pap. (1). — Puolisot: Eila Päärni, karbidi (5) ja Lempi Nurminen, pap. (4). Varalle: Salme Salonen, sell. (5). — TyPu: Arvo Hartonen, pap.

Uimapromotio

Kymenrannan ja Sääksniemen uimakoulujen yhteinen uimapromotio pidettiin elokuun 21. pnä Kymenrannan uimalassa pankinjohtaja Oiva Rautjärven toimiessa promoottorina. Uimamaistereiksi vihittiin Auli Hirvi, Anita Lehtinen, Marketta Mäkelä, Else Puljava, Kari Blomberg, Tapani Teräväinen, Juhani Ahlgren, Markku Mäkelä, Inkeri Huuskonen, Marja-Leena Mannari, Leila Nieminen, Marja-Liisa Vahteristo, Marja Takala, Seija Rintanen, Leena Haikonen, Marja-Leena Lakka, Leena Palmu, Pentti Virtanen, Matti Partanen, Raine Ärling, Risto Joutjärvi, Antero Ahlgren, Matti Inkiläinen ja Markku Inkiläinen sekä kandidaateiksi Auli Mykrä, Sirpa Kelkkanen, Raija Nummelin, Virpi Lahtinen, Marjatta Salonen, Marjatta Kuusisto, Kaija Valjakka, Mirja-Liisa Mannari, Anita Takala, Kaija-Leena Kuusenaho, Sirpa Saarimäki, Leila Koivikko, Marja-Leena Makkula, Sirpa Laakso, Aulikki Suutari, Tuula Hämäläinen, Marja-Leena Pasi, Seppo Korhonen, Risto Hyypiä, Jouko Hyypiä, Teuvo Parvinen, Hilikka Parvinen, Reijo Kaarto, Jori Amberg, Jaakko Laaksonen, Veikko Laaksonen, Harri Heijala, Pekka Pirinen, Pentti Pirinen, Matti Rajajärvi, Juha Relander, Annu Salminen, Tarmo Tuomi, Matti Mäenpää, Matti Mannari, Hannu Suomala, Keijo Ström, Juhani Lehtinen, Jaakko Mäkinen ja Risto Huusari.

Promotiojuhlan ohjelmassa oli lisäksi mm. R. Huusarin pituussukellusesitys, "sammakkomies" Matti Suomen hengenpelastusnäytös ja uimaopettaja Leila Pöyryn erilaisten uintitapojen esittely sekä lopuksi muutamia uintikilpailuja.

Uimaopettajina toimivat kuluneena kesänä Leila Pöyry, Kirsti Paavola, Kaija Kola ja Miika Aranko.

Kuusankosken tehtaitten kesämestaruuskilpailut

pidettiin 20. 8. Voikan urheilukentällä. Sateisen sään takia olivat suorituspaikat kehnonlaisessa kunnossa, joten tulokset eivät muodostuneet täysin miesten kuntoa vastaaviksi. Osanottajia oli Voikkaalta 18 ja Kymintehtaalta 22 eli yhteensä 40. Tulokset eri lajeissa muodostuivat seuraaviksi:

VOIKKA

100 m juoksu: 1) S. Jokimies, pap., 11.6. 2) E. Hieta, korjauspaja, 12.0.

200 m aitajuoksu: K. Nummelin, korjauspaja, 29.2.

400 m juoksu: 1) E. Knapp, korjauspaja, 53.9. 2) E. Hieta, korjauspaja, 55.1. 3) S. Jokimies, pap., 58.2. 4) V. Erkkilä, sähköos., 59.2.

1.500 m juoksu: 1) K. Luukkainen, ulkotyöos., 4.19.6. 2) E. Knapp, korjauspaja, 4.26.2. 3) V. Erkkilä, sähköos., 4.31.2. 4) L. Rautkoski, höyryos., 4.35.1.

Pituushyppy: S. Jokimies, pap., 590.

Korkeushyppy: 1) K. Nummelin, korjauspaja, 160. 2) L. Rautkoski, höyryos., 150.

Kiekonheitto: 1) T. Pöhlö, asunto-os., 31.93. 2) L. Rautkoski, höyryos., 30.50. 3) P. Kossila, puuhiomo, 30.05. 4) E. Knapp, korjauspaja, 29.81. 5) A. Kansikas, rak.os., 28.55.

Kuulantyyntö: 1) L. Rautkoski, höyryos., 10.86. 2) T. Pöhlö, asunto-os., 10.76. 3) P. Kossila, puuhiomo, 10.76. 4) O. Topo, asunto-os., 10.70. 5) H. Järvinen, korjauspaja, 9.10.

Ikämiesten 3-ottelu: 1) T. Pöhlö, asunto-os., 1162 pist. 2) K. Aarnio, korjauspaja, 771 pist.

15-v. 60 m: 1) R. Sundström, karbidi, 8.6. 2) T. Nikkinen, höyryos., 9.0. 3) A. Salonen, ulkotyöos., 9.8. 4) E. Pennanen, karbidi, 10.0. 5) A. Storhammar, sell., 10.1.

15-v. pituus: 1) T. Nikkinen 477. 2) R. Sundström 445. 3) A. Salonen 389. 4) A. Storhammar 381. 5) E. Pennanen 373.

4×200 m viestinjuoksu: Korjauspaja (E. Knapp, V. Virtanen, K. Nummelin, E. Hieta) 1.41.2.

KYMINTEHDAS

100 m juoksu: 1) S. Kivinen, höyryos., 11.9. 2) L. Viljakainen, kloorit., 12.3. 3) V. Peltola, Ky.korjauspaja, 12.4. 4) T. Kukkola, Ky.korjauspaja, 12.5.

200 m aitajuoksu: 1) K. Simonen, Ky.korjauspaja, 29.1. 2) M. Kainulainen, Ky.korjauspaja, 30.3. 3) M. Anttila, Ky.pap., 30.9. 4) M. Lakka, Ky.korjauspaja, 31.0. 5) R. Lahtinen, rak.os., 31.2.

400 m juoksu: 1) L. Viljakainen, kloorit., 53.7. 2) A. Arola, rak.os., 59.7. 3) R. Lahtinen, rak.os., 62.4.

1.500 m juoksu: 1) L. Viljakainen, kloorit., 4.27.8. 2) A. Arola, rak.os., 4.42.4. 3) J. Tuunanen, sell., 4.51.2.

Pituushyppy: 1) V. Peltola, Ky.korjauspaja, 595. 2) K. Simonen, Ky.pap., 567.

Korkeushyppy: 1) R. Aro, Ky.korjauspaja, 170. 2) M. Qvick, Ky.pap., 165. 3) K. Simonen, Ky.korjauspaja, 155.

Kiekonheitto: 1) I. Niemi, rak.os., 36.30. 2) V. Laaksonen, Ky.pap., 35.65. 3) E. Nikulainen, rak.os., 31.30. 4)

K. Takala, sell., 29.95. 5) J. Rautjärvi, Ky.korjauspaja, 28.30.

Kuulantyyntö: 1) S. Kivinen, höyryos., 12.26. 2) E. Nikulainen, rak.os., 11.56. 3) L. Ukkola, höyryos., 11.54. 4) K. Takala, sell., 11.04. 5) I. Niemi, rak.os., 10.64. 6) M. Saarijärvi, talousos., 10.45.

Ikämiesten 3-ottelu: M. Saarijärvi, talousos., 927 pist.

15-v. 60 m: 1) L. Pajari, Ky.pap., 8.0. 2) K. Lehtoranta, rak.os., 8.6. 3) M. Inkiläinen, rak.os., 9.4. 4) J. Lehtinen, sell., 9.9.

15-v. pituus: 1) L. Pajari, 525. 2) K. Lehtoranta, 492. 3) T. Siitari, sell., 429. 4) M. Inkiläinen, 423. 5) J. Lehtinen, 398.

4×200 m viestinjuoksu: Ky.korjauspaja (R. Aro, V. Peltola, T. Kukkola, K. Simonen) 1.43.9.

Välittömästi kilpailujen jälkeen kokoontuivat molempien tehtaitten työpaikkaurheilutoimikunnat ja valitsivat yhtymän kesämestaruuskilpailuihin seuraavat joukkueet:

Kymintehtas: 200 m aitajuoksu: K. Simonen ja M. Kainulainen. 1.500 m juoksu: L. Viljakainen ja A. Arola. Pituushyppy: V. Peltola ja K. Simonen. Korkeushyppy: R. Aro ja M. Qvick. Kiekonheitto: I. Niemi ja V. Laaksonen. Kuulantyyntö: S. Kivinen ja E. Nikulainen. Ruotsalaisviesti: V. Peltola, S. Kivinen, K. Simonen ja L. Viljakainen.

Voikka: 200 m aitajuoksu: K. Nummelin ja R. Rautiainen. 1.500 m juoksu: K. Luukkainen ja E. Knapp. Pituushyppy: S. Jokimies ja E. Hieta. Korkeushyppy: K. Nummelin ja E. Vainio. Kiekonheitto: T. Pöhlö ja L. Rautkoski. Kuulantyyntö: L. Rautkoski ja T. Pöhlö. Ruotsalaisviesti: R. Rautiainen, S. Jokimies, E. Hieta, E. Knapp.

Yhtymämme jalkapallo- mestaruuskilpailut

olivat lehtemme tämän numeron mennessä painoon siinä vaiheessa, että jäljellä oli enää vain yksi ottelu, nimittäin Voikan ja Kymintehtaan välinen, jossa mestaruus lopullisesti ratkaistiin. Se pelattiin syyskuun 11. pnä Kuusankoskella, mutta tulosta ei ehditty saada tähän numeroon.

Kuten tunnettua osallistui yhtymän jalkapallo-mestaruuskilpailuihin tänä vuonna 7 joukkuetta. Mainitsemme seuraavassa vain lyhyesti miten ottelut ovat päättyneet.

I lohko: Högfors—Salo 4—3, Voikka—Kymintehtas 8—4, Kymintehtas—Salo 8—1, Kymintehtas—Högfors 7—4, Voikka—Salo 8—2, Voikka—Högfors 12—1. Loppusarjaan selviytyivät Voikka ja Kymintehtas.

II lohko: Heinola—Juantehtas 7—0, Halla—Juantehtas 6—3, Heinola—Halla 8—0. Loppusarjaan pääsi Heinola.

Loppusarja: Kymintehtas—Heinola 4—0, Voikka—Heinola 4—1. Viimeinen ottelu Voikka—Kymintehtas suoritettiin kuten mainittu 11. 9.

Liikennekilpailuissa kunnostautuneita yhtiömme automiehiä.

LIIKENNEKILPAILUT

Toukokuun 19. pnä pidettiin Kouvolan ja Kuusankosken yhteiset liikennekilpailut, joissa parhaiten suoriutui yhtiömme palveluksessa oleva autonkuljettaja Alpo Starck. Osanottajia oli kilpailuihin ilmoittautunut kaikkiaan 90, mutta muutama heistä jäi pois. Tuloksen sai 78 ajajaa, joista vain 9 onnistui pääsemään alle 100:n virhepisteen. Rata oli 35 km pituinen ja sen varrella oli yhteensä 22 tarkastusasemaa sekä näkyvissä että näkymättömissä paikoissa. Tarkastusasemilla tehtiin moottoriajoneuvoliikennettä koskevia kysymyksiä, suoritettiin ajoneuvojen erilaisia tarkastuksia ja ennen kaikkea kiinnitettiin huomiota kilpailijoiden ajotaitoon sekä siinä mahdollisesti ilmeneviin virheisiin.

Osanottajat oli jaettu eri sarjoihin seuraavasti: Sarja A I (henkilöautot, aikaisemmin palkitut), A II (kuorma-autot, aikaisemmin palkitut), B I (henkilöautot, yksityisajot), B II (henkilöautot, ammattiajokortti), B III (pakettiautot), C I (kuorma-autot, muut kuin A II-sarjaan kuuluvat), D I (naiset) ja F I (moottoripyörät).

Yhtiömme palveluksessa olevia oli kilpailuissa mukana 12, ja kuten mainittu löytyi parhain ajaja heidän joukostaan. Alpo Starckin tulosta 45 virhepistettä voidaan pitää erinomaisena. Samassa sarjassa kuin Starck, nimittäin sarjassa A I, sijoittui 3:nneksi H. Kouki 62 virhepisteellä, 7:nneksi M. Rämä 121 pist. ja 9:nneksi E. Riipi 151 pist. Sarjassa A II tuli toiseksi P. Manni 55 pist., 3:nneksi K. Leppä 100 pist. ja 7:nneksi P. Mankki 180 pist. sekä sarjassa B II toiseksi V. Leppä 208 pist. Sarjassa C I oli 4:s E.

Jokinen 146 pist., 7:s E. Raja-aho 164 pist., 8:s T. Piira 177 pist. ja 9:s E. Lahtinen 186 pist. Tuloksen saavuttaneista kuului sarjaan A I 15 ajajaa, A II 10, B I 18, B II 7, B III 5, C I 15, D I 3 ja F I 5.

Niiden palkintojen lisäksi, joita yhtiömme palveluksessa olevat saivat kilpailujen päättäjäistilaisuudessa Kouvolassa, jaettiin heille myös yhtiön puolesta hopeisia arvoesinepalkintoja. Tämä palkintojen jako tapahtui 4.6. Kuusaan autotallin ruokailuhuoneessa ja sen suoritti kuljetusosaston päällikkö Olov Hixén.

Yllä olevassa kuvassa palkinnon saaneita vasemmalta lukien: teknikko H. Kouki, autonkuljettajat P. Manni, P. Mankki, V. Leppä ja A. Starck, trukinkuljettaja T. Piira, autonkuljettajat K. Leppä ja E. Raja-aho sekä teknikko M. Rämä. Kuvasta puuttuvat trukinkuljettaja E. Jokinen, rakennusmestari E. Riipi ja asentaja E. Lahtinen.

AK:n ansiomerkkejä

Kaksi yhtiömme kuorma-autonkuljettajaa, nimittäin Osmo Laine ja Mauri Forsell, on saanut AK:n hopeoidun ansiomerkkin, jonka heidän rintaansa Kymintehtaan virkamiesklubilla 20. 6. järjestetyssä tilaisuudessa kiinnitti AK:n Pohjois-Kymenlaakson piirin piirihohtaja, metsäneuvos Bj. Bützow.

Tähän mennessä on yhtiömme palveluksessa oleville autonkuljettajille jaettu kaikkiaan 24 AK:n ansiomerkkiä, joista kullattuja 3 ja hopeoituja 21.

Rautatiejuhla Juankoskella

Maanantaina heinäkuun 1. päivänä vietettiin Juankoskella suurta rautatiejuhlaa, joka veti koko Pohjois-Savon maakunnan huomion puoleensa. Siilinjärven—Juankosken poikkiratatyömaalla olivat rakennustyöt edistyneet niin pitkälle, että ensimmäinen juna saattoi kulkea väliaikaista kiskotusta myöten Juanteh-

Juhlajuna saapumassa perille täsmälleen aikataulun mukaisesti. Juankosken tulevan aseman paikalla on jo kaksi raideparia, joten ratapihakin on hahmottumassa.

Viereisellä sivulla:

Hyvissä ajoin ennen junan tuloa oli juhla-aukio täyttynyt vastaanottajista ja soittokunta asettui paikoilleen tervehtäkseen sävelin odotettua vierasta.

Perillä ollaan ja kutsuvieraat ovat laskeutuneet laiturille. Vasemmalta lukien maaherra Lauri Riikonen, pääjohtaja Erkki Aalto, osastonjohtaja Martti Viluksela ja isännöitsijä Torsti Timgren.

Odotuksen jännitys on lauennut ja matka suunnataan kohti seurataloa.

taalle saakka. Tärkeä välivaihe oli saavutettu ja oli tullut aika viettää seitsemättä vuotta työn alaisena olleen ratatyömaan 'harjannostajaisia'.

Siilinjärven laajennetulta ratapihalla lähti erityinen juhla-juna klo 11.15 kohti Juantehdasta. Kutsuvieraina olivat junassa mukana Kuopion läänin maaherra Lauri Riikonen, rautatiehallituksen pääjohtaja Erkki Aalto, rautatiehallituksen rakennusosaston johtaja Martti Viluksela, isännöitsijä Torsti Timgren, poikkiratatoimikunnan jäseniä, kuntien edustajia sekä rautateiden lähiseutujen virkamieskuntaa ja matkan varrella nousi junaan lukuisasti radan rakentajia, niin että juhla-junan matkustajien lukumäärä nousi lopulta yli puolentoistasadan.

Matkalla pysähdyttiin jokaisella väliasemalla, Kuuslahdessa, Sänkimäessä, Hiltulanmäessä, Sahinpurolla ja Vuotlahdessa. Parikymmentä kilometriä Siilinjärveltä lähtien rata on jo naulattu lopulliseen kuntoon, mutta loppuosa oli kuljettava väliaikaista kiskotusta myöten. Pieniä yllätyksellisiä esteitäkään ei juhla-junan tieltä puuttunut, mutta joka tapauksessa perille Juankoskelle saavuttiin aikataulun mukaisesti klo 13.

Vaikka olikin viikon ensimmäinen arkipäivä, näytti siltä kuin Juankoskella olisi vietetty suvista sunnuntaita. Pyhävaatteisiin pukeutunutta kansaa riensi jo

STRÖMSDAL

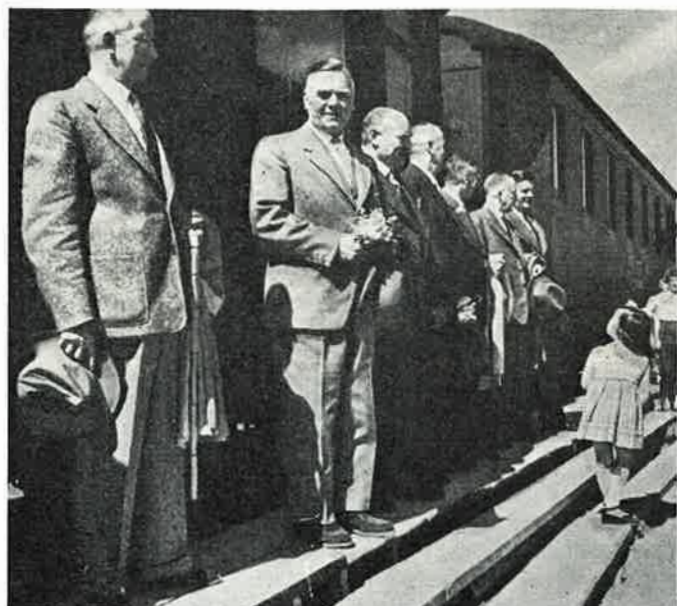

17 46

JUANTEHDAS

hyvissä ajoin ennen junan tuloa tulevan Juankosken aseman paikalle, jonne pystytetyissä saloissa hulmusivat siniristiliput. Juantehtaan soittokunta oli valmiina kajauttamaan tervetuliaismarssin ja yli puolituhantisen vastaanottajajoukon keskuudessa vallitsi odottavainen juhلاميeli.

ajatuksia, että Siilinjärven—Juankosken radan rakentaminen on edistynyt kovin hitaasti. Tosiasiassa rata-työ on täyttänyt tehtävänsä hyvin nimenomaan Pohjois-Savon työttömyyttä torjuttaessa. Nyt ollaan tämän radan rakentamisessa jo voittopuolella. Maaherra Riikonen kiitti rautatiehallituksen edustajia myötämieli-

Kymin Osakeyhtiön edustajina nähtiin juhlapaikalla yhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff, isännöitsijä Erik Palmgren ja Juantehtaan paikallinen johto.

Kellon lähetessä kolmeatoista alkoi juhlapaikalle kantautua lähestyvän junan ääni. Pian kuului tulovihellyskin, ja ratapiha-aukion päässä sijaitsevan mutkan takaa ilmestyi ison veturin vetämä juhlanjuna näkyviin. Juna käsitti rautatiehallituksen salonkivaunun, kaksi muuta matkustajavaunua sekä konduktöörinvaunun. Väliaikainen raidepari oli hieman 'kuoppainen' ja juhlanjuna huojatelikin puolelta toiselle määrämpääntään lähestyessään. Odotettua vierasta tervehti sen vielä liikkeellä ollessa Juantehtaan torvisoittokunta reippain marssisävelin. Junan pysähtyttyä kutsuvieraat sekä radanrakentajat laskeutuivat tilapäiselle asemalaiturille ja tervehdysten jälkeen tulijat paikallisine isäntineen siirtyivät seurataloon pitopöytien ääreen. Sali täyttyi ääriään myöten ja maukkaan aterian sekä kahvin ääressä vietettiin työnjuhlaa puheiden ja torvisoittokunnan sävelten vuorotellessa.

Ensimmäisen puheenvuoron käytti Pohjois-Savon Maakuntaliiton puheenjohtaja, maaherra Lauri Riikonen toivottaen läsnäolijat maakuntaliiton puolesta tervetulleiksi. Puhuja mainitsi viime vuosina esitetyn

sestä suhtautumisesta rautatiehankkeeseen. Hän toivoi, että radan viimeistely voitaisiin suorittaa mahdollisimman nopeasti ja rata siten saataisiin palvelemaan maakunnan taloudellista elämää.

Juankosken kunnan puolesta toivotti kutsuvieraat ja radanrakentajat tervetulleiksi kunnanvaltuuston puheenjohtaja Hannes Sutinen kuvaillessaan puheessaan niitä monenlaisia kuljetusvaikeuksia, joita yli

Maaherra Lauri Riikonen puhuu. Hänestä oikealle pääjohtaja Erkki Aalto ja Kymin Oy:n teknillinen johtaja Björn Sucksdorff.

Alla: Harjannostajaisväki täytti seuratalon viimeistä sijaa myöten.

Viereisellä sivulla: Juhlat ovat päättyneet ja paluumatka kohti Siilinjärven asemaa alkaa.

kaksisataa vuotta vanhalla Juantehtaalla on aina ollut voitettavanaan ja jotka rautatie nyt tulee poistamaan. Epäilemättä rautatie tulee edistämään maakunnan teollistamista, mitä niin kipeästi kaivataan.

Pääjohtaja Erkki Aalto esitti rautatiehallituksen tervehdyksen kiittäen radan rakentajia ja onnitellen niitä kuntia, jotka tulevat kuulumaan uuden radan vaikutuspiiriin. Rata on nyt saatu sellaiseen kuntoon, että lähitulevaisuudessa voidaan aloittaa tavaraliikenne. Radan lopullinen valmistuminen riippuu varojen saan-

nista, mikä nykyvaiheessa ei kylläkään näytä lupautavalta. Uusia radanrakennustöitä ei lähitulevaisuudessa päästänekkään suorittamaan. Jos tämänkin radan rakentaminen olisi siirtynyt myöhäisempään ajankohintaan, olisi se saanut odottaa vuoroaan kenties kauankin.

Rautatiehallituksen rakennusosaston johtaja, dipl.-ins. Martti Viluksela selosti puheessaan radan rakennustöitä ja rautateiden rakentamisessa varteenotettavia näkökohtia yleensä. Puhuja mainitsi mm. seuraavaa:

Siilinjärven—Juankosken marraskuussa 1949 aloitettu sekä työllisyyden ylläpitämisen kannalta tärkeänä pidetty 42,6 km:n pituinen rautatie on läpikäynyt kaikki ne vaikeudet ja kriisit töiden ajoittaisia keskeytyksiä myöten, mitkä ovat olleet ominaisia maamme viime aikojen yleisin varoin ylläpidetyssä rakennustoiminnassa. Vaikka radan rakennustaloudelliset tulokset lähinnä työn suunnitelmattoman rahoittamisen ja siitä johtuneen ohjelmattomuuden vuoksi eivät ole olleet parhaat mahdolliset, eivätkä työhön uhratut varat ole tuottaneet tuloksia alkujaan suunnitellulla tavalla, on kuitenkin todettava se myönteinen merkitys, mikä tällä ratahankkeella nimenomaan työllisyysmielessä on ollut ensi sijassa Pohjois-Savolle. Tähän rautatierakennukseen onkin käytetty varoja 1.647,5 miljoonaa markkaa, josta noin puolet

työpalkkoihin. Työllisyysvarojen osuus radanrakennuksen rahoituksesta onkin ollut varsin korkea eli 86 pros. Toinen myönteinen kokemus nimenomaan työn suorituksen kannalta on ollut, että keskitetyillä suurilla työmailla, kuten puheena olevalla, on siirtotyömaan luonteesta riippumatta ja konetyötä soveltuvassa laajuudessa käyttäen saavutettu tuloksia, jotka voidaan pitää esimerkkinä vastaisia samankaltaisia työmaita ajatellen.

Kun Siilinjärven—Juankosken rautatien rakentamiseen liittyvä toivomus rakennusaikaisen työllisyyden hoitamiseen nähden on nyttemmin pääasiallisesti toteutunut, on jäljellä jokaiseen rataan liittyvä yleisempi pyrkimys: pysyvien työtilaisuuksien luominen radan piirissä sekä elinkeinoelämän kohottaminen sen vaikutusalueella, tullut ajankohtaiseksi. Mitä mainituissa suhteissa voidaan aikaansaada, sen osoittaa tulevaisuus.

Sysmäjärven—Siilinjärven ratasuunta, johon nyt rakenteilla oleva Siilinjärven—Juankosken väli ensimmäisenä osana kuuluu, sisältyy päättäneeseen lakiin rautatierakennuksista vuosina 1939—1946. Ratasuunnan taloudellinen arviointi on ilmeisesti uudelleen toimitettava ennen kuin nyt valmistumassa olevan osan mahdollisesta jatkamisesta tehdään uusi päätös. Kuitenkin voidaan rataa puoltavana seikkana mainita, että kaksi valtioneuvoston asettamaa komiteaa, nimittäin metsätalouskomitea v. 1951 ja valtakunnansuunnittelukomitea v. 1953 antamissaan mietinnöissä ovat puoltaneet Juankosken—Sysmäjärven välisen 58 km:n pituisen osan rakentamista. Rautatieverkoston yhtenäisyyden ja liikkuvan kaluston käytön kannalta ei alkuperäiseen suunnitelmaan kuulunut Siilinjärven—Sysmäjärven välinen yhteys vieläkään ole vailla merkitystä. Milloin sen toteutuminen voi tulla kysymykseen, riippuu paitsi taloudellisista selvityksistä myös eräistä muista tuntemattomista tekijöistä sekä maan vastaisesta rautatierakennuspolitiikasta yleensä.

Kun lähdetään arvioimaan uusien rautateiden rakentamista ja tarvetta yleensä, on todettava, että olosuhteet ovat oleellisesti toiset kuin aikaisemmin. Toisten kuljetusmuotojen kehityttyä on rautatien kuljetussektori samalla kaventunut. Rautatien merkitys ja taloudellinen tulos kuljetusmarkkinoilla riippuukin oleellisesti kuljetuksen suuruudesta eli ns. massakuljetuksista.

Pääkysymys Siilinjärven—Juankosken radan nykyisessä vaiheessa on ryhtyä harkitsemaan radan väliaikaisia liikennöimismahdollisuuksia ja -tarvetta koko pituudellaan, liikenteen koko kuormin ulottuessa toislaiseksi vasta kolmannelle osalle ratapituutta eli

Sänkimäkeen saakka, johon on liikennöity 15. 11. 1956 alkaen. Tämän seudun ja radan päässä sijaitsevan teollisuuden kannalta samoin kuin yleisessäkin mielessä on mieluisaa todeta, että osittain työraiteisenaikin rataa voidaan rajoitetusti käyttää maan talouselämän palvelukseen.

Kymin Osakeyhtiön tervehdysten ja onnentoivotukset esitti yhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff. Hän mainitsi puheessaan, että kuljetuskysymysten ratkaiseminen on teollisuudelle elintärkeää. Täällä Juantehtaalla on jouduttu tämä kokemaan. Aikanaan joutui rautaruukki kuljettamaan tuotteensa hevosilla Pietariin saakka. Sitten ovat vesi- ja autokuljetukset näyttelleet ratkaisevaa osaa. Paikallista kuljetustarvetta varten täällä on pitkän aikaa ollut myös oma kapearaiteinen rautatie. Myös se on ollut kehityksen alainen. Aluksi oli vaunujen vetäjänä hevonen, sitten höyryveturi ja viimeksi dieselveturi. Puhuja esitti yhtiön puolesta onnittelut koko Pohjois-Savolle, jolle rata tulee olemaan suuriarvoinen.

Radan rakennustyöläisten puolesta puhui pääluottamusmies Toivo Lipponen esittäen työnjohdolle kiitoksensa ja toivoen radan vaikuttavan suotuisasti maakunnan talouselämään. Isännöitsijä Torsti Timgren, joka kauan Juantehtaalla olleena näki mielihyvin tämän hartaan toiveen nyt olevan täyttymässä, esitti henkilökohtaiset onnentoivotuksensa ja kehoitti juankoskelaisia käyttämään ahkerasti tätä rataa.

Runsaat kaksi tuntia kestäneen juhlallisuuden päätyttyä juhlaajuna lähti paluumatkalle. Huomattava osa kutsuvieraista jäi kuitenkin vielä Juantehtaan vieraksi. He tutustuivat tehtaaseen ja illalla yhtiö tarjosi vieraille päivällisen kerhotalossa. Teknillinen johtaja Björn Sucksdorff lausui vieraat tervetulleiksi, ja lukuisissa rautatieviranomaisten sekä Juankosken, sen lähikuntien ja yhtiön edustajien puheenvuoroissa kuvastui ilo ja tyytyväisyys siitä, että yhteisvoimin ja maakunnan talouselämän parasta ajatellen ratahanke oli saatu tähän merkittävään välivaiheeseen.

Taustalla tehtaan henkilökunnan lähetystö, kartonkimestari Emil Hölttä sos.pääll. U. Rantamo, nti Signe Dahlberg ja pääluottamusmies Mikko Jokiranta. Vasemmalla pöydän takana isännöitsijä ja rova Timgren.

Isännöitsijä T. Timgrenin läksiäisjuhla

Juantehtaan isännöitsijä dipl.ins. Torsti Timgren, joka 31.5. siirtyi eläkkeelle palveltuaan yhtiötä 40 vuotta, joutui pitkin kevättä monin tavoin ilmenneiden kiitollisuuden- ja kunnianosoitusten kohteeksi. Eriyisen juhlalliseksi ja lämminhenkiseksi muodostui se läksiäisilaisuus, jonka Juantehtaan palveluksessa olevat järjestivät kesäkuun 4. p:nä tehtaan seuratalossa. Kunniavieraitten isännöitsijä Timgrenin ja hänen puolisonsa maisteri Mirjam Timgrenin saapessa tehtaalaisia täynnä olevaan juhlahuoneeseen heidät kukitettiin ja ohjattiin sen jälkeen heille varatuille paikoille tehtaan soittokunnan kapellimestarinsa O. Salinin johdolla kajauttaman reippaan marssin sävelten soudessa. Soittokunnan soitettua sitten alkusoiton piti dipl.ins. Erik Palmgren puheen kiittäen yhtiön puolesta isännöitsijä Timgreniä hänen sekä tehtaan että koko paikkakunnan hyväksi kulu- neen 40-vuotiskauden aikana suorittamastaan työstä. Puhuja korosti myös ins. Timgrenin osuutta hyvien suhteiden luomisessa paikallisen johdon ja juantehtalaisten välille, joita suhteita varmastikin tullaan edelleenkin ylläpitämään. Lopuksi ins. Palmgren toivotti isännöitsijä Timgrenille ja hänen puolisolleen onnea ja menestystä heidän uudessa kodissaan Porvoossa ja toivoi heidän vievän mukanaan miellyttävät muistot Juantehtaalta. Puheen päätyttyä lauloi sekakuoro Työnlaulajat muutamia lauluja ja kuoron johtaja Eelis Taipale lausui isännöitsijä Timgrenille kiitoksen sanoja hänen myönteisestä suhtautumisesta kuoron toimintaan. Kuoron puolesta ojennettiin kunniavieraille kukkavihko. Juantehtaan palveluksessa olevien lähetystö, johon kuuluivat nti Signe Dahlberg, konttoripäällikkö F. Kortelainen, kartonkimestari Emil Hölttä, pääluottamusmies Mikko Jokiranta ja sosiaalipäällikkö U. Rantamo, jätti isännöitsijä Timgrenille muistoksi adressin, johon sadat yhtiöläiset olivat kirjoittaneet nimensä, ja samalla ilmoitettiin, että myöhemmin tullaan lähettämään taiteilija Laura Järnefeltin maalaama taulu, jonka juankoskelaisen aiheen isännöitsijä itse saa valita. Lähetystön puolesta puhui sos.pääll. Rantamo luonnehtien isännöitsijä Timgreniä ymmärtäväisenä, hyväntuulisena ja huumorintajuisena esimiehenä, jonka puoleen kuka tahansa tehtaan työntekijöistä on rohjennut kääntyä. Isännöitsijä Timgren on usein

korostanut kuinka tärkeätä yhtiölle on se, että sillä on palveluksessaan pitkän aikaa työskennelleitä ammattinsa taitavia työntekijöitä, jotka ovat tunteet viihtyvän sekä työpaikallaan että sen ulkopuolella. Tässä suhteessa on juuri isännöitsijä Timgrenillä itsellään hyvien suhteitten luojana ja kehittäjänä ollut ratkaiseva osuus. Soittokunnan esiinnyttyä jälleen tulkitsi pääluottamusmies Mikko Jokiranta tehtaan työntekijöiden kiitollisuuden hyvästä ja sopuisasta suhtautumisesta heidän taholtaan esitettyihin asioihin. Kun rakennusosaston luottamusmies Veikko Leskinen oli julkituonut rakennusosaston työntekijäin kiitokset ja lausunut toivomuksen, etteivät kunniavieraat unohtaisi tätä yhteistä pataruukkia, esitti soittokunta kiitollisuutensa sävelten muodossa. Hannes Hartikainen toi isännöitsijälle iltavuoron tervehdyksen ja luki muutamia omia runojaan. Ylioppilas Kaj Chydeniuksen säestämän yhteislaulun jälkeen piti isännöitsijä Timgren puheen. Kohdistettuaan aluksi kiitoksensa Kymen Osakeyhtiön johdolle hyvästä yhteisymmärryksestä puhuja mainitsi, että hän on joutunut työskentelemään Juantehtaalla ajankohtana, jolloin täällä on ollut helppo toimia. Teollisuus on mennyt eteenpäin ja sen ansiosta hyvinvointi on kohonnut ja elintaso noussut. Tämä ei kuitenkaan ole minun ansiotani, sanoi puhuja, vaan kehitys taloudellisen elämän alalla koko maailmassa on vaikuttanut Juantehtaankin menestymiseen. Pataruukkia hän sanoi aina muistavansa. Kaikesta siitä ystävällisyydestä, jota hän paikkakuntalaisten taholta on saanut osakseen, sekä kauniista sanoista tässä juhlassa samoin kuin myös arvokkaista lahjoista hän lausui omasta ja rouvansa puolesta sydämelliset kiitokset. Isännöitsijän päätettyä puheensa kohotettiin hänelle kolminkertainen eläköön-huuto. Kun lopuksi oli yhteisesti laulettu Savolaisen laulu ja hyvästelty kunniavieraita, poistuttiin haikein mielin tästä tunnelmarikkaasta erojaisjuhlasta.

Isännöitsijä Timgrenin luona olivat jo aikaisemmin käyneet Juankosken seurakunnan, Mannerheimliiton Juankosken osaston, Sotainvalidien Veljesliiton Juankosken alaosaston ja Juankosken Reserviupseerikerhon lähetystöt, joista ensin mainittu lähetystö jätti muistolahjana arvokkaan kirjateoksen ja muut lähetystöt järjestöjensä pienoisliput.

Perheenäitejä lomalla

Juhannuksen jälkeisenä aamuna vei Juka-laiva iloisen joukon perheenäitejä lapsineen lomalle Puruniemeen, joka viime kesänä kokeiluluontoisena paikkana sai lomalaisten suosion osakseen. Tämä viiden äidin joukko tuntui olevan kuin "perheyhtiö" paitsi sopuisan ja hauskan mielialan puolesta myös siitä syystä, että kahdella äidillä, Anna Heikkisellä ja Anna Hakkaraisella, oli mukana perheenäitityttärensä Ester Lipponen Toivo-poikansa kanssa sekä Sirkka-Liisa Hiltunen mukanaan lapsensa Leena, Riitta, Heikki, Veli ja Aune. Vartuneempaa polvea edusti vielä Anna Nikitin. Viikko vierähti nopeasti eikä koti-ikävä tuntunut vaivaavan. Viikon kohokohdaksi muodostui torstai-iltainen omaisten vierailu oikein soitokunnan kanssa. Kahvinjuonnin jälkeen kajahtivat valssin säveleet ja kohta olivat sekä vanhat että nuoremmat lattialla tanssin pyörteissä.

Maanantaiaamuna vaihdettiin lomalaisia ja seuraavat viisi äitiä pääsivät vuorostaan viikoksi virkistymään: Sohvi Ruotsalainen, Elina Kuosmanen, Silja Hiltunen Heikin ja Eeron kanssa, Sirkka-Liisa Vinni Seijan, Raimon ja Timon kanssa sekä Aune Juutilainen Salmen ja Mirjan kanssa. Hyvä oli henki tässäkin joukossa. Torstai-iltana taas tansittiin.

Yliemäntänä lomaleirillä toimi Anni Kainulainen apunaan Eila- ja Maila-tytöt.

Merkkipäiviä

Jaakko Issukka.

60-VUOTIAS

Kollilankojen tekijä Jaakko Issukka 9. 10. 57. Hän on syntynyt Salmassa Ala-Uuksun kylässä. Oltuaan työssä Pitkärannassa hän muutti talvisodan takia Juankoskelle ja tuli Juantehtaan palvelukseen v. 1945. Hän on ollut työssä useilla eri osastoilla, viimeksi puuhiomossa. Issukka on kuulunut kansakoulun johtokuntaan.

50-VUOTIAS

Lajittelija Jenny Korhonen 29. 9. 57. Hän on syntynyt Juankoskella. Koko 24-vuotisen palvelusaikansa rva Korhonen on ollut työssä kartonkitehtaalla tai puuhiomossa.

Valimokongressin retkikunta vierailulla Högforsissa

Tukholmassa pidettiin elokuussa suuri kansainvälinen valimokongressi, johon saapui osanottajia ympäri maailmaa. Kongressin järjesti niinkuin aikaisemminkin the International Committee of Foundry Technical Associations. Tähän elimeen kuuluu kaikkiaan 19 eri maan keskusjärjestöä. Suomea edustaa siinä Suomen Metalliteollisuusyhdistys.

Kongressin olivat tällä kerralla saaneet järjestääseen neljä Pohjoismaata. Tukholma oli keskeisenä

kongressipaikkana. Sieltä osanottajat tekivät opinto- ja tutustumismatkoja isäntämaiden metallialan tehtaisiin.

Högforsin Tehtaassa vieraili tällainen retkikunta tiistaina 20. 8. Vieraat saapuivat kolmella lentokoneella Seutulan lentokentälle klo 11 ja jatkoivat heti matkansa neljällä linja-autolla Karkkilaan. Vieraita oli kaikkiaan 131 edustaan 17:ää eri maata. Kaukaisimmat vieraat olivat Japanista saakka.

Vieraat otti tehtaalla vastaan vuorineuvos G. Arppe. Hän toivotti heidät tervetulleiksi lausuen ilonsa siitä, että Högfors sai vastaanottaa vieraakseen näin edustavan joukon valimo-alan johtavaa ammattiväkeä. Hän selvitti lisäksi, miten tutustumiskäynti oli järjestetty.

**HÖGFORSIN
TEHDAS**

Vieraat kokoontuneina tehtaan näyttelyhuoneeseen, jossa heidät lausui tervetulleiksi vuorineuvos G. Arppe. Dipl.ins. K. Raunto tulkitsi saksankielisen puheen englanniksi ja ranskaksi.

Tehtaaseen tutustuttaessa herätti vieraiden mielenkiintoa varsinkin pitkälle kehitetty mekanisointi ja uudenaikaiset työmenetelmät.

mr Harry W. Dietert Detroitista lausui olevansa todella ylätynyt siitä korkeasta tasosta, millä Högforsin Tehdas on. Mr Dietert oli erityisesti kiinnittänyt huomiota tehtaan mekanisointiin ja uudenaikaisiin työmenetelmiin. Hän vertaili tehdastamme sangen myötämielisin sanoin vastaavanlaisiin amerikkalaisiin yrityksiin. Mr Shiunosuke Yamamoto Tokiosta ja ins. Johann Weber Wienistä lausuiivat myös tunnustuksen

Vieraat jaettiin tämän jälkeen useihin eri ryhmiin, joissa kussakin oli opas ja tulkki. Miespuoliset retkikunnan jäsenet lähtivät välittömästi tehdaskäynnille tutustuen koko tehtaaseen. Naispuoliset osanottajat tutustuivat heille mielenkiintoiseen tehdasosaan, nimittäin liesiosastoon ja emalilaitokseen. Sen jälkeen he kävivät tehtaan uudessa ruokalassa ja suorittivat kiertoajelun tutustuen asuntoalueisiin ja kauppalan nähtävyyksiin.

Kaikki ryhmät kokoontuivat klo 14.30 tehtaan virkamieskerholle, jossa tehdas tarjosi lounaan. Sen aikana oli meillä tilaisuus tiedustella muutamien vieraitten vaikutelmia heidän vierailustaan Högforsissa. USA:n valiomiesyhdistyksen puheenjohtaja

sanoja tehtaasta. Ins. Weber ilmitoi lisäksi erityisen ihailunsa Suomen luonnosta. Hän oli käynyt maassamme aikaisemminkin ja muisteli erityisellä hartaudella matkaansa Pohjois-Suomeen.

Lounaan aikana kiittivät isäntää vieraanvaraisuudesta mr James G. Burg USA:sta, monsieur Guy Henon Ranskasta ja mr Hans Shaul Marcus Israelista.

Kaikki vierailijat saivat lähtiessään paluumatkalle lahjaksi taiteilija Schilkinin muovaileman karhuaiheisen plaketin. Helsingissä vieraat tutustuivat kaupungin nähtävyyksiin ja kävivät Stockmannin tavaratalossa. Klo 20 he nousivat Seutulassa lentokoneisiin palatakseen takaisin Tukholmaan.

Aimo Salonen.

Into Laitio.

Hilja Kiiveri.

Merkkipäiviä

60-VUOTIAITA

Emalintarkastaja Eufemia Lindstedt emaliosastolta 9.9.57. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 25.2.39 levyradiaattoriosastolle. Oltuaan välillä muutaman vuoden poissa hän tuli 5.4.50 työhön emaliosastolle, jossa toimii edelleenkin ns. mustan tavaran tarkastajana.

Kattilankasaja Aarne Aleksanteri Vahlman kattilaosastolta 14.9.57. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli v. 1915 maatalousosastolle. Oltuaan välillä muutamia vuosia poissa hän tuli takaisin työskennellen ensin mm. levyradiaattori- ja maatalousosastoilla sekä nykyisin kattilankasajana.

50-VUOTIAITA

Keernantekijä Aimo Antero Salonen sisusosastolta 5.9.57. Hän on syntynyt Humppilassa. Tehtaan työhön hän tuli 17.4.27 sisusosastolle.

Siivooja Elli Maria Väre liesiosastolta 8.9.57. Hän on syntynyt Nummella. Tehtaan työhön hän tuli 7.9.38 työskennellen ensin konepajalla ja valimossa.

Liesityöntekijä Helle Elisabet Suvano liesiosastolta 19.9.57. Hän on syntynyt Nummella. Tehtaan työhön hän tuli 28.5.52 ja työskentelee nykyisin liesien viimeistelijänä.

Liesisuunnittelija Into Urho Laitio piirustuskonttorista 23.9.57. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan palvelukseen hän tuli 25.5.22 toimien aluksi

konepajalla. Piirustuskonttoriin hän siirtyi v. 1930 työskennellen liesien suunnittelijana. Laitio on toiminut tehtaan Teknillisen Kerhon puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana 10 vuotta. Hän on ottanut osaa myös kunnalliseen toimintaan ollen mm. kauppalan nuorisotyölautakunnan perustajajäsen.

Hissinkuljettaja Hilja Lyyli Kiiveri valimosta 5.10.57. Hän on syntynyt Räisälässä ja tuli 3.6.55 tehtaan palveluksen.

Liesikasaaja Kaarlo Ilmari Lahtinen liesiosastolta 27.10.57. Hän on syntynyt Ul. Pyhäjärvellä. Tehtaan työhön hän tuli 1.9.28 liesiosastolle. Oltuaan välillä muutaman vuoden valimon puolella hän palasi takaisin liesiosastolle.

Halkotarhan työntekijä Hilma Lyydia Juhola 4.11.57. Hän on syntynyt Tammelassa. Tehtaan työhön hän tuli 29.12.41 ja työskentelee nykyisin polttopuiden lähettäjänä halkotarhalla.

Hioja Väinö Saarelainen kattilaosastolta 5.11.57. Hän on syntynyt Iisalmella. Tehtaan työhön hän tuli 11.9.34 radiaattoriosastolle ja työskentelee nykyisin keskukslämmityskattiloiden liitteiden hiojana.

Salon urheilukuulumisia

Harrastuskävely aloitettiin 14.4. ja päätettiin 2.6. Kohteita oli kaikkiaan kuusi eri puolilla kauppalaa. Käyntejä kertyi 812 kpl ja matkaa 9.124 km. Tehtaan henkilökunnasta otti harrastuskävelyyän osaa 37 %. Parhaita tuloksia:

Naiset: Aili Kauramäki 900 km, Laina Koivu 630, Aino Koivu 407, Kyllikki Kallio 381, Ilmi Åkerfelt 373, Maire Viherkoski 324, Liisa Ylönen 309, Maija Pusa 303, Kaarin Lehto 204, Terttu Wink 152, Mirja Lehti 150, Liisa Salminen 119, Raila Lindholm 108, Ulla Halenius 107, Lyyli Vasanko 101, Kirsti Oksanen 101 ja Hilka Alanko 93.

Miehet: Antero Lumme 456 km, Antti Laiho 451, Pentti Suominen 233, Seppo Helenius 204, Pekka Saarinen 174, Arvo Bang 172, Risto Lehto 159, Olavi Vuorisaaari 155, Esko Karanen 112, Aimo Koski 106 ja Vieno Laine 104.

Työssä olevien miesten vaimot: Paula Bang 81 km. Tytöt: Pirkko Bang 163 km, Ritva Bang 151 km, Merja Laiho 121 ja Tarja Laine 70.

Pojat: Matti Bang 155 km, Arto Laine 90, Jarmo Laine 79 ja Seppo Eskola 54.

Kaarlo Lahtinen.

Väinö Saarelainen

Högfors ja Kymintehtas tasaväkisiä yhtymämme kesäkisojen 6-ottelussa

Voikka voitti ruotsalaisviestin ja Högfors naisten lentopallokilpailun

Högforsin Tehtaan vuoro oli tänä vuonna toimia yhtymämme 16. kesäsestaruuskilpailujen isäntänä. Ja hyvin se tehtävänsä suorittikin, niin että vieraille jäi kaikissa suhteissa miellyttävät muistot tämänkertaisestakin käynnistään Karkkilassa.

Tehtaitten väliseen 6-otteluun osallistuivat isäntätehtaan lisäksi Halla, Heinola, Juantehtas, Kymintehtas, Salo ja Voikka, ja naisten lentopallokilpailussa olivat Hallaa lukuun ottamatta samat tehtaat mukana.

Kilpailut alkoivat lauantaina 31. 8., jolloin ohjelmassa oli 6 lentopallo-ottelua. Ne oli tarkoitus suorittaa ulkoilmassa samanaikaisesti kahdella kentällä, mutta sateisen sään takia jouduttiin kaikki ottelut pelaamaan sisällä, uuden kansakoulun voimistelusalissa. Joukkueet oli arvottu kahteen lohkoon siten, että I:een lohkoon kuuluivat Juantehtas, Kymintehtas ja Salo sekä II:een lohkoon Heinola, Högfors ja Voikka. Paras joukkue kummastakin lohkosta pääsi sunnuntaina suoritettavaan loppuotteluun. Ne olivat Högfors ja Kymintehtas. Tämä ottelu pelattiin urheilukentällä, sillä sää oli yön aikana seestynyt kauniiksi ja aurinkoiseksi. Vain tuuli jonkin verran häiritsi. Kymintehtaan joukkue joutui pelaamaan vajaalukuisena, sillä yksi sen jäsenistä oli lauantaina loukannut jalkansa eikä voinut nyt olla mukana. Högfors sai ensimmäisen erän nimiinsä pistein 15—9, mutta toisessa erässä oli Kymintehtas ylivoimainen. Numerot taululla näyttivät 15—3. Kolmas erä ratkesi Högforsin voitoksi 15—8, mikä merkitsi mestaruutta isäntätehtaalalle. Ennen tätä ottelua pelasivat Salo ja Voikka ylimääräisen ottelun kolmannesta palkinnosta ja Salo vei siinä voiton tuloksella 2—0.

Ennen kuin miesten kilpailut alkoivat, suoritettiin avajaismarssi, johon kaikki kesäkisojen osanottajat, sekä naiset että miehet osallistuivat. Joukkueet marssivat urheilupuuvuissaan värikkäänä kulkueena kentälle asettuen rivistöön ”pääkatsomon” eteen. Sen jälkeen Högforsin Tehtaitten johtaja, vuorineuvos G. Arppe piti kisojen avajaispuheen toivottaen samalla kaikki osanottajat ja toimihenkilöt sekä yleisön tervetulleeksi. Urheilijain marssittua pois kentältä aloitettiin kilpailut välittömästi tämän jälkeen.

Ensin suoritettiin 200 m aita juoksun alkuerät, joita tarvittiin kolme. Kussakin erässä juoksi neljä kilpailijaa ja näistä kaksi parasta pääsi loppukilpailuun. Siihen selviytyivät ensimmäisestä erästä Voikan Nummelin ja Heinolan Santonen, toisesta erästä Högforsin Kurki ja Kymintehtaan Kainulainen sekä kolmannesta erästä Voikan Rautiainen ja Salon Lindqvist. Loppukilpailun voitti vakuuttavasti Rautiainen, jolla jo alkukilpailussa oli paras aika. Kurki tuli yllättäen toiseksi ennen Nummelinia, joka alku-

kilpailussa oli 0,9 sek. Kurkea nopeampi, mutta jäi nyt hänestä 0,4 sek. Kainulainen ja Lindqvist olivat seuraavina, kun taas Santonen keskeytti loukkaantumisen takia.

Korkeushypyssä Kymintehtaan Aro valtasi takaisin mestaruuden, jonka hän viime kesänä Juantehtaalla menetti ”seuratoverilleen” Qvickille tämän jäädessä nyt neljänneksi, kun Högforsin molemmat edustajat Hälinen ja Peltola kiilautuivat väliin. Aro pääsi 173 ja yritti sen jälkeen 181:stä, mikä olisi ollut uusi yhtymän ennätys, mutta pudotti riman kolmasti.

Pituushypyssä Voikan Jokimies teki saman tempun kuin Aro korkeudessa kiiveten nyt jälleen kärkitilalle. Högforsin viimekertaiset kaksoivoittajat Niemelä ja Leskinen eivät nyt olleet lainkaan mukana.

Kuulantyyönössä ei kahden edellisen vuoden mestarin Kymintehtaan Seppälän nimeä enää ollut osanottajaluettelossa ja mestaruus siirtyi nyt Högforsin uuden miehen Pääkkösen nimiin. Saman tehtaan vanha tuttu kanuuna Lindfors, aikaisempi moninkertainen mestari ja yhtymän ennätyksen 14.18 omistaja, oli jälleen remmissä varmistaen tehtaalleen kaksoisvoiton. Pääkkösen voitto oli vakuuttava, sillä hänen paras työntönsä kantoi toista metriä kauemmaksi kuin Lindforsin.

Kiekonheitossa oli Kymintehtaan Niemi ylivoimainen. Hän johti jo alkukilpailussa parantaen sitten loppukilpailussa tulostaan vielä noin puolella metrillä. Seuraavina olivat Heinolan Santonen ja Kymintehtaan Laaksonen.

1.500 m juoksussa johti ensimmäisen kierroksen (Högforsin rata on 300 m pituinen) Heinolan Virtanen Voikan Knappin ja Luukkaisen ollessa aivan hänen kintereillään. Toisella kierroksella voikkaalaiset ohittivat Virtasen. 900 m kohdalla oli Luukkainen keulassa ja Knapp sekä Kymintehtaan Viljakainen hänen kannoillaan. Kärkipään järjestys pysyi sitten samana aina viimeisen kierroksen loppusuoran alkuun saakka, jolloin Knapp painui Luukkaisen ohi ja vähän myöhemmin Viljakainenkin teki samoin. Aikaeroa ei maalissa ollut voittajan ja Viljakaisen välillä kuin 0,2 sek. eikä Luukkainen puolestaan jäänyt Viljakaisesta kuin 0,6 sek.

Kun 6-ottelun pisteet sitten laskettiin yhteen, niin todettiin, että Högfors ja Kymintehtas olivat päässeet samaan pistemäärään eli 127 pisteeseen. Kiertopalkinnon kohtaloa määrättäessä oli turvaututtava kilpailusääntöihin, joiden mukaan voittajaksi julistetaan se tehdas, jonka edustaja on saavuttanut sellaisen tuloksen, joka kansainvälisen pistelaskutaulukon mukaan tuottaa eniten pisteitä. Tällainen tulos oli Högforsin Pääkkösen 13.64 kuulantyyönössä, joten

Högfors sai kiertopalkinnon uudelleen vuodeksi hal-
tuunsa.

Lopuksi suoritettussa ruotsalaisviestissä uumoiltiin jo ennakolta Voikan voittavan ja niin kävi-
kin. Se oli aivan ylivoimainen ja tuloksena olikin uusi
yhtymän ennätys, tosin vain 0,2 sek. parempi entistä
ennätystä, joka sekini oli Voikan nimissä ja saavutettu
jo v. 1939 Kuusankoskella. Entinen mestari Högfors
jäi 3:nneksi Kymintehdaan sijoituessa toiseksi.

Kilpailujen jälkeen seurasi yhteinen ruokailu Hög-
forsin Tehtaan uudessa ruokalassa. Tällöin sosiaali-
päällikkö Åke Launikari piti puheen, jossa hän mm.
kiitti Högforsin Tehdasta kilpailujen erittäin onnistu-
neesta järjestämisestä.

Kilpailuista otetut kuvat eivät ehtineet tähän nume-
roon, joten ne julkaistaan seuraavassa eli 5. 11.
ilmestyvässä numerossa.

TULOSLUETTELO

200 m aitajuoksu

Alkukilpailu: 1) R. Rautiainen Vo 27.5 (14 pist.). 2)
K. Nummelin Vo 28.1 (13). 3) E. Santonen He 28.5 (12).
4) H. Kurki Hö 29.0 (11). 5) K. Simonen Ky 29.1 (10).
6) M. Kainulainen Ky 29.6 (9). 7) P. Lindqvist Sa 29.8
(8). 8) Y. Koho He 30.0 (7). 9) V. Jousisto Hö 30.1 (6).
10) E. Kuosmanen Ju 30.3 (5). 11) M. Laaksonen Sa
31.1 (4). 12) Tiainen Ju 37.6 (3).

Loppukilpailu: R. Rautiainen Vo 27.6. 2) H. Kurki
Hö 28.7. 3) K. Nummelin Vo 29.1. 4) M. Kainulainen
Ky 29.4. 5) P. Lindqvist Sa 29.7.

Tehtaitten väliset pisteet: Voikka 27, Kymintehdas
19, Heinola 19, Högfors 17, Salo 12, Juantehdas 8.

Kuulantytöntö

Alkukilpailu: 1) T. Pääkkönen Hö 13.64 (14 pist.).
2) R. Lindfors Hö 12.40 (13). 3) S. Kivinen Ky 11.91 (12).
4) T. Kärkkäinen Ha 11.90 (11). 5) E. Nikulainen Ky
11.52 (10). 6) T. Vanhala Ha 11.50 (9). 7) E. Tuominen
Sa 11.20 (8). 8) T. Saarenkoski He 10.98 (7). 9) L. Raut-
koski Vo 10.67 (6). 10) T. Pöyhö Vo 10.27 (5). 11) V.
Vikström He 10.27 (4). 12) P. Martikainen Ju 9.52 (3).
13) M. Laaksonen Sa 9.11 (2). 14) O. Ruotsalainen Ju
8.29 (1).

Loppukilpailu: 1) T. Pääkkönen Hö 13.64. 2) R.
Lindfors Hö 12.40. 3) S. Kivinen Ky 12.28. 4) T. Kärk-
käinen Ha 12.26. 5) T. Vanhala Ha 11.55. 6) E. Nikulai-
nen Ky 11.52.

Tehtaitten väliset pisteet: Högfors 27, Kymintehdas
22, Halla 20, Heinola 11, Voikka 11, Salo 10, Juan-
tehdas 4.

Kiekonheitto

Alkukilpailu: 1) I. Niemi Ky 36.72 (14 pist.). 2) E.
Santonen He 35.99 (13). 3) V. Laaksonen Ky 35.11 (12).
4) A. Etholen Hö 33.60 (11). 5) T. Vanhala Ha 32.20 (10).
6) R. Lindfors Hö 31.53 (9). 7) T. Pöyhö Vo 30.92 (8).
8) M. Laaksonen Sa 30.54 (7). 9) P. Martikainen Ju
30.01 (6). 10) E. Virtanen Ha 29.48 (5). 11) L. Rautkoski
Vo 29.24 (4). 12) V. Vikström He 28.95 (3). 13) E. Tuo-
minen Sa 28.65 (2). 14) P. Hiltunen Ju 21.70 (1).

Loppukilpailu: 1) I. Niemi Ky 37.24. 2) E. Santonen
He 35.99. 3) V. Laaksonen Ky 35.19. 4) R. Lindfors Hö
34.24. 5) A. Etholen Hö 33.60. 6) T. Vanhala Ha 32.20.

Tehtaitten väliset pisteet: Kymintehdas 26, Högfors
20, Heinola 16, Halla 15, Voikka 12, Salo 9, Juan-
tehdas 7.

Korkeushyppy

1) R. Aro Ky 173 (14 pist.). 2) V. Hälinen Hö ja T.
Peltola Hö 170 (12.5). 4) M. Qvick Ky 165 (11). 5) E.
Vainio Vo 160 (10). 6) A. Vuorinen Sa 160 (9). 7) J.
Nurmi He 160 (8). 8) P. Pohjalainen He 155 (7) 9) R.
Raunio Sa 155 (6). 10) K. Nummelin Vo 150 (5). 11) J.
Tuppurainen Ju 145 (4). 12) O. Ruotsalainen Ju 140 (3).

Tehtaitten väliset pisteet: Kymintehdas 25, Högfors
25, Salo 15, Heinola 15, Voikka 15, Juantehdas 7.

Pituushyppy

Alkukilpailu: 1) S. Jokimies Vo 633 (14 pist.). 2) T.
Kärkkäinen Ha 631 (13). 3) T. Peltola Hö 610 (12). 4)
E. Hieta Vo 609 (11). 5) J. Tuppurainen Ju 602 (10). 6)
V. Peltola Ky 588 (9). 7) J. Nurmi He 579 (8). 8) V. Häli-
nen 575 (7). 9) K. Simonen Ky 552 (6). 10) P. Kos-
kenniemi He 541 (5). 11) P. Lindqvist Sa 539 (4). 12)
E. Kuosmanen Ju 535 (3). 13) R. Raunio Sa 528 (2).

Loppukilpailu: 1) S. Jokimies Vo 633. 2) T. Kärk-
käinen Ha 631. 3) T. Peltola Hö 611. 4) E. Hieta Vo 609.
5) J. Tuppurainen Ju 607. 6) V. Peltola Ky 588.

Tehtaitten väliset pisteet: Voikka 25, Högfors 19,
Kymintehdas 15, Heinola 13, Halla 13, Juantehdas 13,
Salo 6.

1.500 m juoksu

1) E. Knapp Vo 4.12.4 (14 pist.). 2) L. Viljakainen Ky
4.12.6 (13). 3) K. Luukkainen Vo 4.13.2 (12). 4) O. Hei-
nonen Hö 4.27.4 (11). 5) E. Tuominen Sa 4.29.2 (10).
6) N. Virtanen He 4.35.8 (9). 7) M. Elvas Hö 4.37.0 (8).
8) A. Arola Ky 4.40.8 (7). 9) P. Björk He 4.43.2 (6). 10)
H. Vigelius Sa 4.48.0 (5). 11) P. Vartiainen Ju 4.48.3 (4).
12) E. Tiainen Ju 4.48.6 (3).

Tehtaitten väliset pisteet: Voikka 26, Kymintehdas
20, Högfors 19, Salo 15, Heinola 15, Juantehdas 7.

Tehtaitten välinen 6-ottelu

1) Högfors 127 pist. 2) Kymintehdas 127 pist. 3)
Voikka 116 pist. 4) Heinola 89 pist. 5) Salo 67 pist.
6) Halla 48 pist. 7) Juantehdas 46 pist.

Ruotsalaisviesti

1) Voikka 2.07.0 (uusi yhtymän ennätys). 2) Kymin-
tehdas 2.11.3. 3) Högfors 2.18.6. 4) Heinola 2.20.2. 5)
Salo 2.21.3.

Naisten lentopallokilpailu

Voikka—Heinola 2—0 (15—9, 15—12), Juantehdas—
Salo 0—2 (7—15, 13—15), Högfors—Voikka 2—1 (15—8,
9—15, 15—8), Kymintehdas—Juantehdas 2—0 (15—0,
15—2), Heinola—Högfors 0—2 (4—15, 2—15), Salo—
Kymintehdas 1—2 (15—4, 12—15, 12—15), Salo—Voikka
2—0 (15—8, 15—4), Kymintehdas—Högfors 1—2 (9—15,
15—3, 8—15).

TOIMITUKSEN TUOLILTA

Tänä keksintöjen aikakautena ei juuri mikään tunnu enää miltään. Atomipommien sienimäiset räjähdyspilvet ovat sanomalehtien jokapäiväistä kuva-ainestoa. Lentokoneet ovat murtaneet äänivallin ja kauko-ohjattavat ohjukset löytävät tiensä mihin maailmankolkaan tahansa. Pian matkustajakoneetkin lentävät vanhasta maailmasta uuteen 'rapakon' yli muutamassa tunnissa, nykyinen vajaan vuorokauden kestävä matkanteko kun tuntuu aivan piinallisen hitaalta. Niin sanotuissa sivistyneissä maissa katsellaan maailman tapahtumat ja muut viihdytykset televisiossa. Vaikuttaa siltä kuin ei mitään enää puuttuisi, mutta uutta keksintöä ja vekotinta tulee siitä huolimatta kuin turkin hihasta. Ja tiedemiehet ennustavat, että tulevaisuuden ajan ihmisestä tämä maineikas 1900-lukumme on kuitenkin vielä sellaista kehtokautta, jolloin imeskellään peukaloa. Paljon parempaa ja ihanampaa on tulossa, mikäli nyt sitten nämä kehtolapset kauhukakaraikään tullessaan eivät ammu tussareillaan toisiaan hengiltä.

Meidän tarkoituksemme ei ole kuitenkaan toistaa tässä sanomalehtien jokapäiväistä tekstiä. Aiomme sen sijaan kertoa teille, hyvät lukijat, sellaisesta vanhanaikaisuudesta kuin rautatiestä. Ei minään historiallisena ilmiönä, sellaisena kuin Matti ja Maija sen kokivat siihen aikaan kun isä lampun osti, vaan ihan nykypäiväisenä pitkäaikaisten toiveitten täyttymisenä.

Tarkkaavainen lukija on jo lehteämme selatessaan havainnut, että Juankoskella on juhliittu ja sen kohteena on ollut rautatie. Olimme mukana noissa rautatieharjakaisissa. Ja toden totta, sellainen tapaus sattui ensi kertaa elämässämme ja vallan mainiot juhlat ne olivatkin. Ei yksistään juhlaseremonioiden vuoksi, vaan myös siksi, että niistä todella kuvastui Juankosken ja koko laajan maakunnan tyytyväisyys siitä, että rautatie on vihdoinkin edennyt Pohjois-Savon sydänseuduille saakka. Kaikesta huomasi, että tästä rautatiestä odotetaan voimakasta maakunnan talouselämän elvyttäjää. Se on jo tarjonnut paljon työtä ja valmistuttuaan siitä on varmasti tuleva kuin uusi elinvoimaisesti sykkivä valtimo.

Eihän juhlanjuna tuloa kylläkään töllistely minään ihmeenä. Juantehtaalaisilla on ollut äkäisesti puuskuttava ja kimakasti viheltävä pikkupässinsä jo vuosikymmeniä, joten junaan on omasta takaakin totuttu. Mutta on se sentään jotakin saada valtionrautatie. Se on yhä vielä usean paikkakunnan unelma ja tarjoaa monelle kansanedustajalle ja lähetystölle aiheen aloitteentekoihin ja ponsilauseelmiin. Useimmiten kuitenkin turhaan. Linjan vetäminen kartalle käy kyllä kätevästi, mutta kun aletaan laskea rakennuskustannuksia ja rautatien kannattavuutta, niin monen seudun kohdalta jää rautatie ainaisesti toteutumattomaksi unelmaksi. Ja vaikka radan kannattavuus todettaisiinkin, niin mistä varat radan rakentamiseen.

Radan rakentaminen on näet kallis juttu. Se on ollut sitä niin Snellmanin aikana kuin meidän päivinämme.

Rautatiet ovat sellaisia valtakunnallisia kansantaloudellisia sijoituksia, joita ei sovi tehdä harkitsematta. Mutta kenen kohdalle arpa sitten lankeaa, niin kiittäköön onneaan. Rautatien tulo on yhä jotakuinkin samaa kuin sähkövalon syttyminen syrjäseudulla.

Mainitsimme ukko Snellmanin. Hänen muistamisensa rautatiestä puhuttaessa onkin paikallaan. Suomen kansa, jolla on vahva taipumus ryhmittyä vastakkaisiin leireihin, oli viime vuosisadan puolivälissä jakautunut rautatien kannattajiin ja niiden vastustajiin. Viimeksi mainitut pitivät suoranaisena hulluutena, että harvaan asuttu, köyhä Suomi alkaisi rakentaa rautatietä. Kanavien avulla oli heidän mielestään liikennekysymykset ratkaistava. Luonnon suomaa vesistöreitettä myöten tekemällä ne liikennekelpoisiksi merenrantaan saakka kyettäisiin kyllä maamme liikennetarpeet hoitamaan. Saimaan kanava oli juuri valmistunut ja se olikin jo tuonut paljon siunausta tullessaan.

Rautatien kannattajat, joihin Snellmanin ohella kuului mm. Sakari Topelius, näkivät puolestaan rautateiden rakentamisessa koko maan tulevaisuuden. Rohkeasti he kirjoittivat asiansa puolesta sanomalehdissä ja voitto kallistuikin heidän puolelleen. Teollistuneempien maiden esikuvien mukaan alkoi Suomessakin rautateiden rakentaminen, joka on jatkunut meidän päiviimme saakka ja josta Juankoskikin on nyt päässyt osalliseksi.

Snellmanin harvinaista kaukonäköisyyttä osoittaa se, että hän hahmotteli maamme runkoverkoston kutakuinkin sellaiseksi kuin se sittemmin vuosikymmenien kuluessa on toteutunut. Mutta eräässä suhteessa hänkin pahan kerran erehtyi. Hän oli näet sitä mieltä, ettei rautateiden taloudellista kannattavuutta auttanut laskea ollenkaan puutavaran kuljetuksen varaan. Puu oli raskasta ja paljon tilaa ottavaa, joten se sopi huonosti rautateillä rahdattavaksi. Kaiken lisäksi maamme metsävarat eivät riittäisi kauankaan, jos niitä alettaisiin toden teolla hakata.

Mutta kuinka Snellman olisikaan voinut aavistaa puunjalostusteollisuuden kehityksen ja metsävarojemme riittävyuden satakunta vuotta sitten. Sellaiset asiat ovat vasta vähitellen selvinneet maallemme ja kansallemme. Puusta on tullut meille leivän antaja, ei pettuisena leivän jatkeena, vaan särpimen ja kaikinpuolisen hyvinvoinnin samoin kuin jatkuvan työn ja toimeentulon antajana.

Ja puu sekä puunjalostustuotteet ne ylläpitävät rautateitäkin. Jos panisimme peräkkäin kaikki ne vaunut, joissa vuoden mittaan kuljetetaan vihreätä kultaamme, selluloosaamme, paperiamme ynnä muuta puusta alkunsa saanutta, niin ei sen junan häntäpäätä tuona huomenina saisikaan näkyviin. Juankosken rautatienkin kannattavuus tulee ratkaisevasti riippumaan täysin kuormatuista vaunuista, jotka luonnollisestikin ensi sijassa sisältävät puuta ja pahvia.

